

Asociace muzeí a galerií České republiky

Zápis z jednání senátu Asociace muzeí a galerií České republiky, které se uskutečnilo dne 5. února 2003 v Národním muzeu v Praze

Přítomno 16 z 20 členů senátu s hlasem rozhodovacím a 18 z 27 členů senátu s hlasem poradním.

Jednání senátu řídil PhDr. Luděk Beneš. Nejprve byla jednohlasně zvolena návrhová komise ve složení RNDr. Miroslava Šandová, PhDr. Vlastimil Havlík a PhDr. Ivan Plánka. Jako první bod jednání přednesl PhDr. Pavel Ciprian zprávu o činnosti exekutivy AMG za období uplynulé od minulého zasedání senátu. Vzhledem k vánočním svátkům se informace týkala vlastně pouze jediné schůze, na které exekutiva připravila plán činnosti AMG na rok 2003 a rozpočtové provizorium; zabývala se problematikou standardů veřejných služeb i hodnocením účasti AMG na veletrhu Regiontour 2003.

Druhým bodem jednání byla problematika standardů veřejných služeb muzeí. Dagmar Fialová, která vedla tento bod jednání, nejprve požádala přítomné předsedy krajských sekcí, aby přednesli výsledky svých zasedání. Všechny krajské sekce kritizovaly návrh Ministerstva kultury České republiky na standardizaci veřejných služeb, zejména v oblasti jmenného seznamu jejich poskytovatelů a kvantitativně nastavených kritérií pro poskytování služby. Krajským sekcím se nezdála být uspokojivě vyjasněna ani otázka informačních center povinně zřízených vybranými muzei a rovněž poskytování slev a bezplatného vstupu do objektů muzeí. Poté přednesla tajemnice AMG hlavní rysy návrhu AMG na změnu sporných ustanovení. O svém návrhu bude AMG dále jednat s příslušným věcným odborem Ministerstva kultury ČR. Paragrafované znění by mělo být předloženo vládě ČR na konci března 2003.

PhDr. František Šebek vedl část jednání věnované změně Jednacího řádu AMG na rok 2003. Změna se týkala doplnění seznamu kolektivních členů AMG a jinému zařazení některých z nich do odlišné kategorie příspěvků, což je dle stanov AMG závislé na počtu přepočtených úvazků v členské instituci. Senát schválil předložené znění Jednacího řádu bez připomínek, a to jednohlasně.

Tajemnice AMG Dagmar Fialová a I. místopředseda AMG PhDr. Pavel Ciprian seznámili členy senátu s návrhem na plán činnosti a rozpočtové provizorium AMG v roce 2003. Senát schválil oba dokumenty s doplněním plánu činnosti o práce na zabezpečení výstavy „Utopené dědictví“ a další drobné „kosmetické“ úpravy ve formulacích. Oba dokumenty byly rovněž schváleny jednohlasně.

V části jednání věnované ostatním záležitostem přednesl I. místopředseda AMG PhDr. Pavel Ciprian informaci o stavu vyjednávání s Ochranným svazem autorským ohledně uzavření smlouvy na rok 2003. Tajemnice AMG seznámila přítomné s přihláškami Muzea obce Kořenec a Katedry UNESCO pro muzeologii a světové dědictví ke kolektivnímu členství a PhDr. Karla Sklenáře, Csc. a restaurátork Hedviky Kučerové, Lucie Lounové a Pavlínky Staré. Senát schválil přihlášku dr. Sklenáře a Katedry UNESCO v Brně a projednání zbývajících přihlášek odložil na příští zasedání po doplnění informací důležitých pro přijetí svého rozhodnutí.

Tajemnice AMG přednesla návrh na způsob, jakým budou uvolněny prostředky získané veřejnou sbírkou ve prospěch povodněmi zasažených muzeí a galerií v srpnu 2002. Senát rozhodl o vypsání grantového řízení, ve kterém bude udělen jediný

PRO SNAŽŠÍ ORIENTACI...

Z činnosti sekcí	od str. 2
Z činnosti kolegií a komisí	od str. 8
Zprávy, aktuality, informace	od str. 11
Připravuje se (semináře, konference)	od str. 17
Téma	od str. 19
Metodika	od str. 22
Pozvánka na výstavu	od str. 19
Muzejním knihovnám	od str. 23
Došlo po uzávěrce	str. 22
Volná místa	str. 23
Příloha: Koncepce	od str. 24

INFORMACE SEKRETARIÁTU AMG

Asociace muzeí a galerií ČR sídlí od 1. června 2002 na nové adrese: Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1. V zájmu doručení Vaší pošty si, prosíme, změňte tuto adresu ve Vašich databázích.

NOVÉ NÁZVY MUZEÍ

Okresní muzeum Mělník na **Regionální muzeum Mělník**
Okresní muzeum Kutná Hora na **České muzeum stříbra**
Muzeum okresu Benešov ve Vlašimi na **Muzeum Podblanicka**
Okresní muzeum Praha-východ v Brandýse nad Labem na **Oblastní muzeum Praha-východ**
Okresní muzeum v Kladně na **Sládečkově vlastivědné muzeum**

NOVÉ EMAILOVÉ ADRESY

Městské muzeum Velká Bíteš
muzeum@velkabites.cz

Okresní muzeum Plzeň – jih, Blovice
muzeum@muzeum-blovice.cz

Ostravské muzeum v Ostravě
muzeum@ostrmuz.cz

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy

muzeum@muzeum-roztoky.cz
oddělení konzervace:
konzervace@muzeum-roztoky.cz
odborná oddělení:
odborneodd@muzeum-roztoky.cz
oddělení stavební provozní:
provoz@muzeum-roztoky.cz

Oblastní galerie Vysočiny

ředitel: reditel@ogv.cz
odborné oddělení: odborne@ogv.cz
ekonomické oddělení:
ekonomicke@ogv.cz
původní adresa ogv.art@pvtnet.cz je stále v platnosti.

NOVÉ INTERNETOVÉ STRÁNKY
Okresní muzeum Děčín – pobočka
Varnsdorf
http://muzeum.varnsdorf.cz

Okresní vlastivědné muzeum Nový
Jičín
www.muzeum.novy-jicin.cz

Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze (Valdštejnská 20) oznamuje, že stálá expozice J. A. Komenského a česká škola bude z důvodu stavebních úprav pro veřejnost dočasně uzavřena.

Změna otvírací doby Památníku
Lidice pro rok 2003
duben-září 9.00-18.00
říjen-březen 9.00-16.00

Moravské zemské muzeum oznamuje, že z důvodu rekonstrukce objektu a tvorby nových expozic bude po celý rok 2003 až do roku 2005 uzavřen Pavilon Anthropos v Brně. Z důvodu rekonstrukce havarijního stavu střechy bude též po celý rok 2003 pravděpodobně uzavřen Starý zámek v Jevišovicích (Jihomoravský kraj), který spravuje MZM. Po celý rok 2003 až do poloviny roku 2004 bude také uzavřen Památník Leoše Janáčka v Brně. Naopak Mendelianum Moravského zemského muzea od 13. března 2003 v budově veřejného ochránce práv na Údolní ulici 39 v Brně zpřístupní dlouhodobou výstavu Svět buněk. V Paláci šlechtičen v Brně (Etnografický ústav MZM) budou v roce 2003 probíhat krátkodobé výstavy, stálá expozice by měla být vybudována během roku 2004.

Jiří Mikulka, vedoucí prezentačního útvaru MZM

Upozornění!

V souvislosti s přechodem některých okresních muzeí a galerií do působnosti krajů ukládá zákon č. 122/2000 Sb., svým ustanovením § 7 odst. 1 organizacím, které sbírky spravují, podat ministerstvu písemný návrh na změnu zápisu v CES, týkající se údajů o sbírce (název sbírky v souvislosti se změnou názvu muzea), o vlastníku sbírky (přechod majetku České republiky do vlastnictví krajů) a jeho správci (změna názvu muzea) – a to do 15 dnů ode dne, kdy ke změně došlo. Zanedbání této povinnosti je možné podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona sankcionovat.

Jiří Žalman

grant ve výši 250.000 Kč. Exekutiva AMG rozhodne o jeho udělení na základě dobrozdání komise pro bezpečnost v muzeích. Zároveň byl předložen senátu AMG návrh na ustavení této komise transformací současného záplavového koordinačního centra/pracovní skupiny, ustavené exekutivou AMG v srpnu 2002.

Tajemnice dále požádala členy senátu o zaslání evidenčních údajů o organizačních složkách AMG v souvislosti s přípravou VII. sněmu AMG v Hradci Králové. Nakonec přednesla Ing. Milena Burdychová informaci o stavu soutěže Gloria Musaealis 2002.

Na závěr jednání schválili členové senátu návrh usnesení, přednesené mluvčím návrhové komise PhDr. Ivanem Plánkou.

V Praze dne 28. února 2003
Zapsala Mgr. Dagmar Fialová

Usnesení ze zasedání senátu AMG

1. Senát zvolil návrhovou komisi ve složení: RNDr. Miroslava Šandová, PhDr. Vlastimil Havlík, PhDr. Ivan Plánka.

2. Senát zval na vědomí:

a) zprávu o činnosti exekutivy AMG

b) informace o stavu a průběhu jednání krajských sekcí ohledně návrhu standardizace veřejných služeb muzeí a galerií.

3. Senát schválil:

a) jednací řád AMG pro rok 2003

b) plán činnosti AMG na rok 2003

c) rozpočtové provizorium AMG na rok 2003

d) přihlášku PhDr. Karla Sklenáře k individuálnímu členství v AMG

e) přihlášku katedry UNESCO pro muzeologii a kulturní dědictví při Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně ke kolektivnímu členství v AMG.

f) založení komise pro bezpečnost muzeí s přípravným výborem ve složení Ing. Pavel Jirásek, PhDr. Michal Lukeš, PhDr. Michal Stehlík, Dagmar Fialová, PhDr. Kateřina Tlachová, PhDr. Ivan Plánka, Ing. Ivo Štěpánek.

4. Senát oprávnil exekutivu AMG k udělení grantu z prostředků povodňové sbírky na základě pravidel, které exekutiva vypracuje do 28. února 2003 a na základě vyjádření členů oborové komise pro bezpečnost.

5. Senát souhlasí s převzetím záštity AMG nad VI. ročníkem nesoutěžní přehlídky videotvorby muzeí Musaion-film 2003 v Uherském Brodě.

Z ČINNOSTI SEKCI

Středočeská krajská sekce AMG

Středočeská krajská sekce se sešla v prostorách Asociace muzeí a galerií v Praze dne 5. prosince 2002. Předsedkyně Eva Balaščíková krátce uvítala přítomné a seznámila je rámcově se situací Středočeského muzea po srpnové povodni. Konservační ozařovací pracoviště bude opět zprovozněno pravděpodobně v létě roku 2003.

Hlavním bodem jednání byla konzultace nad věcným záměrem novely zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, která se má pokusit včlenit do tohoto zákona standardy veřejných služeb, které muzea veřejnosti poskytují. Tento návrh novely zákona zpracovává OMG MK ČR na základě usnesení vlády ČR č. 164 z roku 2002. Tajemnice AMG Dagmar Fialová podala detailní informaci o postupu připomínkového řízení k tomuto návrhu ze strany AMG. Z diskuse vzešlo několik připomínek, na kterých se přítomní členové názorově sjednotili – negativně bylo vnímáno:

1. vymezení standardů kvantitativně bez možnosti variant dle daných místních podmínek a bez jakéhokoli kvalitativního posouzení poskytovaných

služeb

2. předpokládaný výčet institucí v příloze novely zákona, kterých se novelizace bude dotýkat – jedná se v podstatě o všechna muzea zřizovaná od 1. ledna 2003 kraji a o některá vyjmenovaná muzea městská (v podstatě o 5 největších muzeí). Vznikla obava, že by naopak menší městská muzea mohla být ze strany svých zřizovatelů vnímána jako „zbytná“, když s nimi nepočítá zákonná úprava

3. pokus MK ČR současně s novelou zákona o sbírkách novelizovat i zákon č. 20/1987 Sb. v platném znění, o státní památkové péči, a upravit tak problematiku vlastnictví archeologických nálezů, které jsou nyní automaticky po vyzvednutí z terénu ve vlastnictví státu. Návrh dostatečně neřeší vlastnictví a majetkovou správu archeologických nálezů, které vyzvednou ze země soukromoprávní subjekty a ani neřeší situaci uložení archeologických nálezů u institucí, které nemají ve statutu sbírkotvornou činnost (např. státní památkové ústavy nebo památkové ústavy archeologické pam. péče). Dokonce je mezi řádky možno rozpoznat snahu, aby státní instituce měly možnost vybírat si do

svých sbírek pouze ty nálezy, které chtějí, a ostatní „odpad“ aby přebírala muzea zřizovaná samosprávami.

V souvislosti s těmito připomínkami se středočeská krajská sekce AMG ztotožnila s postupem exekutivy.

Dále tajemnice AMG Dagmar Fialová informovala přítomné, že OMG MK ČR připravuje Konceptci účinnější péče o movité kulturní dědictví na léta 2003-2008. K této koncepci nemá exekutiva AMG žádné připomínky. Konceptce jednak popisuje výchozí stav muzejnictví, jednak stanoví strategické cíle rozvoje oboru, a to zejména v oblasti zajištění účinnější preventivní ochrany sbírek; posílení sbírkotvorné činnosti především státních

a krajských muzeí; zvýšení právní jistoty vlastníků a správců sbírek při realizaci výstavních projektů dořešení prostorových problémů sbírkové nebo bohatších muzeí; zvýšení kvality a dostupnosti informací o sbírkách pro odbornou i laickou veřejnost; zajištění účinnější ochrany kulturních statků sakrální a kulturní povahy; efektivnějšího využívání movitého kulturního dědictví k celoživotnímu vzdělávání a k rozvoji občanské společnosti; zvýšení kvality a rozsahu výuky muzeologie; efektivnější propagace ČR prostřednictvím výstavních projektů v zahraničí a konečně podporou prezentace dějin českých zemí ve 20. století.

Eva Balaščíková

Sekce Jihomoravského kraje

Kolektivní a individuální členové Brněnského kraje se sešli dne 16. prosince 2002 v Technickém muzeu v Brně. Po krátkém úvodu předsedy sekce, který mimo jiné konstatoval malou účast členů, (z kolektivních 20 členů bylo přítomno pouze 6 členů, omluveno bylo 5 členů, 9 neomluveno, z individuálních 10 členů byli přítomni pouze 2 členové). Dále předseda podal informace ze zasedání senátu v Brně dne 12. prosince 2002.

Hlavním bodem jednání byla navrhovaná právní úprava standardizace veřejných služeb předložená MK ČR. I. místopředseda AMG PhDr. Ciprian přítomné seznámil s materiály MK ČR a oponentním materiálem vydaným exekutivou AMG.

Přítomní po diskusi podpořili materiál zpracovaný exekutivou AMG a doporučují, aby MK ČR zapracovalo návrhy exekutivy do svého návrhu.

V dalším programu byla stručně sdělena koncepce MK – koncepce rozvoje muzejnictví na léta 2003–2008. Závěrem byla podána informace o účasti AMG na veletrhu v Brně Regiontour 2003 a o mobilní výstavě věnované povodním, která zasáhla některá naše muzea. Bylo rovněž připomenuta soutěž Gloria musaealis s termínem uzávěrky 28. února 2003 a oznámen termín konání VII. sněmu AMG v Hradci Králové.

Antonín Reček

Sekce muzeí Olomouckého kraje

V úvodu jednání sekce muzeí Olomouckého kraje, které se konalo 16. ledna 2003 na Krajském úřadě Olomouckého kraje, proběhla diskuse k Operačnímu programu Olomouckého kraje pro rok 2002. Sdělení zkušeností muzea (Olomouc), které se přihlásilo se dvěma projekty. Z dalšího vyplynulo konstatování, že nastavená kritéria v oblasti muzejnictví výrazně limitují možnosti účasti, a proto se doporučuje doplnění ukazatelů z pohledu muzeí nebo samostatný grantový projekt pro tuto oblast kultury Olomouckého kraje.

Informace z AMG – členové poroty a pracovní skupiny Národní soutěže muzeí Gloria musaealis konstatovali nízký zájem o soutěž. V průběhu jednání sekce projevilo vážný zájem Muzeum Komenského v Přerově. Seznámení se stanoviskem exekutivy AMG k návrhu novely zák. č. 122/2000 Sb. Nesouhlas s výčtem kvantitativních ukazatelů, zpochybněno uveřejnění jmenného seznamu institucí poskytujících standardy veřejných služeb. Výhrady

k nastavení veřejných služeb na jednu instituci v okrese jsou v Olomouckém kraji aktuální pouze v jednom případě (Hranice). Jinak jsou muzea tohoto charakteru součástí struktury okresních muzeí.

Návrh novely zák. č. 122/2000 Sb. a č. 20/1987 Sb. Diskuse se rozvinula především kolem standardů, kdy řada z nich vyvolala pochybnosti. Představitelé muzeí v zásadě odmítají kvantifikaci standardů, které nastolují unifikaci a doporučují zohlednit specifika. Návrh nebere na zřetel různou úroveň muzeí – personální, sbírková apod. (v regionu např. Olomouc – Jeseník). Konkrétně: Nesouhlas se stanovením 5 ks publikací (finančně náročné, zmizela možnost finančního dorovnání z grantů MK ČR). Nesouhlas s volným vstupem 1x měsíčně – velké ztráty, nutno vycházet z předpokladu, že za služby se platí. Jaká budou informační centra? Vybavení – materiální, personální. Doposud tyto služby s úspěchem plnili jednotliví odborní pracovníci muzeí. Byly akceptovány trendy v řešení problematiky

VÝSTAVNÍ KALENDÁŘ

Benátky nad Jizerou Muzeum Benátky nad Jizerou

Hrajeme si na Kelty
29.4.2003 - 31.10.2003
Výstava obrazů
29.4.2003 - 25.5.2003

Beroun
Muzeum Českého krasu v Berouně
Fotograf Jiří Jelínek (1895-1963)
22.2.2003 - 27.4.2003

Bílovec
Muzeum v Bílovci
Tapiserie Magdy Vašicové
březen 2003 - květen 2003

Blansko
Muzeum Blansko
Řasy a jejich využití
7.3.2003 - 6.4.2003
Květiny Evy Juračkové
11.4.2003 - 4.5.2003
Dětské hračky našich předků
duben 2003 - leden 2004

Blovice
Okresní muzeum Plzeň - jih
Jan a Emil Sýkorovi - obrazy a fotografie
březen 2003 - duben 2003

Boskovice
Muzeum Boskovicka
Paleontologie boskovického okolí
9.4.2003 - 1.6.2003

Brno
Moravská galerie v Brně - Pražákův palác
Nová stálá expozice: České umění druhé poloviny 20. století.
Milan Houser: Revers!
7.2.2003 - 6.4.2003

Plocha zrozená k dekoru
do 11.5.2003
Parabola
20.3.2003 - 22.6.2003
František Tichý (1896-1961)
28.3.2003 - 18.5.2003
Michal Pěchouček: Sběratel
18.4.2003 - 15.6.2003
Místodržitelův palác
Keith Carter: Opravdové příběhy
5.2.2003 - 27.4.2003

Disegno veneto - benátská kresba 16.-18. století z českých, moravských a slezských sbírek
13.3.2003 - 1.6.2003
Uměleckoprůmyslové muzeum
Tomáš Ruller: Na lásky čas
17.4.2003 - 18.5.2003

Moravský zemské muzeum
Na hranicích římského impéria
29.4.2003 - do září 2003
Bohumil Teplý: Medaile, plastika
15.4.2003 - 17.5.2003
Etnografický ústav MZM
Zdeněk Burian - Cesty do pravěku II
duben 2003 - říjen 2003
Mendelianum
Kancelář veřejn. ochránce práv, Údolní 39
Svět buněk
Od 13.3.2003

Muzeum města Brna

Nová stálá expozice: Špilberk - od hradu k pevnosti (západní křídlo hradu)

Jánuš Kubiček (1921-1993)

21.2.2003 - 27.4.2003

Římané a Germáni - nepřátelé, rivalové, sousedé

29.4.2003 - 26.10.2003

Břeclav

Městské muzeum a galerie - synagoga

Kateřina Ciprysová: Keramika

13.3.2003 - 14.4.2003

Antonín Salajka: Fotografie

13.3.2003 - 14.4.2003

Čáslav

Městské muzeum

Slavnostní otevření nové galerie Městského muzea, v objektu bývalých Žižkovských kasáren - stálé expozice:

Výtvarníci Čáslavska a Jan Ladislav Dusík

Galerie

Eva Růtová: Tichý čas

17.3.2003 - 17.4.2003

Marta Paďourová-Benešová: Města, místa, místečka

22.4.2003 - 9.5.2003

Výstavní síň na pěší zóně

Fotografie - výstava

24.3.2003 - 6.4.2003

Gymnázium Čáslav: Haiku, hájku - miniatury

14.4.2003 - 27.4.2003

Česká Lípa

Vlastivědné muzeum

Rok 1953

7.3.2003 - 20.4.2003

Erich Kaufman

9.4.2003 - 1.6.2003

České Budějovice

Jihočeské muzeum

Vosk a jeho využití

únor 2003 - duben 2003

Vosková batika tradičně i netradičně

27.2.2003 - 21.4.2003

Velikonoce v muzeu

duben 2003

Wortnerův dům AJG

Martin Stejskal

od 27.3.2003

Český Brod

Podlipanské muzeum v Českém Brodě

Josef Ševčík, Tomáš Měříčka: Obrazy, kresby, užité umění

17.3.2003 - 13.4.2003

R. Flek: Kresby; J. Adam: Fotografie;

V. Stejskal: Malba

29.3.2003 - 27.4.2003

Fajáns

1.4.2003 - do prosince 2003

Miroslav Hlaveš: Plastiky a světelné objekty

25.4.2003 - 25.5.2003

Český Krumlov

Egon Schiele Art Centrum o.p.s.

Salvador Dalí - Dobytí iracionálna

23.11.2002 - 14.9.2003

majetkoprávních vztahů v archeologických nálezích novelou zák. č. 20/1987 Sb.

U návrhu koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví v ČR na léta 2003-2008 bylo především konstatováno, že až čas a praxe ukáží nakolik budou na plánovaných projektech vedle státních muzeí profitovat i muzea zřizována samosprávou, převažovala skepse.

Některí členové sekce nedostali Metodický pokyn MK ČR (související s tvorbou a správou sbírek muzejní povahy). Konstatováno, že pokyny mají pro správce sbírek samosprávy charakter doporučení. Z hlediska pra-

xe je prospěšné tento materiál akceptovat pro potřeby muzeí Olomouckého kraje. Vyplynávají z něj administrativní požadavky na zpracování Strategie sbírkové činnosti a Zřizovací listina poradního sboru pro sbírkovou činnost. Úpravy si vyžádají i vzorové přílohy, tj. Návrh kurátora sbírek na úplatné nabytí věci movité, Návrh kurátora sbírky na bezúplatné nabytí sbírky apod.

Zástupci muzeí byli rovněž upozorněni na vyhlášení programu Neziskové organizace na cestě do EU – Nadace Open Society Fund.

Miloš Melzer

Sekce muzeí Ústeckého kraje AMG

Zasedání proběhlo v úterý 21. ledna 2003 v 10.00 hod v Městském muzeu v Ústí nad Labem.

První bod jednání byl věnován důsledkům přechodu okresních muzeí pod nového zřizovatele, jímž se stal Krajský úřad v Ústí nad Labem. Vzhledem k přítomnosti vedoucího odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Ústeckého kraje PhDr. Petra Nováka, CSc. a jeho kolegů, měli zástupci bývalých okresních muzeí možnost zeptat se na všechny sporné otázky přímou.

Dalším bodem jednání se stala problematika standardů muzejních služeb a řešení majetkoprávních vztahů k movitým archeologickým nálezům. Diskusi otevřel pověřený zástupce AMG PhDr. Beneš. Zástupci sekce se přiklání k připomínce AMG k odst. 8 § 2, který se týká vymezení poskytovatelů standardizovaných vybraných veřejných služeb, a s ním souvisejícího odst. 11 písm. c) a d) § 10. Sekce se domnívá, že poskytovateli standardizovaných vybraných veřejných služeb by měla být všechna muzea a galerie tyto služby poskytující. Další námitky zástupci sekce vznesli ke kvantifikaci standardizovaných vybraných veřejných služeb v odst. 8 § 10. Zástupci sekce se shodli, že pokud nebude zohledněna zaměnitelnost paragrafovaného počtu (písm. a) až g) odst. 8 § 10) jednotlivých standardizovaných vybraných veřejných služeb i vzhledem k náročnosti jejich obsahu, musely by být nejdříve standardizovány personální, finanční, technické aj. podmínky poskytovatelů standardizovaných vybraných veřejných služeb, aby mohlo být uzákoněno přesné kvantum jednotlivých standardizovaných vybraných veřejných služeb.

S tím souvisejí povinnosti garanta poskytování standardizovaných vybraných veřejných služeb uvedené v odst. 11 § 10, které zavazují zřizovatele muzeí k vytvoření základních podmínek pro poskytování standardizovaných vybraných veřejných služeb.

Zástupci sekce pokládají za nedořešené dvě otázky:

1) Jaké jsou základní podmínky pro poskytování paragrafovaného kvanta standardizovaných vybraných veřejných služeb (§ 10 odst. 8)?

2) Z jakých prostředků tyto základní podmínky zřizovatel vytvoří?

Sekce muzeí Ústeckého kraje se rozhodla nepodpořit návrh paragrafovaného znění novely zákona č. 122/2000 Sb. S návrhem dořešení otázky majetkoprávních vztahů k movitým archeologickým nálezům zástupci Sekce muzeí Ústeckého kraje souhlasí.

Poznamenávají však, že vzhledem k nedořešené otázce majetkoprávních vztahů k movitým archeologickým nálezům došlo v muzeích, jež v nedávné době přestal zřizovat stát, k tomu, že pro zápis nových přírůstků archeologické sbírky do CES byly nuceny vytvořit samostatnou sbírku. Zůstává otázkou, co s takto zapsanou sbírkou po dořešení majetkoprávních vztahů k movitým archeologickým nálezům?

Krátce se také jednalo o projektu společné putovní výstavy muzeí Ústeckého kraje, kterému bude věnována samostatná porada v dubnu v Regionálním muzeu v Teplicích.

Na závěr si přítomní vyměnili publikace vydané jednotlivými členy Sekce muzeí Ústeckého kraje AMG.

Eva Klášterková

Plzeňská krajská sekce

V pátek 24. 1. 2003 se sešla v sále Západočeského muzea v Plzni plzeňská krajská sekce. Účastní byli

všichni členové, jako host byla přítomna dr. Eva Dittertová, ředitelka muzea v Chebu, členka exekutivy AMG.

Hlavním bodem jednání byla problematika standardů veřejných služeb v muzeích. Plzeňská krajská sekce jednomyslně podpořila stanovisko exekutivy AMG a ztotožnila se s jejími kritickými postoji k návrhům MK ČR.

Jako poznámka byla uvedena prosba pro sekretariát. Pokud budou zasílány materiály k připomínkovaní, bylo by vhodné posílat plnou verzi zákona a změny vyznačit kurzívou – materiál tak bude přehlednější a bude se s ním lépe pracovat.

Členové krajské sekce se věnovali také problematice soutěže Gloria musaealis. Jako nevyhovující byla shledána délka výstavy 3 měsíce – muzea mimo turistická centra jsou z důvodu udržení návštěvnosti nucena zkracovat dobu trvání výstav na cca 2 měsíce a nabídnout tak návštěvníkům častěji obměňovaný program.

Jana Hutníková

Jihočeská krajská sekce AMG

Setkání Jihočeské krajské sekce proběhlo dne 30. ledna 2003. V úvodu jednání předseda sekce přivítal členku exekutivy AMG dr. E. Dittertovou a informoval přítomné o jednání Senátu AMG 12. prosince 2002 v MZM v Brně.

Hlavním bodem jednání krajské sekce bylo projednávání materiálů ke standardům veřejných služeb v muzeích a zaujetí stanoviska k vládnímu návrhu zákona 122/2000 Sb. a návrhu exekutivy AMG (připomínám k návrhu novely MK). O významu a důležitosti jednání svědčila i přítomnost zástupkyně AMG a členky exekutivy AMG dr. Evy Dittertové, která seznámila přítomné s podstatnými pasážemi návrhu MK ČR a s výhradami a protinávry exekutivy AMG, zakotvenými v „Návrhu paragrafovaného znění novely zákona č. 122/2000 Sb. (po připomínkách AMG).

Po bohaté a podnětné diskusi dospěli zúčastnění zástupci JČKS AMG ke shodnému stanovisku: **Jihočeská krajská sekce AMG vyjadřuje podporu návrhu AMG, který:**

1) odstraňuje kvantitativní výčet služeb, jež může být pro větší muzea demotivující (snadno splnitelný) a pro menší muzea nesplnitelný (finančně i personálně) nebo splnitelný na úkor kvality;

2) odstraňuje (výrazně snižuje) riziko ohrožení existence některých muzeí z důvodů nenaplnění pevně stanovených standardů;

3) odstraňuje taxativní výčet muzeí předem určených plnit standardy služeb a navrhuje otevřený systém pro každé muzeum, které je v daném časovém okamžiku schopno standardy naplnit.

Dále v připomínkách navrhuje, aby sankce za neplnění standardů byly zákonem uplatněny vůči garantovi služeb (zřizovateli) a nikoli vůči poskytovateli.

V diskusi dr. Dittertová zodpověděla některé dotazy a podala informace týkající se placení poplatků OSA, možnosti obdobného řešení poplatků DILIA, soutěže Gloria Musaealis, Sněmu AMG v Hradci Králové a Věstníku AMG.

Pavel Šafr

Krajská sekce AMG kraje Vysočina

Krajská sekce AMG kraje Vysočina na svém jednání dne 3. února 2003 v Okresním vlastivědném muzeu v Havlíčkově Brodě projednala předložený návrh ministerstva kultury ČR – standardy veřejných služeb v muzejnictví v rámci novely zákona č. 122/2000 Sb.

K předloženému návrhu máme řadu kritických připomínek.

Krajská sekce podporuje návrh exekutivy AMG ČR - řešení standardizace veřejných služeb prostřednictvím akreditačního a atestačního systému, ustaveného vyhláškou a formulujícího Národní systém muzeí.

Jana Beránková

Krajská sekce Královéhradeckého kraje

Setkání proběhlo v Muzeu východních Čech v Hradci Králové 4. února 2003, kromě zástupců z muzeí byli jako hosté přítomni dr. František Šebek, člen exekutivy AMG, a dr. Pavel Mertlík, vedoucí odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Hradec Králové.

K návrhu novely zákona 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy vyjádřili přítomní zástup-

ci muzeí po zevrubnějším seznámení s návrhem a diskusí toto stanovisko:

Krajská sekce AMG Královéhradeckého kraje

- **nesouhlasí se stávajícím zněním návrhu novely zákona 122/2000 Sb.;**
- **doporučuje dopracovat návrh „národní sítě muzeí“ jako alternativu pro řešení dané problematiky.**

Regionální muzeum
Archeologický nález z domu č.p. 77 v Široké ulici
březen 2003 - květen 2003
Obnovená krása - z restaurátorských ateliérů 2002

1.3.2003 – 31.12.2003

Divčí Kámen - přírodní rezervace a historický vývoj osídlení
1.3.2003 - 31.12.2003

Český Těšín

Výstavní síň Muzea Těšínska
Modely autíček ze sbírky Christiana Holuba
20.3.2003 - 8.6.2003

Dačice

Městské muzeum a galerie
Jan Dočekal: Retrospektiva
29.3.2003 - 4.5.2003

Dolánky

Blaskův statek
Kůže, kožky, kožešiny
od 22.2.2003
Velikonoce
19.4.2003

Dvůr Králové nad Labem

Městské muzeum
Renata Greiner: Obrazy
4.4.2003 - 4.5.2003

Frydek-Místek

Muzeum Beskyd - Frydecký zámek
Velikonoční jarmark
13.4.2003
100 let Slezských písní
10.4.2003 - 8.6.2003
Vojtěch Bartek: Ohlédnutí
17.4.2003 - 8.6.2003
Velikonoční zámecká neděle
20.4.2003

Havířov

Památník Životické tragédie
Střelecké terče
17.4.2003 - 2.2.2004

Výstavní síň Musaion

Když se řekne archeologie ...
13.2.2003 - 20.4.2003

Havlíčkův Brod

Okresní vlastivědné muzeum
Ateliér ve větrných kopcích
2.4.2003 - 30.4.2003

Hlinsko v Čechách

Městské muzeum a galerie
Výtvarný obor ZUŠ se představuje...
12.3.2003 - 13.4.2003

Soubor lidových staveb Vysočina - Betlém

Velikonoce na Betlémě
8.4.2003 - 27.4.2003

Hodonín

Galerie výtvarného umění
Rostislav Košťál - fotografie
duben 2003 - červen 2003
Miroslav Ksandr
duben 2003 - červen 2003

Masarykovo muzeum v Hodoníně

Vlasta Matoušová: Vědecká ilustrace
duben 2003 - květen 2003

Sadová 14, Hodonín
Hoří - výstava hasičských modelů
duben 2003 - květen 2003

Horní Planá

Rodný domek Adalberta Stiftera
Most mezi lidmi / Zvonková-Glöckelberg
duben 2003 - říjen 2003

Vitkův Hrádek - symbol vzájemnosti
duben 2003 - říjen 2003

Hořice

Hořické muzeum

Po roce - setkání studentů Karla Nepraše
13.3.2003 - 20.4.2003

Hranice

Městské muzeum a galerie

Výstavní síň - Synagoga
Ivo Sumec, David Jedlička: Tvrdý oříšek
20.3.2003 - 11.5.2003

Výstavní síň Stará radnice

Lidové umění (z muzejních sbírek)
15.3.2003 - 25.5.2003

Cheb

Galerie výtvarného umění v Chebu

Florentáné - Umění z doby medicéjských velkovodů
13.2.2003 - 6.4.2003

Chebské muzeum - expoziční budova

Deset obrazů z dějin chebského muzea
únor 2003 - duben 2003

Maestro Rudolf Serkin
27.4.2003 - 30.7.2003

Chebický hrad

Zahájení sezóny
29.3.2003

Chomutov

Oblastní muzeum

Nová stálá expozice: Pohledy do pravěku Chomutovska (od 30. 5. 2002)
Obce v okolí Chomutova
6.2.2003 - 5.4.2003

Chrastava

Městské muzeum a infocentrum

minigalerie Městského muzea
Žitavsko - dějiny a současnost
1.4.2003 - 30.4.2003

Chrudim

Kabinet ex libris - umělecké sbírky PNP

Kateřina Vítečková: Grafika a ex libris
19.2.2003 - 8.5.2003

Muzeum loutkářských kultur

Byli jsme a budem (loutková divadla našich spolků)
1.2.2003 - 30.12.2003

Šárka Váchová: Loutky a kresby
1.3.2003 - 30.12.2003

Království z papíru (stolní papírová divadélka)
1.3.2003 - 30.12.2003

Zdeněk Smetana dětem
13.3.2003 - 20.4.2003

Josef Kábrt: Animovaný film a ilustrace
25.4.2003 - 8.6.2003

Regionální muzeum v Chrudimi

Bez ohně a kouře aneb Báječný svět vzduchovek
30.1.2003 - 25.5.2003

Dále byly projednány informace o soutěži Gloria musaealis (členové krajské sekce AMG zmínili potřebu stanovení příznivějších kritérií s ohledem na menší muzea) a informace Krajského úřadu Hradec Králové.

V bodě různé byla diskutována otázka vzájemné informovanosti, frekvence setkávání krajské sekce, užšího kontaktu s Kolegiem muzeí kraje A. Jiráskova, B. Němcové a bratří Čapků.

– podle zápisu Jaromíra Gottlieba

Liberecká krajská sekce AMG

Zasedání se uskutečnilo 11. února 2003 ve Sklářském muzeu v Kamenickém Šenově. Zúčastnilo se sedm zástupců muzeí a galerií Libereckého kraje. Vzhledem k tomu, že se nezúčastnili ředitelé muzeí, nebylo zasedání usnášení schopné. Jako host se zasedání Liberecké krajské sekce zúčastnil za město Kamenický Šenov zástupce starosty Jiří Vičan.

V úvodu seznámil předseda sekce přítomné se zasedáními senátu AMG ČR. Informace se týkaly změn jednacího řádu AMG ČR, plánu činnosti AMG ČR na rok 2003, přípravě VII. sněmu AMG v Hradci Králové a rozpočtu AMG ČR na rok 2003. Samostatně byla projednána problematika novely zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, ve smyslu Usnesení vlády č. 164 z 20. února 2002 o legislativní úpravě oblasti veřejných služeb. Kritizovány byly především tyto skutečnosti:

a) nastavení standardu preferováním kvantitativních ukazatelů, které nerespektují rozdílný potenciál institucí;
b) potlačení kvalitativního hodnocení činnosti institucí;
c) jmenovitý seznam poskytovatelů standardizovaných veřejných služeb, který nepopisuje kompletní síť muzeí v její hierarchii.

Další diskuse o této problematice dospěla k závěru, že Liberecká krajská sekce AMG ČR plně podporuje stanovisko a návrh, který předložila Asociace muzeí a galerií ČR v rámci připomínkového řízení novely zákona č. 122/2000 Sb.

Zástupci muzeí byli dále informováni o bezproblémovém převodu dvou okresních muzeí ze státu na Liberecký kraj. V roce 2003 budou tato muzea financována již prostřednictvím Libereckého kraje, který obdržel finanční prostředky od státu. Od 1.1. 2003 jsou tedy zřizována Libereckým krajem Okresní muzeum Českého ráje v Turnově a Okresní vlastivědné muzeum v České Lípě. Byl tak dokončen převod muzeí na Liberecký

kraj.

V další části byli vyzváni zástupci muzeí, aby informovali o stavu a případných problémech centrální evidence sbírek (CES). Problematika CES byla v Libereckém kraji zvládnuta uspokojivě bez významnějších problémů.

Zástupkyně Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou informovala o dokončení realizace propagačně informačního materiálu o muzeích a galeriích Libereckého kraje. Propagační materiál bude předán muzeím nejpozději do poloviny března 2003. Jako problémové se ukázalo zajištění a sestavení podkladů od jednotlivých muzeí, neboť někteří informace o svém muzeu nebyli schopni sami dodat.

Předseda sekce informoval přítomné zástupce muzeí o spolupráci s Výborem pro kulturu zastupitelstva Libereckého kraje, a to především v oblasti vytvoření optimální sítě muzeí v Libereckém kraji, přípravy koncepce kultury Libereckého kraje a při přípravě zřizovacích listin muzeí. Spolupráci je možné vyhodnotit jako oboustranně prospěšnou.

V další části zasedání proběhla diskuse o muzejní problematice v kraji. Jedním z hlavních bodů diskuze byl nový zákon o zbraních a municích, který se dotýká i zbraní ve sbírkových fondech muzeí. Bohužel je zákon možné vyložit různě a tak i přístup policie je místně rozdílný. Předseda sekce učinil dotaz na MK ČR a ani zde není možné získat jednotný výklad dopadu zákona na muzea.

V další části diskuse jsme hovořili o zřizovacích listinách muzeí a o zkušenostech s jejich skladbou a náplní. Součástí našeho zasedání byla i návštěva expozic a zázemí Městského muzea v Kamenickém Šenově. Fundovaně a s osobitým kouzlem nás provedla paní ředitelka Helena Braunová.

Zdeněk Vítáček

Zlínská krajská sekce

Na jednání zlínské krajské sekce, která se sešla 14. února 2003, byla předložena, projednána a konzultována zpráva AMG k standardům MK ČR. Přítomní souhlasili se závěry AMG, tak jak byly zpracovány. Všemi

přítomnými bylo odsouhlaseno, že se plně podporuje materiál předložený AMG k novele zákona o sbírkách č.122/2000 Sb.

Dále byly konzultovány otázky zřizovacích listin, které do data ko-

nání Zlínské sekce nebyly ještě schváleny zřizovatelem. Každý z přítomných ředitelů muzeí podal informace o současném stavu a vývoji jeho instituce – (rozpočty, investice apod.) Termín příští schůzky nebyl

stanoven a bude svolán podle potřeby PhDr. Ivanem Plánkou telefonicky v čase vyhovujícím všem členům zlínské sekce.

Ivan Plánka

Karlovarská krajská sekce

Karlovarská krajská sekce se sešla dne 26. února 2003 v Krajském muzeu v Sokolově.

Všichni účastníci byli informováni o podmínkách uzavření smlouvy s OSA a o přípravě sněmu AMG ve dnech 15.-16. října 2003 v Hradci Králové. Městské muzeum Františkovy Lázně deklarovalo zájem stát se členem AMG a zašle písemnou žádost o přijetí na sekretariát AMG.

Připomínky karlovarské sekce k novele zákona č. 122/2000 Sb. o sbírkách muzejní povahy:

a) všichni zúčastnění a muzeum Mariánské Lázně na základě písemného stanoviska plně souhlasí s návrhy uplatněnými v oblasti novely ze strany AMG;

b) nejdůležitější je zachování možnosti otevřenosti zákona pro různě

subjekty, které splní požadované podmínky (ne uzavřený seznam muzeí);

c) maximální možnost užití kvalitativních kritérií před kvantitativními, která diskriminují menší muzea, která kromě počtu pracovníků, regionálního rozsahu působnosti a množství finančních prostředků se jinak ničím neliší od institucí v návrhu zákona vyjmenovaných. Současně diskriminují muzea, která nemají materiální podmínky (např. výstavní sály pro pořádání krátkodobých výstav apod.);

d) bylo jednáno s poslancem Ing. Tomičkem, který požádal o veškeré podkladové materiály a přislíbil podporu návrhu AMG.

Pavel Beran

Krajská sekce AMG Moravskoslezského kraje

Setkání Moravskoslezské krajské sekce, které se konalo 28. února 2003. Po výměně informací s kolegy z muzeí (od 1. 1. 2003 zřizovaných Moravskoslezským krajem) o jednáních s příslušnými odbory krajského úřadu, v rámci transformace státní správy, přistoupila krajská sekce k projednání zákona 122/2000 Sb.

Připomínky k některým bodům novely tohoto zákona:

a) nesouhlas s kvantifikací činnosti – pevně stanovené počty (výstavy, semináře, publikace apod.), je třeba posuzovat kvalitativní stránku činnosti. Činnost je vázána na rozpočty jednotlivých organizací a jejich iniciativu, není počítáno s výrazným navyšování těchto rozpočtů;

b) nesouhlas se stanovením 1 dne s volným vstupem v průběhu každého měsíce. Vhodnější je poskytovat (a muzea jej dostatečně poskytují) volný vstup při různých „širokoplošných“ příležitostech jako jsou např. Den muzeí, Dny Evropského kulturního dědictví, Den památek aj.;

c) nesouhlas se sankcemi při nesplnění kritérií – většina muzeí pracuje v současné době vysoce nad rámec svých povinností a stejně bude pokračovat i nadále. Nesplňovat kritéria za každou cenu – na úkor kvality;

d) zřízení informačních center – každé město má síť svých informačních center, které s muzei úzce spolupracují a muzea jim dodávají podrobné informace o své činnosti. Mimo to má každé muzeum svůj „ustálený“ informační systém a spoluprací s jinými institucemi, které informační servis poskytují.

Plně se připojujeme k připomínkám ze strany Konfederace umění.

e) vymezení poskytovatelů: dodržet možnosti změny seznamu muzeí;

f) řešení přechodu vlastnického práva k archeologickým nálezům je neúplné.

Závěrem účastníci konstatovali, že plně souhlasí s návrhy, které ve věci novely podala AMG.

Jiřina Kábrtová

Pražská krajská sekce AMG

Připomínky k návrhu věcného záměru zákona, kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb. a zákon č. 20/1987 Sb. uplatnila z pražské krajské sekce pouze čtyři muzea – Uměleckoprůmyslové muzeum, Památník národního písemnictví, Židovské muzeum a Muzeum hl.m. Prahy. Všichni, kdo reagovali, se shodli na tom, že

standardizace je vhodná, byly zde však pochybnosti o její podobě a také zda není předčasná. Posouzení návrhu bylo poněkud obtížné.

Zásadní připomínky jsou :

1) předepsané ukazatele jsou kvantitativní povahy, nikde není rozpracována otázka jejich kvality – z toho plyne možnost formálního plnění. Navržené

Trocha historie a zeměpisu z pohledu filatelisty

8.4.2003 - 22.6.2003

Jablonec nad Nisou

Muzeum skla a bižuterie

Galerie Belveder

Carbunkulus Granatus Zrnakoč. Sedmáct století českého granátu.

13.3.2003 - 18.5.2003

Velikonoce v Belvederu

14.4.2003 - 16.4.2003

Jablonec nad Nisou

Bredovský zámek na Lemberku
Velikonoce na Bredovském zámku

duben 2003

Jablonec nad Nisou

Výstavní síň Muzea Těšínska

Dětský svět

28.1.2003 - 21.9.2003

Jaroměř

Městské muzeum v Jaroměři

Václav Machaň - Krajina mého srdce

2.4.2003 - 18.5.2003

Jeseník

Vlastivědné muzeum Jesenicka

Výstavní sál ve Vodní tvrzi

Staletí promítnutá do žehliček

1.4.2003 - 3.5.2003

Jičín

Okresní muzeum a galerie

Nová stálá expozice: Herna a dílna

Muzea hry (od 15. června 2002)

Velikonoční výstava

21.3.2003 - 22.4.2003

Nové přírůstky do muzea a galerie

30.4.2003 - 25.5.2003

Galerie

Výstava starého umění

duben 2003

Jilemnice

Krkonošské muzeum Jilemnice

Marie Hlobilová-Mrkvičková: Výběr z díla; Marie Luisa Hlobilová: Hudební a květinové motivy

28.2.2003 - 2.4.2003

Krkonoše na nejstarších fotografiích

duben 2003 - červen 2003

Jindřichův Hradec

Muzeum Jindřichohradecka

Jarní výstava - práce dětí z mateřských škol a ZŠ

3.4.2003 - 18.5.2003

Antonín Špát: Použitá krajina

17.4.2003 - 25.5.2003

Kamenice nad Lipou

Městské vlastivědné muzeum

Historie českého loutkářství

2.4.2003 - 30.4.2003

Kamenický Šenov

Sklářské muzeum

Josef Michal Hospodka: Htní sklo, podmalby na skle a kresby

30.3.2003 - 29.6.2003

Karlovy Vary

Karlovarské muzeum - expoziční budova

Ostrov duchů prsatého muže

19.2.2003 - 13.4.2003

Karviná - Fryštát

Výstavní síň Muzea Těšínska
Průmyslový designér Jiří Španihel;
Designérské vize studentů vysokých škol
11.3.2003 - 18.5.2003

Kladno

Sládečkovo vlastivědné muzeum
Zámecká galerie města Kladna, Zámek Velikonoce
3.4.2003 - 4.5.2003

Klatovy

Galerie Klatovy/Klenová
Investtel Auto s.r.o.,
Domažlické předměstí 610/II
Vladimír Hanuš: Obrazy
24.1.2003 - 30.4.2003

Okresní muzeum v Klatovech
Z cest - fotografie Miloše Kašpara
4.2.2003 - 20.4.2003

Dejte vejce malovaný - kolekce kraslic
současných tvůrců z ČR
11.3.2003 - 25.4.2003

Putování za předky
25.3.2003 - 4.5.2003

Historické jádro města Klatovy
29.4.2003 - 15.6.2003

Modely zemědělského nářadí a strojů
ze sbírek muzea
29.4.2003 - 15.6.2003

Kolín

Regionální muzeum v Kolíně
Austrálie
4.4.2003 - 2.5.2003
Brandlova 27
Petr Pavlišák: Obrazy a fotografie
1.4.2003 - 4.5.2003

Kouřim

Muzeum Kouřimska
Obnovené umělecké sbírky Muzea Kouřimska
1.1.2003 - 27.4.2003
Ruka vidí, oko cítí
4.4.2003 - 31.5.2003

Muzeum lidových staveb v Kouřimi

Velikonoční předvádění
12.-13.4. 2003, 19.-20.4.2003
"Já jdu na koledu, nesu si pytel"
29.3.2003 - 27.4.2003

Kravaře u České Lípy
Expozice lidového bydlení
Vísecká rychta v Kravařích
Velikonoce v Kravařích
duben 2003

Kravaře ve Slezsku

Zámecké muzeum

Německá moderní fotografie
březen 2003 - červen 2003
Šicí stroje v minulosti
duben 2003 - květen 2003
Pavel Pardy: Obrazy
duben 2003 - květen 2003

Kyjov

Vlastivědné muzeum Kyjov
Pomocníci v domácnosti
6.4.2003 - 25.5.2003

Lanškroun

Městské muzeum
Nová stálá expozice: Pamětní síň Jindřicha Pravečka (otevřená při

postupy by navýšily administrativu a vložily kontrolu odborných činností do úřednických rukou;

2) otázkou jsou reálné možnosti menších regionálních institucí (především jde-li o výstavní a publikační činnost);

3) k bodu 2.1. – alespoň jedna dlouhodobá expozice (9 měsíců). Předkladatelé zákona by se v zájmu sbírkových předmětů měli zamyslet i nad realitou a potřebou standardizace výstavních prostor v jednotlivých muzeích (stálá teplota 18-22°C, relativní vlhkost 45-55%, světelnost max. 60 lux) a to celé v jakémkoli klimatickém období;

4) poskytovatelé (muzea) jsou vystaveni sankcím (opakovaným) pokud standardy nebudou splňovat, ale neplnění povinností garantů „zajistit ekonomické a organizační podmínky“ není nijak sankcionováno;

5) standardní služba = běžná služba, která by měla být zajištěna běžnými prostředky. Granty původně byly určeny na nadstandardní projekty a činnosti, případně řešení mimořádných událostí – a tak by tomu mělo být i nadále. A je zcela správné, bude-li možnost vícezdrojového zajištění nadstandardních činností;

6) bod 2.8. je v rozporu s § 37 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zde se praví: „*příspěvková organizace není oprávněna poskytovat dary jiným subjektům, s výjimkou peněžitých nebo věcných darů svým zaměstnancům a jiným osobám ze svého fondu kulturních a sociálních potřeb.*“ Konkrétně Muzeu hl. m. Prahy bylo několikrát důrazně připomenuto, že nelze poskytovat volný vstup. Týká se všech příspěvkových organizací zřizovaných obcemi a kraji;

7) v bodě 4. není správně zařazení Muzea hlavního města Prahy a Galerie hlavního města Prahy mezi muzea zřizovaná obcemi. Praha je zároveň krajem, jako taková zřizuje muzeum i galerie, řídí se speciálním zákonem o hlavním městě Praze, kterým se musí řídit i jí zřizované instituce. Navrhují proto vyčlenění těchto dvou institucí do bodu C. Muzea zřizovaná hlavním městem Prahou.

8) v otázce archeologických nálezů – archeologické nálezy by měly být majetkem kraje rozhodně minimálně ode dne učinění nálezu. Otázkou je, zda by neměly být majetkem kraje již v zemi.

Zuzana Strnadová

Pardubická krajská sekce AMG

Zasedání Pardubické krajské sekce bylo svoláno v souladu se stanovami na základě žádosti 7 členů krajského kolegia. Důvodem žádosti o svolání byla totální nečinnost předsedy sekce PhDr. Karla Jaroše a tudíž naprostá neinformovanost členů sekce. Předseda krajské sekce PhDr. Karel Jaroš zaslal současně s pozvánkou na zasedání informaci o svém odstoupení z funkce předsedy sekce.

Krajská sekce se proto sešla dne 17. března 2003 ve Východočeském muzeu v Pardubicích. Hlavním bodem jednání byl návrh a volba nového předsedy krajské sekce. Navržena a jednohlasně zvolena byla PhDr. Ilona Vojancová, vedoucí Souboru lidových staveb Vysočina.

V dalším jednání informovali zástupci exekutivy Dr. F. Šebek a Ing. M. Burdychová o stavu legislativy, ná-

vrzích novel zákonů č. 122/2000 Sb., č. 20/1987 Sb. a č. 71/1994 Sb., o průběhu připomínkových řízení a návrzích řešení ze strany AMG, zvláště novely zák. 122/2000 Sb. týkající se standardů veřejných služeb.

Členové krajské sekce souhlasili s kritikou této novely a ztotožnili se s návrhem řešení AMG.

Dále byli členové seznámeni s termínem blížícího se sněmu AMG a možnosti změn stanov AMG. Přítomní byli vyzváni k aktivní spolupráci.

Zasedání krajské sekce, které volně přešlo v poradu ředitelů muzeí Pardubického kraje se zúčastnil i zástupce Východočeské galerie v Pardubicích.

Milena Burdychová

Z ČINNOSTI KOLEGIÍ A KOMISÍ

Zápis z jednání oborové komise etnografů AMG ze dne 4. prosince 2002

Jednání se zúčastnilo 10 členů z celkových dvaceti řádných členů komise. Vzhledem k plánovanému programu byla přizvána dr. Helena Mevaldová, která v úvodu informovala přítomné o pokračování prací na Po-

jmosloví etnografických sbírek – nábytku, na němž spolupracuje. Byla vybrána vhodná fotodokumentace pro překreslení. Celkem by mělo být zhotoveno asi 300 kreseb. Budou využity výsledky grantu dr. Mevaldové s tím,

že ornamentika bude redukována k proporcím ostatního pojmosloví. Co se týká kreseb textilu – chybějící předměty pro pojmosloví byly získány a kresby k textilnímu pojmosloví byly již dokončeny.

K Pojmosloví zemědělského nářadí informovala D. Linková o jednání s dr. Novákem ze Zemědělského muzea v Kačíně, který je ochoten být členem pracovní skupiny, nikoliv však garantem pojmosloví.

Bylo dohodnuto vycházet z práce dr. Vondrušky s rozšířením až do období kolektivizace 50. let 20. století. Byli navrženi možní členové pro pracovní skupinu, které bude třeba oslovit a projednat s nimi jejich případnou spolupráci. Jako garant byl navržen Ing. Tempír, dalšími členy by mohli být dr. Pechová, B. Obalecká. Je možno navrhnout další vhodné spolupracovníky z řad etnografů, kteří se věnují přednostně tematice zemědělství – co nejdříve!

Byl navržen rovněž plán činnosti na rok 2003 a naplánovány potřebné finanční požadavky. Součástí by měl být i seminář věnovaný pojmosloví zemědělského nářadí. Uskutečnil by se v některém z podzimních měsíců, podle možnosti a stavu rozpracovanosti. Místo bude ještě upřesněno.

D. Linková informovala o návrhu Mgr. Veselské účastnit se na projektu výzkumu řemesel tradiční

rukodělné výroby. Jednalo by se o dotazník na výzkum řemesel podle vzoru, který používají v Rožnově pod Radhoštěm, který by byl zaslán podle výtípočných lokalit a osob – počítá se asi 300 kusů. Dotazníky by pak sloužily jako základ pro podrobnější terénní výzkumy za účelem poznání nositelů tradice pro nominace a mapování současného stavu v této oblasti, včetně sběrové dokumentace a fotografování.

Blíže se výzkumu řemesel věnují kolegové Smolík na Klatovsku, A. Zvonařová (Jindřichohradecko), H. Mevaldová, M. Šimša. Jednotliví členové komise by měli výtípovat lokality a případně – i jmenovitě osoby, kam by osnova pro terénní výzkum řemeslné a podomácké výroby v obcích mohla být zaslána.

A. Zvonařová dále informovala o připomínkách k počítačovému programu DEMUS a jeho využití pro etnografy. Připomínky zašle do počítačového oddělení Moravského zemského muzea v Brně. D. Linková se dotazovala, zda by někdo z komise nevěděl, není-li zájem v některém ze skanzenů o kovárnu z Jičinska (částečně roubená a vyzděná). Noví majitelé ji chtějí rozbourat. Byla odkázána na Ing. Zárubu – u Třebechovic pod Orebem je budován nový skanzen.

Dagmar Linková

Odborná komise AMG pro bezpečnost v muzeích ...zápis o ustavení komise...

Preambule

Ničivě povodně, které zasáhly naši republiku v roce 2002, akcentovaly nutnost pro založení takové komise muzejních pracovníků na půdě AMG, která by se zabývala otázkami bezpečnostního managementu a řešení rizik ve sbírkotvorných organizacích České republiky. Naším zájmem bude zejména výměna informací a vzdělávání muzejních pracovníků v oblasti ochrany movitého kulturního dědictví, průzkum stavu uložení sbírek a možností ohrožení sbírkotvorných institucí živelními katastrofami, stejně jako propojení sféry muzeí a galerií s ostatními paměťovými institucemi v národním i mezinárodním měřítku.

V případě krizové situace se tato komise mění na krizový štáb AMG, který koordinuje záchranné a následné práce.

Konkrétní cíle činnosti komise v příštích dvou letech:

1. Vytvořit metodiku krizových plánů sbírkotvorných institucí.

2. Vytvořit funkční systém výměny informací, sloužící ke koordinaci řešení krizových situací.

3. Ustavit koordinační centrum sbírkotvorných institucí.

4. Ve spolupráci s Českým komitétem Modrý štít usilovat o zapojení do integrovaného záchranného systému.

Zakládajícími členy komise jsou:

Mgr. Dagmar Fialová, Asociace muzeí a galerií ČR

Ing. Pavel Jirásek, odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií MK ČR

PhDr. Michal Lukeš, Národní muzeum
PhDr. Ivan Plánka, Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně

PhDr. Michal Stehlík, Národní muzeum

Ing. Ivo Štěpánek, Technické muzeum v Brně

PhDr. Kateřina Tlachová, Moravská galerie v Brně

Založení komise schválil senát Asociace muzeí a galerií na svém zasedání

příležitosti 25. ročníku festivalu dechových hudeb Pravečkův Lanškroun 2. června 2002).

Eva Kapounová - sklo,

Petr Novotný - obrazy

5.4.2003 - 25.5.2003

Galerie muzea

Ján Procher : Dřevořezby

31.1.2003 - 29.6.2003

Jitka Pišová: Obrazy a keramika

5.4.2003 - 25.5.2003

Liberec

Oblastní galerie

Mezi zátišími

12.12.2002 - 6.4.2003

Marie Filippová: Kresby, instalace

13.2.2003 - 6.4.2003

Severočeské muzeum

Studentský šperk 1990-2002

27.2.2003 - 8.5.2003

S krtečkem do světa dětské poetiky

4.3.2003 - 6.4.2003

Tradiční japonská bojová umění

15.4.2003 - 1.6.2003

Litoměřice

Severočeská galerie výtvarného umění

Pavel Nešleha: Fotografie

20.3.2003 - 4.5.2003

Oblastní muzeum Litoměřice

Pod císařským praporem - historie

rakouské armády

14.1.2003 - 30.3.2003

Sto nejvýznamnějších archeologických

nálezů v Číně ve 20. století

8.4.2003 - 25.5.2003

Litomyšl

Muzeum a galerie Litomyšl

Člověk + životní styl (1945-1989)

27.4.2003 - 31.10.2003

Dětský svět

27.4.2003 - 28.9.2003

Sklo - Nový Bor a okolí

27.4.2003 - 29.6.2003

Dům U Rytířů

Taj-tün Hejzlarová: Krajiny mého

domova

6.4.2003 - 18.5.2003

Lomnice nad Popelkou

Městské muzeum a galerie

Výstava prací žáků ZUŠ

duben 2003

Louny

Oblastní muzeum

Lidový malovaný nábytek

31.3.2003 - 1.6.2003

Pivovarská 43, Louny

Vuk Zörner - obrazy

24.3.2003 - 25.5.2003

Mariánská Týnice -

Kralovice

Muzeum a galerie severního

Píseňsko

Marie Záborská - Medaile, plakety,

ilustrace

1.4.2003 - 4.5.2003

Milevsko

Milevské muzeum

Cestami tažných ptáků aneb obrazy

a fotografie z cest na jih

1.3.2003 - 6.4.2003

Mladá Boleslav

Muzeum Mladoboleslavska

Historické hodiny a hrací stroje

27.2.2003 - 13.4.2003

Sklářství a kovářství na

Mladoboleslavsku

17.4.2003 - 1.6.2003

Mohelnice

Vlastivědné muzeum

Žena v zrcadle času

15.2.2003 - 18.5.2003

Most

Oblastní muzeum

Zámek v Litvínově

Olbernhau - Litvínov, partnerská města

Krušnohoří

od 4.3.2003

Náchod

Galerie výtvarného umění

v Náchodě

Máriuš Kotrba

duben 2003 - květen 2003

Ruské malířství 19. století

duben 2003 - listopad 2003

Nepomuk

Městské muzeum a galerie

Josef Karhan - Podobenství

21.3.2003 - 29.4.2003

Bohuslav Šotola - Nepomuk

v kaleidoskopu minulého století

25.4.2003 - 3.6.2003

Nová Paka

Městské muzeum

Suchardův dům

Když si náš dědeček babičku bral

21.3.2003 - 20.4.2003

Jiří Ryba: Tavená skleněná plastika

25.4.2003 - 25.5.2003

Nové Město na Moravě

Horácká galerie v Novém Městě

na Moravě

Miroslav Štěpánek, Jiří Vašica:

Ve znamení kovu a kamene

13.2.2003 - 27.4.2003

Nové Město nad Metují

Městské muzeum

Brány města dokořán

duben 2003

Galerie Zázvorka

Obrazy - plastiky

27.3.2003 - 25.5.2003

Nové Strašecí

Městské muzeum

Cínový poklad

20.2.2003 - 6.4.2003

Soutěž o nejlepší strašeckou kraslici

duben 2003

Nový Bor

Sklářské muzeum

Řemeslo a umění ve skle Nový Bor

2003

leden 2003 - červen 2003

Crystalex 2003

březen 2003 - květen 2003

Nový Bydžov

Městské muzeum

První Čech v Antarktidě

listopad 2002 - květen 2003

Bilance činnosti pracovní skupiny – kovy oborové komise konzervátorů-restaurátorů a preparátorů AMG za rok 2002

Rok 2002 byl rokem pracovně velmi aktivním, a to zejména pro specialisty na konzervaci archeologických předmětů. Naším hlavním úkolem bylo řešení **stabilizace archeologických železných nálezů**. Toto téma jsme zvolili z toho důvodu, že přestože kvalitně provedená stabilizace archeologických kovů je základním předpokladem pro dlouhodobé uchování těchto nálezů, neexistuje dosud jednotný názor na použití jednotlivých metod stabilizace. Stávajícím metodám je vytýkána řada nedostatků jak u nás, tak i v zahraničí. Jako teoretický předpoklad k vymezení problematiky byly vzaty výsledky grantu MK ČR, jehož řešitelem bylo NM a spoluřešitelem AÚ AV ČR Praha.

Několik vybraných metod stabilizace bylo zadáno jednotlivým zúčastněným konzervátorům z různých institucí, kteří danou metodu prakticky aplikovali na železných archeologických nálezech, které poskytl Polabské muzeum v Poděbradech. Konzervátoři metody vyhodnotili podle dohodnutého schématu a výsledky byly zveřejněny na **workshopu** ve dnech 4.–5. listopadu v Technickém muzeu v Brně (TMB). První den byly předneseny základní informace o korozních jevech, produktech koroze **z e l e z a** a experimentální výsledky s diskusí o výhodách a nevýhodách jednotlivých metod. Druhý den byly předvedeny formou demonstračních ukázek přímo v konzervátorské laboratoři elektrochemické metody, různé způsoby stanovení obsahu chloridových iontů (jejich obsah určuje míru koroze) v různých desalinačních roztocích. Zájemci si mohli sami vyzkoušet předváděné metody. Účelem setkání bylo také vyvolat živou diskusi a výměnu názorů mezi účastníky. Na závěr jsme si prohlédli nové prostory Technického muzea v Brně, které postupně získávají konečnou podobu – konzervátorské laboratoře s výukovým centrem, výstavní prostory a další. Workshopu se kromě konzervátorů účastnili korozní specialisté a profesoři se studenty SUPŠ a VOŠ v Turnově. Poprvé jsme se takto pokusili o formu diskusního semináře, která je běžnou součástí profesní komunikace v zahraničí a v mnoha oborech i u nás. Z tohoto workshopu bude pro širší odbornou veřejnost vydán sborník příspěvků Technickým muzeem v Brně.

Konzervace stabilizovaných předmětů bude samozřejmě dokončena a podstatné je, že sbírkové předměty budou v budoucnu v depozitáři s definovanými podmínkami dále sle-

dovány a vyhodnocovány. Řešiteli tohoto projektu jsou Ing. M. Pražák, CSc., RNDr. A. Šilhová (Archeologický ústav AV ČR v Praze), Vlado Rusnák (Archeologický ústav AV ČR v Brně), Mgr. A. Šimčík (Slezská univerzita), Ing. A. Selucká a A. Richtrová (Technické muzeum v Brně), Ing. J. Vykouková (Národní muzeum), Ing. D. Perlík (Středočeské muzeum v Rožtokách), V. Siglová (Východočeské muzeum v Pardubicích), A. Daňková (Polabské muzeum v Poděbradech), A. Havlínová (Technologická laboratoř Národního památkového ústavu v Praze).

Jak jistě víte, srpnová povodeň zasáhla dost katastrofálně i Archeologický ústav v Praze a Středočeské muzeum v Rožtokách. Kromě škod na sbírkách, budovách a majetku mají obě pracoviště velké škody v oddělení konzervace. Alena Šilhová a Dušan Perlík doslova přišli o svůj pracovní prostor a o velkou část vybavení. V Archeologickém ústavu byla také deponována klimatizační komora (majetek NPÚ), v které bylo možné ověřovat trvanlivost konzervačního ošetření v extrémních teplotních a vlhkostních podmínkách. Bohužel i tato komora byla pod vodou. Rovněž některé nálezy, zařazené do uvedeného experimentu, byly přechodně v zatopených prostorách. Nedošlo k jejich ztrátě ani k poškození. Ovšem v některých případech došlo ke ztrátě možnosti zcela exaktního vyhodnocení výsledků. Ve svízelné situaci velmi pomohli kolegové z Brna.

K dalšímu setkání většiny členů skupiny došlo v květnu u příležitosti návštěvy výstavy „Střed Evropy okolo roku 1000“ v Královském paláci Pražského hradu. Po prohlídce výstavy následovalo jednání v budově NPÚ. Soustředili jsme se na zpracování návrhu obsahu publikace „**Konzervace kovů a jejich slitin**“. V české literatuře posledních desetiletí se nenajde domácí publikace, souhrnně pojednávající o konzervaci kovových předmětů kulturní hodnoty, která by byla zpracovaná na podkladě novějších odborných poznatků a zkušeností ze světových a českých pracovišť. K dispozici jsou pouze dílčí příspěvky roztroušené v různých periodikách (např. časopis Slévárství, Zprávy památkové péče, Sborníky z konzervátorsko-restaurátorských seminářů apod.). Proto jsme se pokusili sestavit strukturu publikace a zajistit i zpracování jednotlivých kapitol. Návrh publikace „Konzervace kovů a jejich slitin“ byl předložen oborové komisi konzervátorů-restaurátorů a preparátorů při AMG, která žádala

AMG o přidělení dotace na její zpracování a tisk. Vzhledem k tomu, že se uvažuje o založení dalších profesních skupin, může být předkládán návrh publikace také chápán jako první ze série zamýšlené řady pojednání o konzervaci dalších materiálů (např. dřevo, papír, useň, pergamen).

Další zajímavou aktivitou, související s činností konzervátorů kovů, je cyklický seminář **Jemná mechanika a technika domácnosti 18.–20. století**, pořádaný Technickým muzeem v Brně. Tento seminář probíhá od podzimu 2002 do května 2003 a v rámci jeho jednotlivých cyklů je vždy věnována pozornost konzervaci

sbírkových předmětů, které patří do uvedeného oboru. Někteří konzervátoři pracovní skupiny – kovy ve spolupráci s garantem semináře Petrem Nekužou připravují příspěvky a účastní se diskuse na dané téma semináře. Na závěr bychom chtěli poděkovat vedení institucí, jejichž zaměstnanci se podílí na aktivitách pracovní skupiny – kovy oborové komise Konzervátorů-restaurátorů a preparátorů AMG, konzervátorské laboratoři Technického muzea v Brně a všem řešitelům projektu stabilizace archeologických železných nálezů.

Za skupinu kovů Alena Havlínová

ZPRÁVY, AKTUALITY, INFORMACE

Muzeum všehomíra nebo universální muzeum?

Pavel Jirásek

8. prosince 2002 byla vydána představiteli nejvýznamnějších muzeí tzv. Deklarace o důležitosti a hodnotě universálních (myšleno celosvětových) muzeí. S jejím textem bych Vás chtěl seznámit. Jde o můj vlastní překlad, proto se omlouvám za možné drobné nesrovnalosti. Tak tedy:

„Mezinárodní muzejní společenství sdílí přesvědčení, že k nezákonnému pohybu archeologických, uměleckých a etnických předmětů musí být přijata přísná opatření vedoucí k jeho zamezení. Měli bychom brát v úvahu i dobu, kdy byly získány, tedy za jakých podmínek a hodnotových měřítek, určených daným historickým obdobím. Tyto předměty a monumentální díla, které se staly součástí sbírek evropských a amerických muzeí před desítkami nebo dokonce stovkami let, byly získány za podmínek, které nejsou s těmi dnešními srovnatelné.

Po čase se staly takto získané předměty, ať již šlo o předměty zakoupené, darované nebo prostě vytržené ze svého prostředí, součástí muzeí, která jim poskytla potřebnou péči, a také součástí kulturního dědictví národů, které jim poskytly toto přístřeší. Dnes jsme zvláště citliví na kontext původu předmětu, ale neměli bychom přitom ztratit ze zřetele skutečnost, že muzea rovněž dávají také hodnotový a cenný kontext předmětům, které byly přemístěny ze svého původního prostředí.

Všeobecný obdiv, který chováme ke starověkým civilizacím by nebyl tak hluboký, kdyby nebylo vlivu zprostředkovaného artefakty těchto kultur, zpřístupněnými lidem všech zemí a národů právě v předních muzeích. Sochy řeckých klasiků jako jeden z příkladů jsou excelentním příkladem významu veřejných sbírek.

Stovky let trvající uznávání řeckého umění začínající v době antické bylo obrozeno italskou renesancí a následně se rozšířilo do zbytku Evropy a do Ameriky. Jeho vstup do veřejných sbírek po celém světě vyjádřil důležitost řeckého sochařství pro lidstvo jako celek a jeho trvalou hodnotu pro současnost. Výjimečná řecká estetika těchto děl se dokonce stále více zdá být výsledkem poznávání a studií jiných velkých civilizací.

Výzvy k repatriaci předmětů, které jsou již po mnoho let součástí muzejních sbírek, se staly pro muzea významnou problematikou. Každý takový případ musí být posuzován individuálně, přitom je třeba mít na zřeteli, že muzea neslouží pouze příslušníkům jednoho národa, ale národů všech. Muzea jsou prostředníky v rozvoji kultury, kterážto poslání spočívá v pěstování poznání nepřetržitým procesem reinterpretace. Každý předmět k tomuto procesu přispívá. Omezit záběr působnosti muzeí, jejichž sbírky vykazují diversitu a které lze je vnímat z různých pohledů, by ublížilo všem návštěvníkům.“

Podepsání ředitelů (použity anglické nebo originální názvy institucí): Metropolitan Museum of Art, New York; Louvre Museum, Paříž; State Hermitage Museum, Petrohrad; State Museums, Berlin; British Museum, Londýn; Prado Museum, Madrid; Thyssen-Bornemisza Museum, Madrid; Rijksmuseum, Amsterdam; Bavarian State Museum, Mnichov; Opificio delle Pietre Dure, Florencie; Cleveland Museum of Art, Cleveland; J. Paul Getty Museum, Los Angeles; Solomon R. Guggenheim Museum, New York; Los Angeles County Museum of Art, L.A.; Museum of Fine Arts, Boston; Museum of Modern Art, New York; Philadelphia Museum of Art, Philadelphia; Whitney Museum of American Art,

Staletí v labyrintu liter
listopad 2002 - září 2003

Nový Jičín

Krajské vlastivědné muzeum
Nová stálá expozice: Zámecký interiér v období biedermeieru (stálá expozice z dějin zámku, od 25. 6. 2002)

Velikonoční jarmark
duben 2003

Papírové klobouky z Anglie
8.4.2003 - 4.5.2003

100 grafik od Rembrandta
duben 2003 - červen 2003

Opava

Slezské zemské muzeum

Památník Petra Bezruče

Josef Kremláček: *Knižní ilustrace, volná tvorba*
od 1.4.2003

Výstavní budova SZM

Bible očima světa - svět očima bible
od 27.3.2003

Česká bible - rukopisná a tištěná bible v běhu staletí
od 27.3.2003

Bioglyf Zoophycos
od 4.4.2003

Orlová

Výstavní síň Muzea Těšínska

Poezie těšínské lidové architektury
25.2.2003 - 20.4.2003

Ostrava

Ostravské muzeum

V jantaru zakleto
17.3.2003 - 27.4.2003

Jiří Harcuba: Tvář ve skle
9.4.2003 - 31.5.2003

Pacov

Městské muzeum Antonína Sovy

Dětský výtvarný projekt
6.4.2003 - 27.4.2003

Pardubice

Východočeské muzeum

Kam na výlet?

5.2.2003 - 30.4.2003

80 let historie hokeje v Pardubicích
27.2.2003 - 6.4.2003

Průkopník české aviatiky Ing. Jan Kašpar (120 let narození)
20.3.2003 - 1.6.2003

Petřvald u Karviné

Technické muzeum

Zločin a trest
do 30.4.2003

Pozor, vyleť ptáček!
12.6.2002 - 30.4.2003

Písek

Prácheňské muzeum v Písku

Jan Dinga
duben 2003

Tomáš Kolegar
duben 2003

Galerie

Václav Bláha
duben 2003

Plzeň

Diecézní muzeum v Plzni

Výstava k založení plzeňské diecéze
10.4.2003 - 30.9.2003

Západočeské muzeum v Plzni

Typický obraz. Česká malba

na počátku 21. století

3.3.2003 - 4.4.2003

Vojenské palné zbraně

1. a 2. světové války

1.5.2003 - 15.9.2003

Národopisné oddělení

80 let Českého rozhlasu

29.4.2003 - 1.6.2003

Vstupní prostory ČSOB, Americká 60

Plzeň, Čechy, svět na mapách

16.-18. století

leden 2003 - duben 2003

Praha

Galerie hlavního města Prahy

Dům U Kamenného zvonu

The View from here

11.3.2003 - 4.5.2003

Městská knihovna

Slovenská fotografie 1925-2000

20.12.2002 - 27.4.2003

Staroměstská radnice

Jakub Špaňhel: 26 let

27.2.2003 - 18.5.2003

Trojský zámek

Žena v díle Jakuba Schikanedera

2.4.2003 - 31.10.2003

**Muzeum hlavního města Prahy -
expoziční budova**

Adolf Loos - Le Corbusier. Raumplan

versus Plan libre

7.3.2003 - 18.5.2003

Adolf Born: Knižní ilustrace

od 4.4.2003

Národní galerie v Praze

Valdštejnský palác

Václav Brožík

24.1.2002 - 4.5.2003

NG - Palác Kinských, Staroměstské nám.

Těšínská madona a vzácné sochy

Petra Parlěre

20.1.2003 - 25.5.2003

Německá kresba 15.-16. století

28.2.2003 - 25.5.2003

**NG - Veletržní palác; Sbírka moderního a
současného umění a Sbírka umění 19.
století**

Nová stálá expozice: Stálá expozice

zahraničního umění autorů 20. a 21.

století (od 28. června 2002)

Josef Ryzec: Pocta Pablu Picassovi

10.2.2003 - 30.3.2003

Národní muzeum

Poselství meteoritů

27.3.2003 - 27.4.2003

Knihovna NM

Literární činnost bibliotékářů Knihovny

Národního muzea

březen 2003 - květen 2003

Galerie Pokoutník

Naši drobní savci

4.12.2002 - 30.11.2003

NM - České muzeum hudby - Muzeum

Bedřicha Smetany

Prodaná nevěsta známá i neznámá

září 2002 - srpen 2003

NM - České muzeum hudby - Muzeum

Antonína Dvořáka, Praha 2

Dvořákova rodina ve fotografiích

duben 2003 - prosinec 2003

Pietní akt u hrobu A. Dvořáka na

Vyšehradě

30.4.2003

New York; Art Institute of Chicago, Chicago.

To, že se tato významná světová muzea odhodlala k vydání společné deklarace k tak citlivému tématu, jakým restituční nepochybně jsou, není náhoda. Jde o reakci na řeckou snahu o znovuotevření otázky navrácení tzv. Elginových mramorů z Pantheonu. I když v textu zmíněny nejsou, každému, kdo alespoň trochu zná pozadí akvizice těchto předmětů a kdo sleduje dění v evropské kultuře, to musí „sepnout“. Deklarace vznikla na setkání tzv. Mezinárodní skupiny organizátorů významných výstavních projektů právě díky podpoře Britského muzea. Jedná se ale o skupinu ředitelů 40 nejvýznamnějších muzeí a galerií, kteří se každoročně setkávají, aby diskutovali obecné otázky muzejnictví. Deklaraci dosud podepsalo více než 30 ředitelů „vedoucích“ muzejních institucí. Deklarace tedy zdůrazňuje, že vedle hodnocení restitučních nároků a smyslu restitucí je třeba brát více v úvahu i to, co a v jakých souvislostech prostřednictvím svých sbírek muzea nabízejí.

Jakým způsobem získal lord Elgin pro Britské muzeum tato zásadní díla řecké civilizace snad není třeba připomínat. Podle tehdejších pravidel se jednalo o legální akt, který umožnila tehdy osmanská okupační správa. Řecko bylo tehdy součástí osmanské říše. Reliéfy ale nebyly nalezeny archeologickým výzkumem, ale byly z Pantheonu sňaty. To, že Britské muzeum podpořila i ostatní nejvýznamnější muzea světová, nebylo z pouhé kolegiality. Jeden exemplář z Pantheonu je i v Louvru, berlínský Pergamon se musí zabývat restitučním požadavkem Turecka, poža-

davky vznášejí Egypt, Nigérie, americká muzea zase čelí restitučním požadavkům zemí Latinské Ameriky atd. Argumenty se hromadí na obou stranách – nedílná součást kulturního a mnohdy i zásadní artefakty dědictví duchovního proti argumentům neexistence mezinárodní legislativy a nakonec i argumentům celkem logickým, že jen a pouze díky uchování a péči, které se jim v muzeích dostalo, přežily tyto artefakty do dnešní doby (nejedná se jen o kauzy historické, vzpomeňme na Budhy z Bamianu).

Deklarace rozpoutala rozsáhlou diskusi. Nejen odbornou, ale jak už to bývá zvykem, především politickou. Reakce na ni jsou – a není se asi moc čemu divit – povětšinou negativní. Samozřejmě již jen prostý seznam podporujících institucí dává jejím odpůrcům do rukou prapor antiimperialismu a dnes módnímu antiamerikanismu. Možná i u nás tato deklarace rozproudí diskusi na stránkách AMG, doufejme na převažující platformě odborné.

Ale ještě zpět k reliéfům, získaným lordem Elginem v letech 1802–1811 a roku 1816 zakoupeným britskou korunou. Divíme se Řekům, že je chtějí zpět? Dovedeme si představit, že by v době těsně před založením Národního muzea český král a rakouský císař František I. prodal kapli sv. Václava z chrámu sv. Víta ruskému velvyslanci jako dar pro ruského cara, který by třeba tuto přenesenou kapli důstojně vystavil v Ermitáži, kde by se jim jistě dostalo náležitě péče a kde by je dodnes mohli obdivovat návštěvníci celého světa? To by i pro neznaobohy z českomoravské kotliny bylo asi příliš.

**„Do muzea s Matějem“
příspěvek ke vztahu „škola – muzeum
– a to vše, přestože...“**

Přestože I.

...přestože se o projektech Městského muzea a galerie v Dačicích, které směřovaly k propojení činnosti muzea a školy, již porůznu objevilo několik (téměř totožných) příspěvků v tisku, chybělo prozatím představení těchto aktivit své domovské muzejní veřejnosti. To je také důvodem následujícího krátkého seznámení s prací dačických muzejníků.

Přestože II.

...přestože dačické muzeum náleží vzhledem k počtu zaměstnanců (4) mezi menší muzea v republice, snaží se v posledních letech využít potenciál regionální historie a bohatého sbírkového fondu mnohem aktivněji než v předchozích desetiletích. Svou činnost přitom zaměřilo především na projekty pro školy s návaz-

ností na publikační činnost. Prostým součtem zjistíme, že dačické muzeum vydalo v letech 1998-2002 celkem sedm publikací (Dačice v dobové fotografii a pohlednici, Zapomenuté dějiny, Kdo byl kdo na jihozápadní Moravě, Dačický uličník, O grafice, Max Švabinský, Dějiny Dačic). V trojí mutaci vycházejí na počátku roku 2003 pracovní muzejní listy pro školy (pro první, druhý a třetí stupeň). V období 1998-2002 byly s publikacemi spojeny tři projekty pro dačické školy (Zapomenuté dějiny, Výtvarný svět a Dačický uličník) a v letech 2002–2003 dochází k zastřešení těchto aktivit čtvrtým projektem s názvem „Do muzea s Matějem“.

Přestože III.

...přestože byly výše zmiňované akce určeny především dačic-

kým školám, měly velký ohlas u široké veřejnosti. Publikace zmizely z pultů a tento zájem motivoval další „vedlejší produkty“ otevírání muzea veřejnosti. Muzeum začalo pro širokou veřejnost organizovat tzv. „muzejní čtvrtky“ s pravidelnými přednáškami či vlastivědnými vycházkami do širšího regionu; byl založen Spolek přátel muzea; lidé se začali mnohem více zajímat o podobu a historické kořeny svého města i regionu. Muzeum také aktivně vstoupilo mezi pořadatele nově vytvořené tradice Dačických barokních dní, do kterých přispívá pravidelnou „barokní“ výstavou, přednáškami a v roce 2002 také historickou procházkou barokními Dačicemi.

Přestože IV.

...přestože se během realizace předchozích projektů zdálo, že jdou správným směrem, stále zde zůstal problém skutečného propojení práce školy a muzea. Projekty místní historie 20. století „Zapomenuté dějiny“ i „Dačický uličník“ sice zaznamenaly aktivní účast studentů gymnázia (včetně rekonstrukce vyhlášení ČSR v roce 1918 v rámci „living history“), ale stále se jednalo o konkrétní jednorázovou aktivitu. Logicky tedy vznikla otázka možnosti dlouhodobého projektu, resp. dokonce modelového nastartování spolupráce muzea a školy. Samozřejmým přitom bylo využití zkušeností z dosavadních projektů, včetně zkušeností s fungováním školy. A tak se na sklonku roku 2001 objevil nástin projektu, který dostal název „Do muzea s Matějem“.

Přestože V.

...přestože se může zdát snaha o vytvoření modelového přístupu spolupráce muzea školy jako naivní, dačické muzeum se o tento typ projektu pokouší. Jde o nalezení návaznosti sbírkového fondu muzea na osnovy a obsahu výuky škol a vytvo-

ření školami využitelných interpretačních nástrojů. Vlastním cílem je vytvoření schématu spolupráce formou intenzivního zakončeného stýkání muzea a školy – na všech třech stupních škol. Výstupem projektu a základem pro další práci budou pracovní listy, které spojí osnovy se sbírkovým fondem muzea a regionálním historickým bohatstvím města Dačic a širšího okolí.

Přestože VI.

...přestože jsme si vědomi klasického problému učitele s nedostatkem času na výuku, natož na výuku mimo školu, směřuje náš projekt k trvalému nastavení působení muzea na výuku prostřednictvím pravidelných návštěv muzea. Návštěvy budou naplněny prací s pracovními listy ve třech mutacích pro jednotlivé stupně škol, přičemž třetí mutace je určena zároveň pro učitele. Vytvořené pracovní listy vycházejí ze sbírkového fondu muzea, který spojují s osnovami vlastivědy a dějepisu a regionálním historickým bohatstvím města Dačic a širšího okolí. Každá mutace pracovních listů je rozdělena na dvě základní části. První povede k nacházení odpovědi na otázku „Co je to muzeum?“ a druhá k nacházení odpovědi na otázku „Co je v muzeu?“. Práce s pracovními listy předpokládá navštívit muzeum nejméně alespoň dvakrát ročně, tedy jednou během pololetí. Tím dojde k vytvoření představy o základních činnostech muzea, jeho účelu a bohatém sbírkovém fondu. Pracovní listy pro první dva stupně škol jsou rozděleny na dvě části. První z nich seznamuje žáky s tématem „Co je to muzeum“ a obsahuje seznámení s muzeem a jeho prací. Zároveň mají před sebou žáci úkoly. Např. popsat předmět své denní potřeby muzejním způsobem či vybrat několik věcí, které je obklopují a složit z nich malou výstavku, která dokumentuje dnešní život. Druhá část listů je průvodcem expozice, zároveň však podle témat, která jsou v osnovách. Žáci tak procházejí expozicí a zároveň má učitel možnost seznamovat je na konkrétních předmětech s tématy jako je baroko, třicetiletá válka či průmyslová revoluce. Také v této části mají žáci nejrůznější úkoly, které jsou směřovány k ověřování získaných znalostí o tématu. Průvodcem pracovních listů je Matěj Jiří Kapeta, primátor Dačic z období třicetileté války a nejvýznamnější dačická postava 17. století. Třetí mutace pracovních listů je společným materiálem pro třetí stupeň škol a pro učitele. Listy představují témata, se kterými pracuje první a druhý stupeň, ovšem v rozšířené formě s odkazy na literaturu a sbírkové předměty. Učitel je tak dostatečně seznámen s tématem, se kterým žáci pracují, popř. má

Dačický primátor Matěj Jiří Kapeta, průvodce pracovními listy

- NM - Historické muzeum - Historická expozice - Lobkovický palác**
... vlastně malý zážrak
30.1.2003 - 27.4.2003
Poklady Sicílie
13.3.2003 - 20.4.2003
- NM - Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur**
Malované básně - Haiga
29.1.2003 - 16.4.2003
Asingit/ Jejich ostatní Já
18.3.2003 - 27.4.2003
Starověké stepní bronz
16.4.2002 - srpen 2003

Památník národního písemnictví
Nejkrásnější české knihy roku 2002
od 24.4.2003

Správa Pražského hradu - příspěvková organizace KPR
Císařská konírna

"K slávě a ozdobě" - textilní skvosty českých a moravských synagog
26.3.2003 - 23.6.2003

Jízdná Pražského hradu
Umění je abstrakce - česká vizuální kultura šedesátých let
28.2.2003 - 25.5.2003

Národní technické muzeum, Praha 7
Tajemství života - 50. výročí objevu DNA
10.4.2003 - 9.5.2003

Letecká doprava včera, dnes a zítra - 100 let motorového létání
17.4.2003 - 8.6.2003

Národní zemědělské muzeum, Praha 7
Rekultivace
4.3.2003 - 11.5.2003

Uměleckoprůmyslové muzeum
Galerie Josefa Sudka
Jiří Sever: Fotografie
21.1.2003 - 27.4.2003

Židovské muzeum v Praze
Vzdělávací a kulturní centrum, Maiselova 15

Židovské tradice a zvyky
od 17.3.2003
Historie Židů v Čechách a na Moravě
od 17.3.2003

Galerie Roberta Guttmana
Aleš Veselý: Hora hor
12.2.2003 - 6.4.2003
Gideon Klein - Z nových přírůstků, Egon Ledec - Terezín
15.4.2003 - 15.6.2003

Prachatice

Prachatické muzeum
Nová stálá expozice: Prachatice ve středověku (od 19. března 2002)
Obrazky Ivy Hüttnarové
14.3.2003 - 25.5.2003
Ze šatníku našich babiček
14.3.2003 - 25.5.2003

Prostějov

Muzeum Prostějovska v Prostějově
Jaro na Hané
do 27.4.2003
Vladimír Preclík: Ohlédnutí
do 27.4.2003

Přerov

Muzeum Komenského v Přerově

*Z přírůstků Muzea Komenského
v Přerově v roce 2002*
1.3.2003 - 13.4.2003

*Tvář v proměnách doby
(portrét ve sbírkách muzea)*
1.3.2003 - 4.5.2003

Přerov 365x jinak
1.3.2003 - 11.5.2003

Textil v domácnostech našich babiček
1.3.2003 - 11.5.2003

*Moravská ornitologická stanice -
přírodovědné oddělení Muzea
Komenského v Přerově*

*Parazitě rybožravých ptáků
České republiky*
1.3.2003 - 18.5.2003

Přerov nad Labem

Polabské národopisné muzeum

Jaro na vsi
21.3.2003 - 21.5.2003

Příbor

Muzeum

Modrotisk

13.2.2003 - 8.4.2003

Beskydský pseudokras a netopýří fauna
23.4.2003 - 8.6.2003

100 grafik od Rembrandta
20.2.2003 - 6.4.2003

Fotografie
15.4.2003 - 15.6.2003

Příbram

Hornické muzeum Příbram

Galerie Zámeček

*Turistické cíle Příbramska - 115. výročí
vzniku Klubu českých turistů*
7.3.2003 - 13.4.2003

Lebky - skryté umění přírody
7.3.2003 - 13.4.2003

*Hornický domek v Příbrami Na Březových
Horách 105*

Velikonoce v hornické chalupě
14.4.2003 - 17.4.2003

Rakovník

Muzeum T. G. M. Rakovník

Jiří Šrámek: Obrazy
27.2.2003 - 30.3.2003

Rokycany

Muzeum Dr. Bohuslava Horáka

v Rokycanech

Televizní fenomén
27.3.2003 - 25.5.2003

Velikonoce v muzeu
19.4.2003

Roztoky u Prahy

Středočeské muzeum

v Roztokách u Prahy

Motýli

13.3.2003 - 29.6.2003

Rožnov pod Radhoštěm

Valašské muzeum v přírodě,

národní kulturní památka

Hod boží velikonoční
20.4.2003

Rýmařov

Městské muzeum v Rýmařově

*Josef Hroch: Vzpomínky na jesenickou
květenu*

5.4.2003 - 27.4.2003

možnost si podle odkazů svoje informace ještě rozšířit. V poslední části této mutace jsou vybraná témata pro střední školu. U studentů středních škol se klade důraz na samostatnou práci. Vybraná témata v první části této mutace jsou i pro ně základem, na který se dá navázat zejména při zpracování seminárních prací.

Poznámka na závěr

Je jasné, že žádný systém a žádné pracovní listy samy o sobě neznamenají průlom do spolupráce

muzea a školy. Vždy jde o konkrétního učitele a konkrétního muzejníka. Zároveň však vytvořené materiály vyznačují cestu a v mnohém jejich spolupráci ulehčují. Aby se však nakonec dalo hovořit o skutečném modelu společné práce muzea a školy, musí tyto materiály vstoupit v život a v ruku konkrétních žáků nám dát odpověď na otázku, zda byla zvolena skutečně funkční cesta.

Michal Stehlík

**Společnost přátel a příznivců
Národního technického muzea**

Existence zájmových uskupení na bázi občanských sdružení není nic nového ani výjimečného. Taková uskupení naopak z právního a ekonomického hlediska mnohdy disponují možnostmi, které příspěvkové anebo rozpočtové organizace nemají.

Podle §71 zák. 218/2000 je třeba, aby např. rozpočty konferencí (v to počítaje i semináře výše popsaných odborných sekcí) byly kryty z příspěvků na tyto akce. To lze mnohdy velmi obtížně. Účastníci seminářů neplatí příspěvky (vložené), přesto organizace semináře určité, i když minimální, náklady vyžaduje. Tyto výdaje lze bez potíží hradit z prostředků SPP NTM.

Rovněž zásady pro poskytování nejrůznějších grantů mnohdy upřednostňují organizace neziskové, ne-li přímo vymezují povinnost tohoto právního statutaru žadatele. I zde se otvírá řada možností, které příspěvkové organizaci nejsou dostupné.

Tato skutečnost rovněž vedla směr úvah o restrukturalizaci a reorganizaci „zájmových sdružení“, přidružených k Národnímu technickému muzeu; jedná se o jednotlivé odborné sekce Klubu přátel NTM.

Klub, založený roku 1971 a prakticky navazující na činnost zrušeného Spolku Technického muzea, měl a stále má za cíl sdružovat v odborných sekcích profesionální badatele, odborníky i amatérské zájemce z řad veřejnosti. Jednotlivé sekce - dějiny hornictví, hutnictví, kartografie a geodézie, sekce pro ochranu průmyslového dědictví, průmyslový design, polygrafie, akustika/elektrotechnika - vyvíjejí v úzké spolupráci s muzeem vlastní činnost (zpravidla je hnacím motorem vedoucí dotyčného sbírkového oddělení NTM). Některé sekce jsou aktivní, pořádají pravidelné každoroční odborné semináře, jiné sekce, které kdysi před dvaceti třiceti lety existovaly a které by jistě našly řadu zájemců o členství, odumřely nebo fungují sporadicky. Klub svým členům žádá výrazné výhody neposkytuje. Členství v Klubu bylo a je bezplatné.

Smyslem a cílem je sjednotit a spojit všechny zájemce o NTM do jedné zastřešující organizace s ná-

zvem Společnost přátel a příznivců NTM (SPP NTM). Motivací vzniku a založení jsou hlavně důvody organizační, ale i možnosti plynoucí z výše naznačených zásad ekonomických.

Na podzim loňského roku byly vytvořeny Stanovy SPP NTM a Ministerstvu vnitra byl podán návrh na registraci občanského sdružení. Registrace úspěšně proběhla před loňskými vánoci.

Členem SPP NTM se může stát fyzická osoba s trvalým nebo přechodným pobytem na území republiky (ustanovení o přechodném pobytu se má vztahovat například na zahraniční studenty vysokých škol, pro zájmovost podotýkám, že jedním z prvních členů SPP NTM je Japonec žijící v Praze).

Nejvyšším orgánem SPP NTM je valné shromáždění (koná se zpravidla jednou ročně, vzhledem ke krátké existenci SPP NTM se zatím nekonalo), výkonným orgánem je tříčlenná Rada SPP NTM.

SPP NTM poskytuje svým členům řady výhod, například volný vstup do muzea (průkazka člena), slevy na vydávaných publikacích, čtvrtletní bulletin o zajímavostech „z kuloárů“ muzea, o standardním zasílání pozvánek na akce muzea, vernisáže aj. nemluvě.

Členství ve Společnosti je placené, jeho cena je 500 korun ročně. Po detailní úvaze jsme během příprav zavrhlí kategorii členského poplatku např. pro studenty a seniory za 300 korun a ostatní za 500 korun. Výše poplatku byla kalkulována s přihlédnutím ke vstupnému do muzea (tč. 70 korun) a k poskytovaným slevám na publikace (zpravidla ve výši 25% z ceny publikace).

S využitím stávajících adresářů členů výše zmíněného Klubu přátel jsme začali budovat členskou základnu; obesíláme postupně členy všech sekcí a nabízíme jim členství v SPP NTM. Zde je nutno podotknout, že Klub přátel nepřestává fungovat a že existence obou uskupení (Klubu i Společnosti) se navzájem v žádném

případě nevyklučuje. V časovém horizontu tří, pěti let bychom chtěli pokud možno všechny aktivní členy klubu „přetáhnout“ do Společnosti; ale ani tento náš záměr další existenci Klubu neohrožuje. Ukazuje se totiž, že pro členy Klubu především z řad seniorů je roční příspěvek nezanedbatelnou finanční zátěží (jak alespoň již někteří z nich dali najevo ve svých reakcích

na zaslání oslovovacího dopisu s nabídkou ke členství v SPP NTM).

Společnost přátel a příznivců Národního technického muzea čítá k 10. únoru 25 členů.

Bližší informace získáte na <http://www.ntm.cz/spp/index.htm>.

PhDr. Jitka Zamrzlová
předsedkyně Rady SPP NTM

Letos již pátým rokem pořádá Česká rada dětí a mládeže velikou přehlídku činnosti sdružení dětí a mládeže pod tradičním názvem Bambiriáda. Co se za tímto názvem skrývá?

Česká rada dětí a mládeže je střešní strukturou většiny významných českých NNO (nestátních neziskových organizací), které se zabývají výchovou a volným časem dětí a mladých lidí (od Junáka, YMCA či Ligy lesní moudrosti přes Hnutí Brontosaurus, Mládež ČSOP, Českou tábornickou unii, Asociaci TOM a Zálesáka až k Pionýru, Mládeží Českého červeného kříže, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska či Folklornímu sdružení). K březnu 2003 čítá celkem 53 kolektivních členů (tj. cca 180 000 dětí a dospělých). Je vybudována na zásadách respektu k poslání každého sdružení a společném zájmu pomáhat dětem a mladým lidem v naší zemi. Na základě společně přijaté Strategie je oprávněna jednat vůči třetím subjektům v ČR i v zahraničí jménem svých sdružení. Současně jim poskytuje metodický, organizační a právní servis, pokud si jej nedokáží jednotliví členové sami zajistit. Vydává metodický časopis pro výchovu a volný čas – ARCHU, určený jednak představitelům veřejnosti (politiky, úředníky, představitelům jiných NNO), jednak řídicím pracovníkům sdružení dětí a mládeže. Spolupodílí se na vytváření internetových stránek www.adam.cz., což je zpravodajství ze života sdružení dětí a mládeže. Zpravidla každoročně vydává i publikace, které slouží všem

vedoucím dětských a mládežnických oddílů („Právní minimum“, „Bezpečnostní pravidla činností s dětmi a mládeží apod.“). Působí jako konzultační orgán při tvorbě zákonů a vyhlášek týkajících se práce s dětmi a mládeží.

Devadesátá léta byla obzvláště šťastným obdobím pro vznik či obnovu činnosti mnohých nestátních neziskových organizací, občanská sdružení dětí a mládeže nevyjímaje. Současně se sdružení začala zamýšlet nad tím, jak o sobě dát vědět, jak ukázat veřejnosti, že dětem nabízejí zajímavou činnost, jak sdělit dospělým, že nemusejí mít obavy, když své dítě svěří do sdružení. A tak vznikaly nárazově nejrůznější místní přehlídky organizované jednotlivými sdruženími, jež dětem nabídly atraktivní hry, aktivní pohyb, výtvarné činnosti a dospělým možnost získat informace o činnosti těchto organizací. Protože se takovéto akce osvědčily, zrodila se myšlenka uspořádat akci celorepublikovou, tedy ve stejném termínu v několika městech najednou pod stejným logem a názvem Bambiriáda.

Ta první se konala v Praze v roce 1999. Jubilejní pátá, letošní, proběhne již ve dvaceti městech republiky. Bambiriáda se snaží překonat zažitý názor, že je třeba pomáhat především dětem duševně a tělesně handicapovaným, sociálně slabým, drogově závislým či menšinám. Nejpočetnější běžná populace dětí tak zůstává opomíjena, což je paradoxní: díky této nevíšimavosti se tak mnohé děti, jež mají šanci prožít život aktivně, zařazují do výše jmenovaných

ohrožených skupin a teprve pak je jim věnována náležitá pozornost. Přitom řada našich sdružení se věnuje třeba romským dětem či dětem z dětských domovů. V oddílech najdete přirozeně mezi dětmi zdravými i vozíčkáře či děti dlouhodobě nemocné.

Náš cíl je jednoduchý: ukázat široké veřejnosti možnosti smysluplného využívání volného

Dětský sněm

Brouci Radka Chodury
5.4.2003 - 27.4.2003

Sedlčany

Městské muzeum

Nová stálá expozice: od 14.11.2002.

Velikonoční výstava

15.4.2003 - 26.5.2003

Skuteč

Městské muzeum

Jaro už je tu!

13.3.2003 - 21.4.2003

Slavkov u Brna

Historické muzeum

Zámek Slavkov u Brna a Památník Mohyla míru u obce Práče

Napoleonské války a české země

duben 2001 - prosinec 2004

Soběslav

Smrčkův dům - pobočka

Husitského muzea v Táboře

Výtvarné práce dětí z MŠ Duha

Soběslav

1.4.2003 - 27.4.2003

Stěbořice

Arboretum Nový Dvůr

Edgar Baran: Obrazy

od 2.1.2003

Javory ve sbírkách arboreta

od 28.3.2003

Strakonice

Muzeum středního Pootaví

Na svatého Řehoře šelma sedlák,

který neoře ...

27.3.2003 - 21.4.2003

Boty, botičky

29.4.2003 - 15.6.2003

Jana Mašíková: Štěstí malovat - obrazy

z Provence

29.4.2003 - 15.6.2003

Kapitulní síň

Velikonoční výstava

27.3.2003 - 21.4.2003

Zámecká galerie

Keramika, obrazy, panenky

22.4.2003 - 15.6.2003

Strážnice

Městské muzeum

Obrazy V. Matyáše

6.4.2003 - 1.6.2003

Výstava k 110. výročí Sboru

dobrovolných hasičů ve Strážnici

15.6.2003 - 24.8.2003

Ústav lidové kultury - Muzeum

vesnice jihovýchodní Moravy

Stavění máje

27.4.2003

Šumperk

Muzeum severozápadní Moravy

Bohumil Zemlička: Obrazy

22.2.2003 - 10.4.2003

Život v tekoucích vodách a jeho výzkum

23.3.2003 - 18.5.2003

Tábor

Husitské muzeum Tábor

PRESTA (architektura - soutěž

o prestižní realizaci)

9.4.2003 - 23.4.2003

Galerie AD 1551

Velikonoce

duben 2003

Teplice

Regionální muzeum v Teplicích, příspěvková organizace

Erotický šperk

20.2.2003 - 20.4.2003

*Exponát měsíce: Máselnice a formy
na máslo*

duben 2003

Výstava výtvarných děl žáků

ZUŠ Teplice

duben 2003

Výstava výtvarných děl studentů

Gymnázia v Teplicích

24.4.2003 - 4.5.2003

Terezín

Památník Terezín, národní kulturní památka

Bela Gold: Kniha paměti

6.2.2003 - 14.5.2003

Třebechovice pod Orebem

Třebechovické muzeum betlémů

Z betlémského depozitáře

29.11.2002 - 2.11.2003

Třebíč

Západomoravské muzeum v Třebíči

Vítězslav Nezval

17.4.2003 - 16.10.2003

Konírna

*Skrytá krása stvoření - Pohled do
mikrosvěta*

14.3.2003 - 18.5.2003

Sedlárna

Víš, co jíš?

25.3.2003 - 18.5.2003

Třinec

Muzeum Třineckých železáren a města Třince

Vývoj hasičské techniky

7.2.2003 - 25.4.2003

Galerie na schodech

Milan Kohut: Obrazy

7.2.2003 - 10.4.2003

Turnov

Muzeum Českého ráje

Markéta Urbanová, Jiří Urban: Obrazy
březen 2003 - duben 2003

Český granát

duben 2003 - říjen 2003

Týn nad Vltavou

Městské muzeum

Velikonoční výstava

březen 2003 - duben 2003

Týnec nad Labem

Městský úřad - Muzeum rodu Pernerů a Týnce nad Labem

Druhá světová válka

a Týnec nad Labem

duben 2003 - květen 2003

Uherské Hradiště

Slovácké muzeum

Pananky Anny Šlesingerové

20.2.2003 - 10.4.2003

Černý kontinent

6.3.2003 - 27.4.2003

Galerie Slováckého muzea

Josef Ruszelák: Obrazy, kresby, grafika

13.2.2003 - 27.4.2003

4. Medailérský salón

13.2.2003 - 27.4.2003

času dětí a mladých lidí. Ukázat, že možnosti, jak trávit volný čas, jsou obrovské a že jsou v našich řadách vzdělaní odborníci schopní vychovávat. Ukázat, že nejlepší prevencí sociálně patologických jevů je aktivní život. Ukázat rodičům, že nestojí tak moc času a sil vybrat pro svou rato-lest „to správné“ sdružení, do jehož oddílu by chodilo.

Bambiriádu si představte jako stanové městečko plné soutěží, her a aktivit pro děti i dospělé: najdete tu zálesácký tábor, indiánskou vesnici, slezete si horolezeckou stěnu, vyzkoušíte lanové dráhy, válení v obřím kole, vymodelujete misku z keramické hlíny, namalujete obrázek, navléknete korálky, složíte hlavolamy, zahrajete si deskové hry, či se projedete na lodích... Navíc máte možnost obdržet mnoho zajímavých informací o činnosti sdružení. Setkáte se tu se skauty, tomíky, pionýry, ymkaři, mladými hasiči i členy Českého červeného kříže, zálesáky, indiány nebo třeba s dětskými novináři. Jedinečný je fakt, že vstup na Bambiriádu je zdarma.

Bambiriádu doprovází i celá řada dalších akcí. Třeba v Praze se v prostorách Senátu scházejí děti z Dětských parlamentů celé republiky, aby si vyzkoušely opravdové jednání v horní komoře Poslanecké sněmovny. Do Prahy přijedou i vzácní hosté – kolegové z evropských rad mládeže. České dráhy pořádají zvláštní jízdy vlakem. U příležitosti zahájení Bambiriády se též předávají Ceny ČRD M Přístav určené komunálními politikům, kteří se v uplynulém roce nejvíce zasloužili o podporu činnosti sdružení dětí a mládeže.

V neposlední řadě pražskou Bambiriádu doprovází i volný či zvýhodněný vstup do mnoha muzeí a dalších institucí. Tento nápad vznikl před několika lety, když jsme zjistili, že do Prahy přijede mnoho dětí mimopražských, jež dosud v hlavním městě nebyly. Možnost návštěvy muzea je pak pro ně další velkou událostí. Tehdy jsme oslovili některá muzea a většina z nich nám vyšla vstříc. Mechanismus je jednoduchý: vedení mu-

zea určí výši vstupného. Na Bambiriádě obdrží každý návštěvník vstupenku, na jejímž rubu je uveden seznam muzeí s vyznačenou slevou. Vstupenkou se pak prokazuje v pokladnách jednotlivých muzeí.

Napadlo nás, že by se taková spolupráce mezi NNO a muzei mohla rozšířit i do dalších měst a ještě více prohloubit. Třeba na pražské Bambiriádě bychom uvítali prezentační materiály návštěvy muzeí by také zas až tak velký problém nebyl. Možná bychom společně našli způsob, jak monitorovat, kolik lidí návštěvy muzea při Bambiriádě využije. A spolupráce by se nemusela omezit jen na čtyři dny Bambiriády. Ocenili bychom třeba nabídku zajímavých akcí muzeí, jichž by se mohly účastnit oddíly dětí se svými vedoucími.

A proto jsme i připravili tento článek. Jako poděkování za dlouhodobou spolupráci muzeím, která nám dosud vycházela vstříc. Jako možnou inspiraci nám všem do blízké budoucnosti.

Shrnutí a kontakty:

Bambiriáda 2003 se koná od 22. do 25. května v Praze na Letenské pláni a následujících 19 městech: Brno, Děčín, České Budějovice, Chomutov, Chrudim, Liberec, Hradec Králové, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov, Karviná, Frýdek – Místek, Plzeň, Klatovy, Příbram, Šumperk, Uherské Hradiště, Zlín.

Pod záštitou ministryně školství mládeže a tělovýchovy Petry Buzkové, ministra informatiky Vladimíra Mlynáře, ministra obrany Jaroslava Tvrdíka, primátora hl. m. Prahy Pavla Běma a starostů či primátorů ostatních měst.

Pořádá Česká rada dětí a mládeže, Senovážné nám. 977/24, 116 47 Praha 1; tel. 234 621 209, crdm@adam.cz ve spolupráci s MŠMT a sdružením pracovníků Domů dětí a mládeže.

Další informace na: www.crdm.cz, www.adam.cz, www.bambiriada.cz

Za ČRD M Hana Kono-piská, zást. řed. Kance-láře ČRD M

PŘIPRAVUJE SE (SEMINÁŘE, KONFERENCE)

8. veletrh muzeí České republiky

Ve dnech 28.–30. května 2003 pořádá Západomoravské muzeum v Třebíči další setkání nejen muzejních pracovníků – **8. veletrh muzeí České republiky**.

Součástí každoroční vzájemné výměny zkušeností a rozvoje spolupráce bude v roce 2003 **prezentace muzejních publikací a ediční činnosti** v tradičních veletržních stáncích, a to v rámci účastnického poplatku, jenž činí 500,- Kč za instituci.

V rámci tohoto ročníku veletrhu muzeí bude uspořádán **seminář knihovníků muzeí a galerií**. Konkrétní náplň semináře se právě připravuje, ale určitě se zde objeví téma Knihovní zákon 257/2001 a další odborná a legislativní problematika. Veletrh bude zahájen odpoledne ve

středu 28. 5. kulturním programem zahrnujícím odbornou přednášku k výstavám v ZMM Třebíč a tradičním koncertem v impozantní bazilice sv. Prokopa.

Další dvě dopoledne věnujeme odborným přednáškám a diskusi v rámci knihovnického semináře. Odpoledne naše hosty seznámíme s pamětihodnostmi nacházejícími se v našem kraji. V rámci exkurzí si Vás dovolíme pozvat na SZ Náměšť nad Oslavou, Památník Bible králické a do Nové Říše.

S dalšími konkrétními informacemi Vás budeme průběžně seznamovat písemně, na stránkách tisku a také na našich webových stránkách: www.zmm.cz.

Naše muzejnictví v minulém desetiletí II. čili Muzejní soužití s médii a politiky 12. – 13. 6. 2003

Masarykovo muzeum v Hodoníně, Ústav archeologie, oddělení muzeologie FF MU Brno Vás zvou na pravidelné setkání muzejních pracovníků v prostorech Masarykova muzea v Hodoníně na Sadové č. 14. Seminář letos nebude obyčejným pracovním setkáním, ale zároveň radostnou událostí, neboť jím částečně oslavíme 100. výročí vzniku našeho muzea. Významné jubileum Masarykova muzea v Hodoníně vzácně souzní s tématikou, které je letošní (a koněckou) ročník věnován. Obojí pouze jinými slovy nazývá zásadní momenty existence muzeí, totiž přímé sepětí s životem společnosti, postavení v ní a vzájemně související proměny ve vývoji. Časové vymezení tématu je určeno převratnými společenskými změnami, a to nejen změnou režimu, v němž žijeme, a rozpadem společného státu Čechů a Slováků.

Minulý ročník pojednávající o muzejní soužití s múzami, úředníky i zedníky se ukázal natolik plodný a inspirativní, že jsme se rozhodli na něj v letošním roce navázat analýzou muzejní soužití s médii a politiky. Nikdo jistě nepochybuje o tom, že média i politikové jsou stejně významnou součástí muzejní života jako múzy, úředníci a zedníci, o nichž byla řeč minule. Obojí přímo ovlivňují ovzduší, v němž muzea existují. Média ovlivňují obraz muzea i muzejníka na veřejnosti zásadním způsobem, ať už o něm hovoří či nehovoří. Jak informují média veřejnost o muzeích, jaký typ informací o muzeích proniká prostřednictvím médií

na veřejnost, která média projevují o muzeu zájem a jak se tento zájem projevuje? Liší se zájem médií o muzeum jen dle typu média nebo má vliv i např. osobnost redaktora, kulturní podhoubí a třeba ekonomická situace v jednotlivých regionech, jak a čím mohou muzejníci zájem médií a kvalitní informování o své činnosti ovlivnit? Využívají muzea pro svou prezentaci dostatečně aktivně možnosti nových informačních technologií a umí komunikovat s médii, ale i s ostatní veřejností dostatečně srozumitelně a přitažlivě? Muzejní soužití s politiky zase probíhá ve dvou základních úrovních – v celostátní a v komunální, ať si to některá z obou stran přeje či nepřeje. Pochopitelně mluvíme o kvalitní a kvalifikované legislativní tvorbě i o přímém zajišťování existence jednotlivých muzeí, rovněž kvalitním a kvalifikovaným – je tomu skutečně tak?

V tomto případě se přímo nabízí dva základní aktuální okruhy problémů a s tím souvisejících otázek – jednak zákon č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a jeho provádění v praxi, včetně připravovaných změn, jednak reforma státní správy, kdy většina muzeí změnila zřizovatele a přešla pod krajské úřady. S největší pravděpodobností budou nastíněnou problematiku chápat zcela jinak muzejníci a jinak novináři a politici.

V každém případě se budeme snažit, aby na semináři zazněly příspěvky ze všech zmíněných stran, i když nalezení společné řeči samozřejmě zajistit nemůžeme. V diskusi

Uherský Brod Muzeum J. A. Komenského

Úvodnice a kútnice

7.2.2003 - 18.5.2003

Nech brouka žít

od 4.4.2003

Malování kraslic

8.4.2003 - 10.4.2003

Ústí nad Labem

Muzeum města Ústí n. Labem

Pod císařským praporem

3.4.2003 - 10.5.2003

Veselí nad Lužnicí

Muzeum - pobočka Husitského muzea v Táboře, Weisův dům

Výtvarné práce žáků ZUŠ Veselí n. L.

duben 2003

Veselí nad Moravou

Městské muzeum Veselí nad Moravou

Ludmila Konečná-Doubková:

Obrazy, kresby

31.3.2003 - 1.6.2003

Veselý Kopec

Soubor lidových staveb Vysočina - Veselý Kopec

...aby se vědělo

19.4.2003 - 31.10.2003

Masopust držíme

19.4.2003 - 31.10.2003

Velikonoce na Veselém Kopci

19.4.2003 - 21.4.2003

Vodňany

Městské muzeum a galerie

Lydie Sloufová: Čas

16.3.2003 - 21.4.2003

Vrchlabí

Krконоšské muzeum

Archeologie na Čertově louce aneb Budní hospodářství očima archeologa

11.3.2003 - 20.4.2003

Malíři Trutnovska

duben 2003 - červen 2003

Významná ptáci území v ČR

29.4.2003 - 8.6.2003

Krконоšské muzeum - Tři historické domy

Jan Černoš, Ondřej Tůma:

Kresby, grafiky

25.2.2003 - 20.4.2003

40 let KRNP

28.4.2003 - 29.6.2003

Vysoké Mýto

Regionální muzeum

Děti, pojďte si hrát!

23.2.2003 - 20.4.2003

Ohrožené královny noci

29.4.2003 - 8.5.2003

Litomyšlská brána

České vsi v rumunském Banátu

30.4.2003 - 28.5.2003

Zábřeh

Vlastivědné muzeum

Jaroslav Šerých: Obrazy, ilustrace, grafiky

19.2.2003 - 24.4.2003

Zlín

Krajská galerie výtvarného umění

Vít Soukup

11.3.2003 - 4.5.2003

Krajská galerie výtvarného umění - stálá expozice, grafický kabinet

Jan Kadlec

11.3.2003 - 4.5.2003

Dílo Dalibora Chatrného ve sbírce

Jiřího Valocha

1.4.2003 - 11.5.2003

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Svět v obrazech Jaroslava Novotného

30.1.2003 - 16.4.2003

Savanou, pouští, pralesem

13.3.2003 - 4.5.2003

Fotosoutěž 2002/2003

10.4.2003 - 29.6.2003

Ladislav Kamarád: Patagonie

24.4.2003 - 4.5.2003

Zlonice

Památník Antonína Dvořáka

Výstava obrazů

duben 2003 - květen 2003

Znojmo

Jihomoravské muzeum

ve Znojmě

Nová stálá expozice: Expozice neživé přírody (od 29. května 2002)

Významné osobnosti české vědy

a techniky

4.4.2003 - 24.5.2003

Dům umění

Dagmar Janová

13.3.2003 - 3.5.2003

Zubrnice

Muzeum lidové architektury

Velikonoce

12.4.2003 - 13.4.2003

Školní obrazy

duben 2003 - říjen 2003

Žacléř

Městské muzeum Žacléř

Bohumil Sokol: Dřevořezba;

Daniel Mach: Fotografie

7.2.2003 - 30.3.2003

Žatec

Regionální muzeum

K. A. Polánka

Nová stálá expozice: Kabinet chmelových známek (od 19.5. 2002)

Jiří Bouda: Fotografie

2.2.2003 - 30.4.2003

Australské doteky

30.3.2003 - 27.4.2003

Křížova vila, Zeyerova ul. 344,

Stříbro a jeho užití

9.3.2003 - 31.5.2003

Josef Svoboda: Fotografie

16.3.2003 - 4.5.2003

Ždánice

Městské Vrbasovo muzeum

Kdo byl František Chalabala

6.4.2003 - 28.5.2003

bychom rádi také projednali možnost konání burzy přebytečných sbírkových předmětů v rámci příštího ročníku semináře.

Předpokládaný časový rozsah jednotlivých vystoupení je cca 15–20 min. Příspěvky na uvedené téma se stanou opět součástí sborníku. Žádáme autory příspěvků, aby je odevzdali v písemné verzi (nejlépe na disketě 3,5 v programu WORD, Win-Text nebo T602), pokud možno hned u prezence.

Organizační pokyny:

Ubytování účastníků bude zajištěno v hotelu Krystal, nacházejícím se v blízkosti muzea na ulici zvané Pančava, tel. 518 391 311. Ceny za dvou a třílůžkové pokoje jsou: studia 540,- a 750,- Kč; samostatné pokoje 680,- a 900,- Kč

V případě velkého počtu zájemců bude část účastníků ubytována v hotelu Panon, nacházejícím se rovněž v blízkosti muzea na Bratislavské ulici, tel. 518 341 243. Ceny za dvou a třílůžkové pokoje jsou: studia 580,- a 700,- Kč; samostatné pokoje 680,- a 860,- Kč

Účastnický poplatek pro tento seminář činí 400,- Kč. Uhradte jej, prosím, na účet: KB Hodonín 3131-671/0100, variabilní symbol 2310. Doklad o zaplacení předložte u prezence, poplatek je možno uhradit na místě. Námi vyžádaní lektoři poplatek nehradí.

Ubytování a stravu si hradí každý účastník sám, popřípadě vysílající organizace.

Příhlášky zasílejte do 12. 5. 2003 na adresu: Masarykovo muzeum v Hodoníně, Zámecké nám. 9, 695 01 Hodonín

Program semináře a bližší podrobnosti k jeho organizaci budou všem přihlášeným včas zaslány.

Informace je možno si vyžádat v Masarykově muzeu v Hodoníně na tel. 518 351 834 nebo tel., fax 518 352 568, e-mail: masarykovomuzeum.hod@iol.cz, Mgr. Irena Chovančíková.

Za organizátory
Mgr. Taťána Martonová, Masarykovo muzeum v Hodoníně

Za organizační štáb:
Mgr. Pavel Holman, Ústav archeologie a muzeologie FF MU Brno

ZÁVAZNÁ PŘIHLÁŠKA na seminář „Naše muzejnictví v minulém desetiletí II. čili Muzejníkovou soutěž s médii a politiky“

Jméno, příjmení:

Adresa, instituce:

Požaduji ubytování z 11. na 12.6. z 12. na 13.6.

Název příspěvku:

Technické zabezpečení:

Účastnický poplatek zaplacen:

dne: z účtu:

Podpis:

Role duchovních v počátcích národopisného a vlastivědného bádání v Rožnově pod Radhoštěm 1. a 2. října 2003

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a Česká křesťanská akademie v Rožnově pod Radhoštěm si Vás dovolují pozvat na vědeckou konferenci k 100. výročí úmrtí sběratele lidové slovesnosti a kanovníka vyšehradského Beneše Metoda Kuldy Role duchovních v počátcích národopisného a vlastivědného bádání, která se bude konat ve dnech 1.-2. října 2003 v Rožnově pod Radhoštěm.

Konference je pořádána u příležitosti 150 let, které uplynuly od bytu B. M. Kuldy v Rožnově a jeho zdejších sběrů lidové slovesnosti, a stoletého výročí jeho úmrtí. Organizátoři si kladou za cíl připomenout významnou roli duchovních všech

náboženských denominací v počátcích národopisného, regionálně-historického, vlastivědného bádání i kulturního a národně-uvědomovacího života 19. století.

Přednesené referáty by neměly překročit délku 20 minut, délka diskusního příspěvku je omezena deseti minutami. Je-li text delší, bude otištěn v nezkrácené podobě.

Vzhledem k tomu, že je plánováno vydání sborníku z konference, prosíme referující, aby dodali své příspěvky v digitální podobě ve Wordu 6.0 nebo 7.0 nejpozději v den konání konference.

Konferenční poplatek činí 250,- Kč a bude vybírán u prezence.

Témata příspěvků zašlete do **30. března 2003**, závazné **přihlášky nejpozději do 31. srpna 2003** na adresu: Valašské muzeum v přírodě, Mgr. Daniel Drápala, Palackého ulice 147, Rožnov pod Radhoštěm, 756 61 nebo na e-mail: dra@vmp.cz

Po uzavření závazných přihlášek Vám zašleme podrobný program, potvrzení ubytování a organizační pokyny.

Podrobnosti sdělí Mgr. Daniel Drápala, tel. 571/757112, e-mail: dra@vmp.cz

Závazná přihláška

k účasti na konferenci *Role duchovních v počátcích národopisného a vlastivědného bádání* v Rožnově pod Radhoštěm ve dnech 1. a 2. října 2003

Jméno, příjmení, titul:

Kontaktní adresa:

Instituce:

Telefon/ fax:

E-mail:

Název referátu (stručná charakteristika):

Název diskusního příspěvku:

Technické vybavení:

Žádám o zajištění ubytování (hotel Energetik, 350,-/osoba, možnost snídaně)

30.9/1.10

1.10./2.10

2.10/3.10

Mám zájem o zajištění stravování:

2.10. (oběd – večeře)

3.10. (oběd)

Datum:

Podpis:

TÉMA: DÍLČÍ ZÁVĚRY PROJEKTU AMG

Standardy veřejně prospěšných funkcí muzeí

Východiska projektu

Podnětem pro řešení otázky veřejně prospěšných služeb poskytovaných muzei a galeriemi je legislativní proces, který se odehrává v rámci transformace veřejné správy v ČR, konkrétně problematika standardizace veřejných služeb. AMG tak reagovala na navrhovanou podobu standardů veřejných služeb muzeí, a to jak v původně navrženém střeškovém zákoně, tak i v návrhu novely zákona 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy.

Obecně vzato je předmětem legislativní úpravy v oblasti standardizace veřejných služeb, tedy služeb, které jsou veřejnou správou občanovi poskytovány s cílem umožnit mu „plnohodnotně se podílet na životě společnosti“, stanovení druhů těchto služeb a minimální úrovně jejich kvalitativních a kvantitativních parametrů. To je v terminologii tohoto legislativního procesu chápáno jako standard.

V oblasti muzeí se pak veřejnými službami rozumějí služby poskytované sbírkotvornými institucemi

v rámci zpřístupňování sbírek muzejní povahy. S tím sice lze souhlasit, avšak problém AMG spatřuje v samotném způsobu definování standardu – kvantitativně vymezených ukazatelích služeb, jmenovitě určeném seznamu jejich garantů a stanovení minimální dostupnosti těchto služeb.

Analýza problému

Muzeum je institucí, v níž dochází k naplňování specifické lidské potřeby vytváření modelu světa pomocí hmotných dokladů. Má trojedinou odpovědnost - je správcem významné části kulturního dědictví, které je povinno chránit proti přirozenosti změny a zániku; zároveň je povinno toto dědictví rozhojňovat nabyváním dalších hmotných dokladů. Současně s tím má závazek interpretovat poselství svých sbírek a přispívat tak k výchově, vzdělávání a kulturnímu životu občanů. Muzeum je institucí existující ve veřejném zájmu a z toho pohledu je samo o sobě veřejnou službou.

POZVÁNKY NA VÝSTAVU

Deset obrazů z dějin Chebského muzea Krajské muzeum Cheb do 13. dubna 2003

Chebské muzeum ke 130. výročí založení připravilo výstavu, která nese název Deset obrazů z dějin Chebského muzea.

Před 130 roky rada města na svém 28. řádném zasedání rozhodla o založení městského muzea, které bylo veřejnosti zpřístupněno 15. května 1874. Koncem roku 1872 rada vzala na vědomí zprávu Georga Schmida o stavu městských sbírek a zároveň ho pověřila neodkladným podáním zprávy o zajištění výstavního prostoru. Městský dům vzhledem k dispozici nebyl nejvhodnějším, ale přitažlivost místa Valdštejnovy tragédie přece jen rozhodla.

Zakladatel městského muzea Georg Schmid formuloval po téměř pětiletém úsilí o oficiální uznání a zpřístupnění muzea ve svém katalogu posílání program muzea takto: Muzeum města Chebu má podávat věrný obraz Chebska v kulturně historických a přírodovědných vztazích a být shromaždištěm pro regionální kulturní památky a umělecko-historické předměty. Tímto postihnutím základních principů činnosti dostalo městské muzeum v Chebu již v počátcích své činnosti vyjasněnou koncepci a programové vymezení úkolů.

Časově je založení muzea v Chebu řazeno do vlny zakládání českých vlastivědných muzeí 70. a 80. let 19. století, kdy také vedle českých muzeí vznikají muzea ryze německá s jednacím řečí němčinou a sběrnou oblastí obydlenu Němci. Cheb patřil dobou vzniku muzea k významným počínům v místech s kulturní vyspělostí. Založení a fungování muzea v Chebu bylo inspirací pro České Budějovice a Plzeň. Na počátku své existence muzeum vlastnilo cca 2000 sbírkových předmětů. V prvním roce otevření od května do konce roku přišlo do muzea 5506 lidí a v roce 1875 přišlo 6304 návštěvníků.

Výstava i katalog byly připraveny ve spolupráci se Státním okresním archivem v Chebu. Na výstavě jsou představeny jednotlivé významné osobnosti, které stály v čele muzea a které svým úsilím a pílí zvelebily a obohatily muzeum v Chebu. Portréty osobností chebské vlastivědy počínají obdobím sběratelským, reprezentovaným prvním soukromým muzeem kronikáře a posledního

chebského kata Karla Husa. Velká pozornost je samozřejmě věnována zakladateli a prvnímu chebskému muzeologovi Georgu Schmidovi, který silně ovlivnil kulturní obraz Chebu a který byl bohužel Chebem nedoceněn, ačkoliv dokázal obhájit potřebu muzea pro město. Jeho tragický konec je toho důkazem.

Po něm byl správou archivu a muzea pověřen Vinzenz Prökl, který byl činný i mimo vlastivědu a muzejnictví. Byl stavebním technikem a úředníkem, zanechal Chebu kronikářské dílo a celou řadu dalších historických pojednání. Heinrich Gradl, první vědecký historiograf a muzeograf Chebu, jehož díla dodnes neztratila svou cenu, osobní i úředním stykem s významnými osobnostmi (např. T. Sickel, A. Bachmann, J. Emler, A. Gindely) přispěl k větší známosti chebských archivních souborů do širšího středoevropského povědomí. Dodnes jsou badatelé využívána při studiu chebských dějin Monumenta Egrana.

Na výstavě i v katalogu jsou představeni i méně známí, ale pro chebskou vlastivědu, národopis a kulturní povznesení Chebska neméně důležití, Alois John či Michael Müller. V roce 1895 začal v archivu i v muzeu působit Karl Siegl, jehož rozsáhlá publikační a vědecká práce nebyla dosud překonána. Následovníkem Karla Siegla se stal v roce 1934 Dr. Heribert Sturm, historik, dějepisec umění a zachránce chebských sbírek. Na podzim roku 1945 musel Cheb opustit. A přišel nový správce muzea, Jan Kubín. A také dr. Míra Mladějovská, která věnovala značnou část svého života ochraně, zpřístupnění a publicistice kulturních památek Chebska. Období posledních 50 let je vzpomenu, nikoliv hodnoceno. Je to období, ve kterém již mnozí z nás aktivně působili, proto dejme čas a odstup k hodnocení.

Výstava i katalog jsou koncipovány do deseti ucelených příběhů v čele s jednotlivými osobnostmi a charakteristikou jejich přínosů pro muzeum a prezentaci předmětů, které v té době pro muzeum získali. V některých případech je výstava napodobeninou expozice z doby působení jednotlivých ředitelů či správců. Výstava a zvláště pak katalog jako trvalá hodnota jsou velmi dobře zvládnutým příkladem zpracování dějin chebského muzejnictví v letech 1873 až 1951.

Výstava v Chebu potrvá do 13. dubna, od poloviny září ji bude možné shlédnout v německém městě Marktreutitz. Těm z vás, kteří se zajímáte o dějiny muzejnictví, a výstavu nestihnete, je možné zaslat katalog na známé adrese (Chebské muzeum, Františkánské nám. 12, 350 11 Cheb) za 100 Kč.

Eva Dittertová

Na rozdíl od organizací, založených za účelem výroby určitého produktu (např. v průmyslu), nebo poskytování jednorázově vyvinutých standardizovaných služeb, určených k prodeji různým cílovým skupinám (např. stavební spoření), je muzeum tzv. **profesionální organizací**.¹⁾ Tzn. že každá zakázka představuje speciální vývoj pro určitou cílovou skupinu a poskytované služby je závislé na kapacitě, kterou muzeum využívá; ať už se jedná o potenciál sbírek nebo odborných vědomostí jeho pracovníků. Z toho vyplývá, že výkon muzea nelze standardizovat – produkt, který chápeme jako službu poskytovanou občanovi, nebude vždy stejný.

Nelze ovšem říci, že v muzejnictví nemohou existovat standardy. Jedná se ovšem o tzv. profesní a etické standardy, které jsou odvozeny od obecně uznaných zásad odborné muzejní práce. Jde o zásady, které se týkají všech funkcí muzejních institucí, a to zejména v oblasti řízení, managementu sbírek a práce s veřejností. Znakem toho, že je standard v praxi muzea uplatňován, je existence a přiměřenost určité strategie dané činnosti a pochopitelně její naplňování, odpovídající velikosti a typu muzea.

Řešení problému v zahraničí

Základním dokumentem, který profesní a etické standardy v praxi muzeí obsahově kodifikuje, je Etický kodex mezinárodní organizace muzeí The International Council of Museums (ICOM), vydaný v roce 1986 a upravený a doplněný v roce 2001. Tato celosvětově uznaná oborová norma zároveň dává návod, jak je možné dosáhnout závaznosti pravidel fungování jednotlivých sbírkotvorných institucí i muzejnictví v dané zemi jako celku – jsou to tzv. **registrační systémy muzeí**, které zároveň mohou sloužit i jako nástroj ověřování a vyhodnocování výkonnosti muzejních institucí.

Registrační systémy muzeí existují v různých podobách a různých fázích svého vývoje přibližně ve 24 zemích světa, nejstarší byl založen roku 1973 ve Spojených státech amerických; nejstarším na evropském území (a zároveň můžeme říci, že nejpropracovanějším) je o všem registrační systém britský. Systém registrace muzejních institucí je připravován např. i v sousedním Německu nebo Rakousku.

Jedná se o centrálně vedený seznam muzeí v dané zemi, do kterého jsou muzea zapsána na základě splněného minimálního profesního a etického standardu. Standardy se odvíjejí od obecného nebo v dané zemi přijatého etického kodexu, jsou formulovány většinou na základě celoborové diskuse. Vždy respektují spe-

cifika muzejního oboru v dané zemi.

Proces registrace je klíčovým momentem celého systému – sbírkotvorná instituce prochází dvou až třístupňovým hodnocením všech aspektů své činnosti. Evaluace začíná vlastní vnitřní revizí, o jejíž výsledcích zpracovává muzeum obsáhlou dokumentaci a končí hodnocením nezávislých odborníků, kteří rozhodnou u udělení nebo neudělení registrace. Systém má ovšem další zpětné vazby, které muzea nutí nadále prokazovat, že standardy naplňují, například jednotnou strukturou výroční zprávy, nebo periodickými obdobími reakreditace, v nichž se rovněž může měnit nastavení minimálního standardu.

Registrační proces je pro muzeum obdobím, kdy přistupuje na minimální profesní a etické standardy a dosahuje společné oborové základny s ostatními institucemi. To je důležité zejména pro nově založená nebo malá muzea spravovaná dobrovolníky.

Systém je přístupný všem subjektům po naplnění minimálního standardu. Díky přísnému vstupnímu hodnocení poskytuje registrační systém zároveň ochranu pojmu „muzeum“ – je marketingovou strategií sféry sbírkotvorných institucí vůči veřejnosti, která díky němu může rozpoznat profesionalitu dané instituce. To je nesmírně důležité nejen pro běžné návštěvníky muzeí, ale rovněž pro mecenáše a donátory, zřizovatele, poskytovatele grantových prostředků apod. Pochopitelně to má vliv i na vzájemné vztahy muzejních institucí.

Důležitým faktorem celého procesu je jeho řídicí centrum, které udržuje systém v chodu a zároveň se stará o zvyšování profesních a etických standardů a tím i další vývoj systému.

Návrh na způsob řešení v ČR

Pokud budeme uvažovat o zavedení registračního systému muzeí a galerií v České republice, musíme vycházet z historickým vývojem podmíněného základního znaku českého muzejnictví, a to hierarchicky strukturované sítě, která má zejména v oblasti vlastivědných muzeí celkem čtyři stupně institucí s celostátní, krajskou, oblastní a místní působností. Tato síť poskytuje občanovi spektrum služeb, které se odvíjejí od typu a působnosti muzea.

Systém by měl reagovat i na dvě další základní skutečnosti – a to jednak na změnu postavení podstatné části významných institucí v ČR a deetatizaci jejich sbírek, vyvolanou transformací veřejné správy a převodem muzeí s krajskou a okresní působností pod zřizovatelskou pravomoc krajů – a jednak na od počátku 90. let pokračující tendenci zakládání nových muzeí, a to jak městy či obce-

mi, tak i nevládními neziskovými organizacemi či různými privátními subjekty, kdy v některých případech lze konstatovat i komerční záměry.

Registrační systém může efektivně ošetřit problematiku přímých služeb poskytovaných veřejnosti, ale zároveň lze nastavit standardy tak, aby postihly i další oblasti zatím muzejní legislativou neřešené, nebo vlastně i legislativně neřešitelné. Zároveň umožní budovat a udržovat informační báze o oboru a efektivní statisticko-analytickou činnost, která následně může podminít nalézání strategických a koncepčních otázek oboru.

Jednak půjde o udržení společně profesionální a etické základny muzejnictví, jednak o ukotvení sítě muzeí a zároveň o vytvoření takové struktury, která jí dá novou dynamiku a umožní vstupování dalších subjektů.

Abychom mohli naplnit tyto předpoklady, musí mít registrační systém dva stupně, a to vlastní proces registrace muzea, kdy půjde o naplnění minimálního profesního a etického standardu a o proces akreditace muzea, kdy půjde o jeho zařazení na určitý stupeň v muzejní síti. Tato síť je horizontálně vymezena typem muzea

lého systému, a to buď pověřením stávajícího subjektu touto působností, nebo vytvořením nového metodického pracoviště.

Pokud má být Národní systém muzeí v ČR efektivním nástrojem správy muzejního oboru, musí se do jeho přípravy zapojit nejen sbírkotvorné instituce, jejich profesní sdružení a věcný odbor Ministerstva kultury České republiky, ale i zástupci jeho zřizovatelů zejména na úrovni veřejné správy.

Příprava systému profesních a etických standardů, definování národního etického kodexu, obsahové náplně standardů, nalezení vhodného funkčního modelu, nastavení motivačních prvků, zpětné vazby a start celého systému – to všechno rozhodně nebude jednoduché. Bude to vyžadovat společnou práci celého oboru muzejnictví, včetně sblížení prozatím oddělených světů muzeí a muzeí umění/galerií.

Společným úspěchem nás všech bude takový systém, který napomůže současně rozvíjet všechny potřebné funkce sbírkotvorných institucí, zachovat muzejní síť v České republice v současném rozsahu a diverzifikaci, ale zároveň i umožnit dal-

Muzejní síť

Vlastivědné muzeum	Muzeum umění/galerie	Specializované muzeum
celostátní/zemské	celostátní/zemské	celostátní/zemské
krajské	krajské	krajské
oblastní (okresní)	oblastní	oblastní
základní (místní)	základní (místní)	základní (místní)

a vertikálně jeho působností.

K zavedení tohoto Národního systému muzeí v České republice je potřeba přijmout mnohá strategická rozhodnutí. Aby měl dopad na skutečné udržení muzejní sítě, musí být podpořen státem i dalšími zřizovateli muzeí, a to pochopitelně nejen ve svém legislativním zakotvení, ale i nastavením finančních toků, zejména pro financování regionálních funkcí muzeí. Paralelu k tomu má v oblasti knihovnictví, kde podobná regionální síť knihoven funguje na základě knihovního zákona 257/2000 Sb.

Dalším strategickým rozhodnutím bude nastavení vlastního fungování Národního systému muzeí, zejména vytvoření řídicího centra ce-

ším (třeba i nově vzniklým) subjektům se do ní zapojit a vytvořit nový prostor pro rozvoj vlastivědného muzejnictví na základě vědecky zdůvodněného přínosu muzeí pro vytváření identity nově vzniklých regionů.

Praha, únor 2003

Dagmar Fialová,
Asociace muzeí a galerií ČR

Pozn.:

1 Weidacher, Friedrich. Příručka všeobecné muzeologie. Bratislava 1999, str. 176.

(Materiál je výtahem z připravované publikace „Profesní a etické standardy muzejní práce“, kterou AMG vydává v rámci projektu Muzea a profesio-

METODIKA

Zajištění působnosti zákona vnitřními normami

Jiří Žalman

Zákon č. 122/2000 Sb., ustanovením § 9 odst. 1 písm. g) ukládá ředitelům muzeí vydat *režim zacházení*

se sbírkou nebo jednotlivými sbírkovými předměty. Obsah této normy je uveden v „Příručce muzejníkově I“

Jánuš Kubíček

(1921 - 1993)

Muzeum města Brna

20. února 2003 – 27. dubna 2003

Muzeum města Brna si připomíná soubornou výstavou díla malíře Jánuše Kubíčka (1921–1993) desáté výročí úmrtí tohoto významného představitele brněnské poválečné malby druhé poloviny 20. století. Jánuš Kubíček, který pocházel z rodiny významného sochaře Josefa Kubíčka, byl spjat celý svůj život s Brnem. Vyrostal v kulturní atmosféře Brna 20. a 30. let, jeho prvními učiteli byli básník Jiří Mahen a malíř Jan Trampota. Kubíčková tvorba se vyvíjela ve vzácné kontinuitě a nebyla nikdy ovlivněna polickými ideologickými tlaky. Jánuš Kubíček celý život maloval svět, jenž jej obklopoval. Od realistických zátiší a interiérů svého ateliéru se dopracoval v šedesátých letech až k lyrické abstrakci. Jeho tvorba vrcholila v sedmdesátých letech četnými variantami na téma Ateliér, v nichž řešil zejména problémy světla a atmosféry vlastního ateliéru v osobitěm pojetí abstraktních lyrických obrazů.

V severním a západním křídle 2. patra hradu Špilberku, kde bude výstava probíhat, mohou návštěvníci kromě obrazů z let 1946 až 1986 vidět také výběr z bohatého celoživotního grafického díla umělce i výběr z koláží, kterým se malíř věnoval v letech 1948–49 a 1977.

– dle zaslaných materiálů

Výstava historických hodin

Okresní muzeum v Mladé Boleslavi

27. února 2003 – 13. dubna 2003

Vše kolem nás se pohybuje v čase. Čas vymezuje jednotlivé úseky našeho každodenního bytí, od ranního zvonění budíku až po jeho opětovné večerní nastavení. Naši dávní předci pojímali čas zcela jinak nežli my na prahu 21. století. Jim stačilo jednoduché rozdělení denního času na dobu svítání, dopoledne, odpoledne a večera. Avšak stále rychleji se rozvíjející lidská společnost začala vyžadovat přesnější určení času – tak na konci středověku byl už den rozdělen na hodiny. Novověk s jeho rozmachem průmyslu, dopravy a vědy potřeboval ještě dokonalejší určení přesného času – hodina dostala minuty a i ty se dále rozdělily na sekundy. Nám už nestačí ani tento tak drobný, prakticky nezachytitelný okamžik jako je jedna sekunda a tak čas měříme podle potřeby na desetiny, setiny či ještě drobnější úseky.

Tikají a tikají ... tak byla nazvána výstava historických hodin, hodin z dob, kdy minuta nebyla tak „závratně“ dlouhou, jak je tomu dnes. Výstavu připravilo Okresní muzeum

v Mladé Boleslavi ve spolupráci s Okresním vlastivědným muzeem v České Lípě ze sbírek obou muzeí. Vystaveny budou různé typy hodin především z období 18. a 19. století – od barokních, přes empírové a klasicistní až po secesní.

– dle zaslaných materiálů

Bez ohně a kouře aneb báječný svět vzduchovek Regionální muzeum v Chrudimi do 25. května 2003

V muzeích bývá zvykem vystavovat historické zbraně, které se jednoduše dají rozdělit na chladné a palné. Mezi ty palné většinou patří pušky a pistole, které pro svou funkci potřebují střelný prach. Jinak je tomu ovšem u vzduchovek, které se většinou v muzejních sbírkách nevyskytují, i když jsou také v širším slova smyslu zbraněmi.

Do 25. května 2003 je možné v Regionálním muzeu v Chrudimi vidět ojedinělou výstavu pušek a pistolí, kterým pro činnost postačí stlačený vzduch. Výstava Bez ohně a kouře vzešla ze spolupráce Regionálního muzea v Chrudimi a dvou členů Sboru chrudimských ostrostřelců. Vystavené vzduchovky pocházejí ze soukromé sbírky chrudimského sběratele a ostrostřelce Jana Petržílka. Zapůjčil pro výstavu 96 pušek a pistolí. Převážně se zde prezentují vzduchovky vyrobené na území nynější České republiky a Spolkové republiky Německo od 30. let 20. století do současnosti, dvě pušky pocházejí z bývalého Sovětského svazu. Zastoupeny jsou české firmy DOU Opočno, JANO (Jaroslav Novák, Mladá Boleslav), Knotek Krnsko, ČZ, Brunek Hranice a další, z německých výrobců jsou to modely Haenel, Diana, Mars atd. Vojenská vzduchovka 47 a pistole TIX 086 jsou pro názornost prezentovány rozebrané. Samostatně je vystavena předválečná sportovní vzduchovka ČZ vzor 35 s originálním popisem.

Výstavu doplňují čtyři exponáty, tři větrovky (z nichž dvě jsou neúplné) a vzduchovka z r. 1638 zapůjčené z historických sbírek Východočeského muzea v Pardubicích.

– dle zaslaných materiálů

DOŠLO PO UZÁVĚRCE

Mezinárodní letní škola muzeologie

Masarykova univerzita v Brně, Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty pořádá letos další běh Mezinárodní letní školy muzeologie. Kromě obecného úvodu do problematiky bude hlavním letošním

v příloze č. 2. Kromě toho, ale zákon vyvolal potřebu změn již existujících vnitřních norem muzeí a galerií, např. organizačního řádu, pracovního řádu, depozitárního či badatelského řádu atp. Čas od času mám možnost do některé z takových norem nahlédnout, případně ji posuzovat. Dovolím si pro využití těm, kteří na vnitřních normách pracují, uvést některé zásadní problémy a nedostatky normotvorných textů.

1. Velmi volné nakládání s pojmy

➤ pro jednu skutečnost je používáno více pojmů, které se v textu volně zaměňují

➤ používají se pojmy blíže nevysvětlené, odlišné od pojmů, které zná právní řád, případně jiné vnitřní normy muzea, aniž jsou vysvětleny

➤ používají se pojmy velmi obecné, ba vágní

2. Neobratné používání jazyka

➤ znalý pochopí, co má určitá formulace vyjadřovat, ale ve skutečnosti, když chybí schopnost číst mezi řádky, se píše něco jiného, což nezalého může zmást,

➤ nedomýšlejí se důsledky toho, co je napsáno, bere-li to čtenář doslova. Autor ví, co chce říct, ale čteno doslova říká něco zcela jiného, případně si neuvědomuje, co z formulace bezděčně plyne; autor nejasně říká to, co chce, a neuvědomuje si, že tak říká i to, co nechce,

➤ je podceňováno, že každé slovo a jeho různé tvary něco znamenají a zcela nebo částečně mění smysl vět.

3. Nelogičnost textů

➤ to, co se píše v první části dokumentu je více či méně v rozporu s tím, co se píše o pár stránek dále (autor se nevrací k již napsanému).

➤ je-li uveden pojem v textu *poprvé*, nelze předpokládat, že příjemce ví, o co se jedná; pojem by měl být vysvětlen nebo by měl být uveden odkaz na jiný dokument, v němž vysvětlen je, pokud takový existuje,

➤ přípravě textů by mělo vždy předcházet *ujasnění si, CO vlastně chci upravit a PROČ – a co naopak upravit nechci*, zpracovat jakousi logickou osnovu textu,

➤ nelze předpokládat, že si čtenář při čtení jedné normy automaticky vybaví ustanovení norem jiných, je-li to nutné, musí být jiné normy citovány

4. Podceňování „profese“ zpracovatele normotvorných textů

➤ zpracování normotvorného textu není jen otázkou toho, CO chci říct, ale také JAK to řeknu; jde skutečně o jakousi „profesi“, ne každý to umí, někdo se to naučí vůbec, každý ale potřebuje především zkušenost, nejlépe mnohaletou.

➤ management by měl především vědět CO chce říct, ví-li také JAK, je to skvělé, ale není to nezbytné, zadali tuto práci někomu, kdo to ovládá; je to dokonce obvyklé (podobně např. na ministerstvu formulují zákony referenti, kteří to ovládají – a samozřejmě právníci – jen výjimečně ředitelé odborů či náměstci, pokud na sebe tuto práci výjimečně převezmou)

➤ není nezbytné nutné, aby osobou formulující normotvorné texty byl právník, ten by jen vždy měl spolupracovat a posoudit konečnou verzi; jde vlastně o *legislativu* a tu ani každý právník neumí, je to skutečně „profese“, která má své zákonitosti

➤ stojí za to najít někoho, kdo „profesi legislativce“ ovládá – a má také na zpracování textů dostatek času a možnost soustředit se (což obvykle členové managementu nemají), protože jde o práci náročnou, kterou nejdě kvalitně zvládnout mezi deseti dalšími úkoly a deseti telefony

➤ prestiž normotvorných textů snižuje – a tudíž i jejich dodržování zpochybňuje – jsou-li příliš často doplňovány či opravovány různými dodatky, či jsou v krátké době zcela předělávány; proto je třeba jim věnovat maximální pozornost, *jejich prostřednictvím management převádí své zaměstnance, že ví co chce a upevňuje svou přirozenou autoritu*

5. Uvádění nadbytečných informací, které zatěžují a znepráhledňují text

➤ není nutné – ba je to škodlivé – opakovat např. v organizačním řádu pasáže ze zákona, ze zřizovací listiny, uvádět v materiálech obecně známé skutečnosti (např. „sbírka je majetkem České republiky“ apod.)

➤ pokud je to účelné, navazující dokumenty se pouze citují (např. zákon, §, odst., písm.)

➤ v každém normotvorném textu má být *pouze to*, co je skutečně předmětem úpravy, jakákoliv ingerence do jiných předpisů, kromě jejich citace, je na závadu (příklad: existuje-li jeden popis pracovní funkce, včetně názvu, v platném organizačním řádu, je nadbytečné uvádět popis v jiném dokumentu, byť by byla formulace shodná, natož pak, je-li – třeba jen v jednom slově – odlišná)

➤ příjemce by měl mít jasno, že to či ono najde třeba ve zřizovací listině, něco jiného v zákoně, ještě něco dalšího třeba v badatelském řádu atp. a neměl by být znejistěn několika formulacemi v různých předpisech, týkajících se stejné věci,

➤ Je-li možné, podrobnosti se uvádějí v nějakém prováděcím předpise.

6. Při zpracovávání jakéhokoliv normotvorného textu platí následující zásady:

1. úprava je na místě jen tehdy, je-li účelná a nezbytná
2. úprava je možná jen tehdy, není-li v rozporu s „vyššími“ normami, vnitřními i vnějšími, a je-li ten, kdo ji provádí, k tomu kompetentní
3. formulace textu musí být jednoznačné – platí první nepsané pravidlo, že „*může-li být něco pochopeno více způsoby, také se to stane – a bude to navíc pochopeno způsobem pro věc nejhorším*“
4. všechny formulace, které nesnižují míru nejistoty příjemce, jsou zbytečné
5. druhým nepsaným pravidlem je, že „*platí vždy to, co je blíže konci světa*“, upravuje-li tedy – byť třeba nechtěně – jeden předpis něco, co již před tím upravil předpis jiný, nelze nikomu vytýkat, že se řídí předpisem vydaným později

6. třetím nepsaným pravidlem je, že „*mohu-li s úspěchem zpochybnit jednu jedinou část předpisu, nemůže mi nikdo vytýkat, že zpochybňuji předpis celý*“
7. čtvrtým nepsaným pravidlem je, že „*mohou-li si dva lidé vyložit normu každý jinak, učiní to*“
8. posledním nepsaným pravidlem je, že „*nejzachovalejší park je ten, kde zahradní architekt navrhl cestičky tam, kudy lidé skutečně chodí, je-li to jen trochu možné, není-li to možné, musí cestu vymezit plotem*“

Pozn. redakce:

Text je součástí delšího článku „Správa sbírek – metodika ochrany, evidence, inventarizace a správy sbírek muzejní povahy“

MUZEJNÍM KNIHOVNÁM

Svět očima Amerlinga (CD-ROM)

Vydalo: Muzeum Komenského v Přerově 2002

Muzeum Komenského v Přerově (oddělení dějin školství) vydalo s podporou grantu MŠMT v prosinci loňského roku CD-ROM, na němž je zajímavou formou prezentována část muzejních sbírek. Litografické tabulky s názvem **Obrazy k názornému vyučování**, které byly jako učební pomůcka používány na našich školách ještě začátkem 20. století, vytvořili Karel Slavoj Amerling a kamenotiskař František Liebisch v letech 1851-1865. Autorky CD-ROM spojily digitalizované obrazy s jejich dobovými popisy a připravily texty o historii obrazového souboru a o K. S. Amerlingovi. Výsledný projekt je určen především školní mládeži, proto byl doplněn otázkami k zamyšlení a interaktivní výukovou hrou (kvízem).

Tabulky obsahují na 350 vyobrazení zvířat a rostlin a seznamují s 30 řemesly, z nichž některá již zanikla. Umožňují poznat život před 150 lety, prohloubit mj. znalosti z historie technických oborů. Informace o přírodě té doby je možno porovnávat s dnešními vědomostmi – za tím účelem byly popisy k obrazům po obsahové stránce upraveny odborníky na zoologii a botaniku. Práci s CD-ROM usnadňují rejstříky, fulltextové vyhledávání, podrobný návod k použití, přehledné rozčlenění a jednoduchá orientace.

CD-ROM je využitelný ve školních i volnočasových aktivitách. Pro muzea může být inspirací, jak seznámit veřejnost se sbírkovými předměty, při standardním PC vybavení ho lze použít v muzejních expozicích a na výstavách. Předložený materiál je rovněž přínosný pro historii pedagogiky, přírodních věd a techniky i pro zájemce o výtvarné umění.

Přerovské muzeum vlastní kompletní soubor všech 150 tabulek i řadu variantních výtisků a má zájem zdokumentovat, ve kterých dalších muzeích se tyto obrázky nacházejí. Pro muzea, která vlastní alespoň část souboru, bude zajímavé prohlédnout si celý cyklus a seznámit se s jeho historií. Jedná se o tabulky přibližného rozměru 27 x 37 cm, rozdělené do 5 oddílů (Zvířata, Rostliny a houby, Řemesla, Život v přírodě v jednotlivých měsících, Přírodní a umělé hospodářství – užitečný hmyz). Na většině obrazů je český název, event. je uveden i v jiných jazycích. Pokud máte podobné obrazy pouze s německými názvy, jedná se pravděpodobně o související soubor obrazů D. Englerta a J. F. Schreibera z Esslingenu z let 1836-1838, o jejichž zmapování rovněž usilujeme (text o nich a ukázky jsou součástí CD-ROMu). Pokud nám zašlete soupis výše zmíněných obrazů ve svých sbírkách, obdržíte CD-ROM zdarma. V případě, že si nebudete určením obrazů jisti, rády poskytneme odborné informace.

Do školských zařízení je CD-ROM zasílán zdarma (pouze za distribuční náklady: faktura 50 Kč, dobírka 100 Kč). Cena pro ostatní zájemce je 150 Kč (+ distribuční náklady).

O CD-ROMu (i ukázky):
<http://www.steflsoftware.cz>

Další informace: 581 250 545 (Klímová), 581 250 543 (Jakešová)
E-mail: muzeum.prerov@telecom.cz

Písemné objednávky: Muzeum Komenského, Horní nám. 7, 751 52 Přerov (nebo mail).

Jarmila Klímová

tématem ochrana sbírkového fondu. Tedy jak ochránit sbírky před nepříznivými vlivy a co dělat, když už se s nimi něco přihodí. Kurs se koná ve dnech 26.8 až 9.9 v Brně a vyučujícími budou přední čeští i zahraniční odborníci. Účastníci budou seznámeni s nejmodernějšími metodami a technologiemi z oblasti restaurování a konzervování i preventivní péče. Cena kursu pro české zájemce je 10 000,- Kč, v čemž je zahrnuto ubytování, stravování, studijní literatura i účast na dvou exkurzích do českých muzeí, respektive 3000,-Kč pokud by účastník nepožadoval ubytování. Letní škola je výjimečnou příležitostí nejenom k prohloubení muzeologických znalostí, ale i k navázání řady zajímavých mezinárodních kontaktů. Bližší informace na www.phil.muni.cz/unesco/.

Jan Dolák

Vedoucí katedry Unesco pro muzeologii a světové dědictví
dolak@phil.muni.cz

VOLNÁ MÍSTA

MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY

vypisuje výběrové řízení na obsazení místa

ředitele Moravské galerie v Brně

Požadujeme:

- ukončené vysokoškolské vzdělání
- základní znalosti z muzeologie
- občanskou bezúhonnost (výpis z rejstříku trestů, lustrační osvědčení)
- praxi v řízení pracovních týmů
- znalost principů, na nichž je založena státní příspěvková organizace
- schopnost řízení náročných systémů, flexibilitu
- aktivní znalost nejméně jednoho světového jazyka
- písemnou přihlášku doplněnou profesním životopisem, základní představou o poslání, cílech a řízení Moravské galerie v Brně s výhledem do budoucnosti a základní představou o financování organizace

Přihlášky s přílohami zašlete doporučeně do 10 dnů po zveřejnění tohoto inzerátu, nejpozději však s datem podání 15. dubna 2003, odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií Ministerstva kultury České republiky, Milady Horákové 139, 160 41 PRAHA 6 s označením „MG-VŘ, neotvírat“.

Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2003 – 2008 (koncepce rozvoje muzejnictví)

Předmluva

Usnesením vlády České republiky č. 87 ze dne 22. ledna 2003 vzala vláda na vědomí Koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2003 – 2008 (koncepce rozvoje muzejnictví) a uložila představitelům státní správy ve spolupráci se samosprávou tuto koncepci realizovat. V rámci připomínkového řízení, na kterém se vedle povinných připomínkových míst podílely i kraje a celá řada kulturních institucí a organizací byly všechny zásadní připomínky a většina doporučení do koncepcí zapracovány.

Koncepce byla v souladu s usnesením vlády č. 10 ze dne 3. ledna 2001 k Metodice střednědobých koncepcí zpracována na šestileté období. Stanovuje základní úkoly státu, jejichž splnění vytvoří stabilní podmínky pro péči o movité kulturní dědictví v České republice v daném období. Navazuje na předchozí základní koncepční dokument Ministerstva kultury – Kulturní politiku v České republice.

Koncepce si dává za úkol řešení strategických cílů, kterými jsou účinnější preventivní ochrana muzejních sbírek zejména před následky mimořádných situací, posílení právní jistoty vlastníků sbírek, rozvoj akviziční činnosti, dořešení prostorových problémů muzeí, zapojení muzeí do vzdělávacích procesů a informačních sítí, propagace ČR prostřednictvím výstavních projektů v zahraničí a podpora prezentace novodobých dějin. Analyzuje rovněž stav movitého kulturního dědictví a muzejnictví s důrazem na vývoj po roce 1989.

Koncepce bude aktualizována každé dva roky, její závěrečné vyhodnocení bude provedeno ke dni 31.12.2008.

Děkuji všem muzejním pracovníkům za podnětné připomínky a náměty, které jsme v průběhu její tvorby obdrželi.

Pavel Jirásek,
ředitel odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií MK ČR

Usnesení Vlády České republiky ze dne 22. ledna 2003 č. 87 o Koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2003 – 2008 (koncepce rozvoje muzejnictví)

Vláda

I. bere na vědomí Koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2003–2008 (koncepce rozvoje muzejnictví) uvedenou v části III materiálu č. j. 20/03 (dále jen „Koncepce“);

II. ukládá

1. ministru kultury

a) seznámit s Koncepcí hejtmany, primátory statutárních měst, primátora hlavního města Prahy, Svaz měst a obcí a zástupce církví a náboženských společností,

b) realizovat Koncepci ve spolupráci s ostatními členy vlády, vedoucími ostatních ústředních orgánů státní správy, hejtmany, primátory statutárních měst a primátorem hlavního města Prahy,

2. členům vlády, vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy, ředitelům krajských úřadů a řediteli Magistrátu hlavního města Prahy spolupracovat s ministrem kultury při realizaci Koncepce.

Provedou: členové vlády, vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy, ředitelé krajských úřadů, ředitel Magistrátu hlavního města Prahy

Předseda vlády
PhDr. Vladimír Špidla, v. r.

Předkládací zpráva

Movité kulturní dědictví je významnou součástí materiálního i duchovního bohatství České republiky. Českou republiku – na rozdíl od mnoha jiných evropských zemí – nepostihly od konce třicetileté války žádné velké válečné události, jejichž důsledkem by byla rozsáhlá devastace movitého kulturního dědictví.

K jeho významnějšímu ohrožení došlo až ve 20. století v průběhu 2. světové války, v poválečném období zejména v pohraničních oblastech a v období těsně po nástupu komunismu. Po roce 1990 se movité kulturní dědictví, a to zejména církevní, stalo předmětem rozsáhlé kriminální činnosti a nezákonného obchodu a vývozu.

Movité kulturní dědictví je –

spolu s přírodním a krajinným rázem a nemovitým kulturním dědictvím hodnotou, která v mnohém příznivě ovlivňuje život společnosti. Jeho prostřednictvím se z generace na generaci přenáší materiální i duchovní hodnoty, vytvořené za celou existenci lidstva, je zdrojem vzdělanosti a kultivovanosti občanů, napomáhá vytváření jejich sounáležitosti s obcemi, regiony i státem, spoluvytváří pozitivní obraz České republiky v zahraničí. Významně se podílí i na ekonomice České republiky, protože – spolu s přírodním a krajinným rázem – představuje základní podmínku prosperity tzv. turistického průmyslu.

Tento význam je vyjádřen i v Listině základních práv a svobod. Již v preambuli Listina připomíná odpovědnost vůči budoucím generacím za osud veškerého života na Zemi. V čl. 17 pak zakládá právo občanů na informace, v čl. 25 práva národnostních a etnických menšin, v čl. 33 právo na vzdělání a v čl. 34 právo na přístup občanů ke kulturnímu bohatství. Muzea a galerie nepochybně a významně přispívají k naplňování všech těchto práv.

Nejrozsáhlejší veřejně přístupná část movitého kulturního dědictví je uložena v muzeích a galeriích. Obor muzejnictví v Čechách, na Moravě a ve Slezsku má již dvoustoletou tradici. Muzea byla v historických českých zemích zakládána počínaje první čtvrtinou 19. století jako jedna z dobově podmíněných forem naplňování specifického poznávacího a hodnotícího vztahu člověka ke světu.

Muzea zakládaly především různé spolky, živnostenské komory, v menší míře obce. Už v první polovině 20. století tak vznikla v českých zemích poměrně hustá síť muzeí, převážně tzv. vlastivědného typu, která zůstala zachována i po úplném zestátnění po roce 1948, kdy většina muzeí byla řízena ministerstvy a národními výbory jako orgány státní správy.

Po přijetí zákona č. 54/1959 Sb., o muzeích a galeriích došlo v 60. a 70. letech 20. století k dynamické profesionalizaci muzejnictví, muzea postupně získala právní subjektivitu a určité ekonomické jistoty, nově byla zakládána muzea výtvarného umění, tradičně nazývaná galerie.

S výjimkou 60. let se české muzejnictví v tomto období vyvíjelo v jisté izolaci od muzejnictví evropského, a samozřejmě ve službách dobových filozofických a politických názorů, určených totalitním režimem. Přesto, zejména pokud šlo o kvantitu i kvalitu sbírek, institucionální zabezpečení a kvalitu odborné a vědecké práce řady odborníků, si české muzejnictví udrželo vcelku dobrou úroveň, mnohém srovná-

telnou s řadou jiných evropských zemí. Zaostávalo však velmi citelně v oblasti prostorového, materiálního a technického zabezpečení muzeí, což se negativně projevilo na úrovni péče o sbírky a především na úrovni využívání sbírek a schopnosti muzeí komunikovat s veřejností.

Muzejnictví je oborem, který se podílí na shromažďování, uchování a ochraně značné části movitého kulturního dědictví v České republice "in fondo" a na vytváření obrazu přírody a dějin společnosti od počátku známé historie lidské civilizace ve středoevropském prostoru. Tento obraz je nezbytný i pro orientaci v současném světě.

Muzea poskytují veřejné služby občanům, jimiž jsou zejména výstavy a programy čerpající z muzejních sbírek, určené pro návštěvníky muzeí. Prostřednictvím publikací, práce s veřejností, zpřístupňování sbírek badatelům a dalšími formami poskytování poznatků získaných studiem sbírek, které se pak stávají součástí učebnic, literatury, dokumentárních i hraných filmů, informací na elektronických médiích atp., přispívají nepřímo, ale velmi významně, ke zprostředkování obrazu přírody a dějin společnosti i pro nejširší veřejnost, včetně té její části, která muzea pravidelně nenavštěvuje.

Péče o movité kulturní dědictví zprostředkovaná muzejnictvím prošla od roku 1989 třináctiletým obdobím permanentních změn, které – alespoň v tom nejpodstatnějším – skončí až rokem 2003. Toto nesmírně náročné období vystřídá období neméně složité, kdy bude nezbytné všechny přijaté změny a právní předpisy uvést do života – a skutečně tak dostát odpovědnosti za mimořádné kulturní bohatství, nejen vůči občanům České republiky, ale rovněž vůči Evropě a světu.

V této situaci Ministerstvo kultury pokládá za mimořádně důležité stanovit základní úkoly státu, jejichž splnění povede k naplnění oné odpovědnosti a vytvoří stabilní podmínky pro péči o movité kulturní dědictví v České republice uchovávané v muzeích a galeriích v letech 2003 – 2008.

Proto a i v souladu s čl. 40 Kulturní politiky v České republice, předkládá Ministerstvo kultury k projednání vlády České republiky tuto "Koncepti účinnější péče o movité kulturní dědictví na léta 2003–2008 (koncepti rozvoje muzejnictví)".

Materiál se předkládá v souladu s plánem nelegislativních úkolů vlády ČR na 2. pololetí 2002 dle usnesení vlády ČR ze dne 25.9.2002 č. 923.

Vyhodnocení připomínkového řízení je obsaženo v části IV.

Koncepte účinnější péče o movité kulturní dědictví na léta 2003 – 2008 (koncepte rozvoje muzejnictví)

I. Stručná analýza současného stavu péče o movité kulturní dědictví, uložené zejména v muzeích a galeriích v České republice

I.1 Stav českého muzejnictví v roce 1990, první změny v letech 1990-1991

- V roce 1990 existovalo v České republice více než 400 muzeí, galerií, jejich poboček a drobných památníků spravujících rozsáhlé sbírky, které byly – až na výjimky – ve vlastnictví státu. Naprostou většinu těchto muzeí, galerií a památníků (dále jen "muzeum") zřizovala ministerstva (ústřední muzea), krajské národní výbory (krajská muzea), okresní národní výbory (okresní muzea) a místní národní výbory (místní muzea a památníky). Muzea spravovala desítky milionů sbírkových předmětů.
- Příznačná byla zanedbanost mnoha objektů, v nichž muzea sídlila, zejména depozitářů. Odborná správa a využívání sbírek v řadě muzeí, zvláště těch největších, byla prakticky ochromena, protože většina objektů a prostorů, v nichž byly sbírky uchovávány, byla sbírkovými předměty přeplněna. Navíc šlo v mnoha případech o objekty a prostory pro uchovávání sbírek zcela nevhodné. Nejhorší situace byla v Národním muzeu. Moderní depozitáře v rekonstruovaných nebo alespoň opravených budovách byly jen v několika málo muzeích.
- Expozice většiny muzeí byly poplatné době svého vzniku. Vizuálně si expozice byly velmi podobné a návštěvníky příliš nepřitahovaly. Na největší skupinu návštěvníků muzeí,

děti a mládež, byla zaměřena jen mála pozornost. Pouze výjimečně se v expozicích objevovaly prvky moderní prezentace, charakterizované např. používáním multimediální a interaktivní techniky. Jen v některých muzeích byly pro návštěvníky zajímavé expozice, byť většina takových byla zpřístupněna už v 60. letech a byla tudíž značně zastaralá.

- Velmi nízká byla úroveň technického vybavení muzeí a galerií, ať už šlo o vybavení dílen a laboratoří, pokud vůbec existovaly, a depozitářů. Počítače byly pro muzea věci prakticky neznámou.
- Muzea byla profesionalizována a byla pro ně zajištěna určitá ekonomická jistota.
- Doslova katastrofální byla situace v zabezpečení sbírek muzeí proti krádežím a vloupáním, v mnoha muzeích bylo toto zabezpečení naprosto nedostačující. Přitom – s otevřením hranic – se prudce zvýšila poptávka po českém movitém kulturním dědictví, uspokojovaná stále častěji prostřednictvím krádeží. To ohrožovalo stále ohrožuje vedle nejzranitelnějších sakrálních předmětů uložených v církevních objektech i sbírky uložené v muzeích, včetně muzejních knihoven. Bylo nezbytné přijmout okamžitá opatření. Klíčovou roli sehrálo Ministerstvo kultury. Od roku 1991 podnikalo dílčí kroky, vedoucí ke zvýšení úrovně ochrany movitého kulturního dědictví. V prvních dvou letech se jednalo zejména o prevenci, zahrnující zabezpečení vlastních objektů, včetně jednotného informačního rozhraní pro připojování na pulty centralizované ochrany Policie ČR. V roce 1992 se pak začal, ve spolupráci s Policií ČR, rozvíjet nový systém evidence a dokumentace, vedený již na počítačích ve společném programovém prostředí. Pro ilustraci připojujeme graf č. 1, dokumentující vývoj trestné činnosti (krádeží vloupáním a jejich objasňování) v oblasti kulturního dědictví v letech 1988 – 2001.

Graf č. 1, Zdroj: Policejní prezidium ČR

- Vlastní činnost muzeí a galerií významně ovlivňovaly návyky na dlouholeté řízení státem, se všemi negativními důsledky, jakými byly zejména stereotypy v myšlení, jistá pohodlnost a jen malý zájem veřejnosti o muzea, ale také nezáměr muzeí o veřejnost.
- Prvním krokem, kterým muzea sama reagovala na měnící se podmínky, byl vznik Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií (později Asociace muzeí a galerií ČR), dále Rady státních galerií (později Rada galerií ČR) a rekonstrukce Českého výboru Mezinárodní rady muzeí (ICOM) jako občanských sdružení, v roce 1990.
- Po zrušení krajských národních výborů pak 37 muzeí a galerií přešlo v roce 1991 do působnosti Ministerstva kultury. V řadě muzeí se narychlo měnily expozice, deformující výklad historie, aniž však byly k dispozici finanční prostředky na náročnější reinstalace nebo na instalace zcela nové.
- Pracoviště pro teorii muzejnictví – Ústřední muzeologický kabinet při Národním muzeu – které se v období normalizace stalo jedním z nástrojů ideologizace oboru, bylo bez náhrady zrušeno. Tím ale zanikla i řada nesporně užitečných činností, muzejnictví ztratilo ústřední pracoviště pro metodiku, teorii (muzeologii) a vedení potřebných informačních databází.

1.2 Vývoj českého muzejnictví v letech 1991–2002

- Období 1991–2002 lze charakterizovat především jako období adaptace poměrně složitého, tradičního a tudíž i do značné míry konzervativního oboru muzejnictví na probíhající změny politického i ekonomického systému v České republice. Lze rozlišit následující fáze vývoje, které se navzájem překrývají, a ve kterých bylo mnohého dosaženo, ale žádná z nich ještě nebyla zcela dokončena:

1. Bezprostřední reakce oboru na změny politického systému (zejména zánik krajských a okresních národních výborů, zřízení okresních úřadů, změny kompetencí obcí), reakce na nápravy křivd a restituce.

2. Náprava zanedbanosti objektů, v nichž byly uchovávány sbírky, změny ve zprostředkovávání sbírek veřejnosti (expozice), vystoupení z mezinárodní izolace, ochrana objektů a sbírek před krádežemi a vloupáními a ochrana sbírek před nepříznivými vlivy prostředí.

3. Změny oborové legislativy, modernizace správy a evidence sbírek včetně využívání moderní techniky, rehabilitace muzeologie.

5. Změny v oboru vyvolané reformou veřejné správy.

6. Úkoly vyvolané katastrofální povodní v roce 2002.

1.2.1 Vyvolané změny v organizaci muzejní sítě, reforma veřejné správy

Do působnosti Ministerstva kultury (dále také ministerstvo) postupně přešla další dvě muzea – Národní zemědělské muzeum a Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy a došlo ke zrušení Muzea revolučních bojů a osvobození Ostravska v Ostravě, jehož sbírky, archiv a knihovnu převzalo Slezské zemské muzeum v Opavě. Delimitací z České akademie věd přešel pod Slezské zemské muzeum v Opavě Slezský ústav spolu s knihovnou. V roce 1994 zřídilo ministerstvo Průmyslové muzeum v Ostravě k záchraně národní kulturní památky "Důl Petr Cingr" v Ostravě – Michálkovicích (v roce 2000 přešel důl do působnosti Státního památkového ústavu v Ostravě). V roce 1998 přešla do působnosti ministerstva Galerie umění Karlovy Vary (dosud zřizovaná okresním úřadem). V roce 2000 zřídilo ministerstvo novou státní příspěvkovou organizaci Památník Lidice (dosud zřizovaná obcí Lidice). Ministerstvo tak v roce 2001 zřizovalo celkem 44 nejvýznamnějších a sbírkově nejbohatších muzeí. U muzeí, zřizovaných ministerstvem obrany, školství, mládeže a tělovýchovy a vnitra, byla zřizovatelská funkce těchto ústředních orgánů státní správy ponechána.

Organizaci muzejní sítě začala velmi významně ovlivňovat probíhající reforma veřejné správy. V roce 2001 přešlo 29 muzeí, dosud zřizovaných ministerstvem, do působnosti krajů, k 1.1.2003 je bude následovat 61 muzeí, dosud zřizovaných okresními úřady, 2 muzea – Husitské muzeum v Táboře a Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou – přejdou do působnosti ministerstva. Až dosud se okresní muzea vyvíjela kontinuálně, v souladu se svou regionální působností. Kromě změny výkonu zřizovatelských pravomocí přináší reforma veřejné správy také značné změny ve vlastnických vztazích k majetku, včetně sbírek. Zhruba dvě třetiny všech sbírek spravovaných muzeí v České republice, jejichž vlastníkem byl až do roku 2001, resp. 2002 stát, bude majetkem krajů.

1.2.2 Restituce, nápravy křivd

Muzea se musela vyrovnávat s restitucemi nemovitého i movitého majetku včetně sbírek a vydávat i sbírkové předměty na základě soudních výroků o zrušení některých rozsudků o konfiskaci majetku občanů a na základě zákona o zmírnění některých majetkových křivd způsobených holocaustem. Zatímco vydávání sbírkových předmětů dramaticky neochudilo sbírky muzeí a galerií (výjimkou jsou ale např. Národní gale-

rie v Praze, České muzeum výtvarných umění v Praze, Galerie výtvarného umění ve Zlíně, Moravská galerie v Brně), restituce objektů se staly velmi vážným problémem, jehož řešení probíhá, ale nebylo ještě dokončeno. Možnost užívat vydané objekty na základě tzv. nuceného nájmu trvala v některých případech jen pár let (např. Technické muzeum v Brně muselo vydaný objekt opustit už v roce 1995), zákonná lhůta pro ni skončila v roce 2001.

Muzea se ale nepodílela na nápravě křivd pouze pasivně tím, že vydávala nemovitý i movitý majetek oprávněným osobám na základě zákonů a výroků soudů, ale alespoň do jisté míry se podílela na nápravě křivd i aktivně. Děje se tak např. spoluprací při vyhledávání sbírkových předmětů, pocházejících z majetku obětí holocaustu nebo v rámci projektu "Rehabilitace památníků bojů za svobodu nezávislost a demokracii", iniciovaného Ministerstvem kultury. Tento nákladný projekt má přispět k dokumentaci dějin 20. století a k připomenutí úlohy těch, kteří vzdorovali totalitním režimům.

1.2.3 Kvantitativní charakteristika muzejnictví, výstavba, rekonstrukce, expozice

- Ze statistických údajů vyplývá, že počet muzeí, jejich poboček a památníků v České republice mírně roste, počet galerií, tj. muzeí výtvarného umění, se nezměnil. V roce 2000 zřizovaly 44,2 % muzeí obce, 24,9 % okresní úřady, 9 % muzeí zřizovalo Ministerstvo kultury, 11,2 % jiné resorty, společností a sdružení a 10,8 % muzeí zřizovaly podnikatelské subjekty. V roce 2001 se počet muzeí zřizovaných ministerstvem snížil ve prospěch muzeí zřizovaných krajů (graf č. 2). Celkový počet muzeí a památníků a počet stálých expozic přístupných veřejnosti je uveden v grafu č. 3.
- Na základě studie, kterou v roce 1999 zpracovala Asociace muzeí a galerií, uchovávají muzea a galerie v České republice více než 64 milionů předmětů.
- Počet návštěvníků muzeí a galerií se ustálil kolem 7,5 milionu návštěvníků ročně. Počet zaměstnanců muzeí byl po celé období stabilní (cca 5200). Finanční příspěvky z veřejných rozpočtů na provoz a činnost muzeí v letech 1993–1996 rostly, v dalších letech se již tyto příspěvky zvyšovaly pouze nepatrně, nárůst nezohledňoval ani míru inflace. Výjimkou bylo pouze zvyšování příspěvků na mzdy.
- Neinvestiční náklady na nákup sbírkových předmětů vzrostly v období 1994–1998 u muzeí v průměru o 104%, u galerií o 99% (měřeno absolutním objemem finančních prostředků bez zohlednění inflace a nárůstu cen těchto předmětů), především proto, že byl zřízen zvláštní do-

tační titul na Ministerstvu kultury, v rámci projektu Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví (dále ISO). V následujícím období ale došlo k poklesu objemu použitelných finančních prostředků na nákup sbírek v tomto programu, nepočítáme-li mimořádnou dotaci Národní galerii v Praze (100 mil. Kč v roce 1999) na nákup uměleckých děl vydaných v restituci, poskytnutou mimo ISO.

- Soběstačnost muzeí (procento vlastních příjmů z celkového rozpočtu) se ustálila na 23%, soběstačnost galerií na 28%. To zhruba odpovídá průměru v jiných zemích a nelze ani do budoucna očekávat výrazné zvýšení.
- Velmi významně se zvýšily investiční dotace ze státního rozpočtu i z územních rozpočtů muzeí, zejména na rekonstrukce, výstavbu a nákupy objektů pro uchovávání a prezentaci sbírek. Dosáhly v letech 1994–2001 výše cca 3 miliard Kč. Vybrané konkrétní údaje o použití investičních prostředků na tyto účely jsou uvedeny v příloze č. 1.
- Od roku 1994 byly muzeím poskytovány také zvláštní dotace na výzkum a vývoj prostřednictvím grantů.

- Návštěvníkům muzea nabídla řada nových expozic, jejich výběr je uveden v příloze č. 2.

1.2.4 Ochrana sbírek před nezákonnými aktivitami a nepříznivými vlivy prostředí

Postupně se zlepšovala ochrana sbírek (ale i movitého kulturního dědictví obecně) před nezákonnými aktivitami i před nepříznivými vlivy prostředí. Sjednocením preventivních zabezpečovacích a dokumentačních aktivit vznikl v roce 1996 již zmíněný meziresortní projekt, Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví (ISO), a to na základě usnesení vlády ČR ze dne 9. května 1996 č. 285 k systému ochrany movitého kulturního dědictví. Tento projekt je vysoce ceněn i v zahraničí.

1.2.5 Legislativa

Výrazný posun nastal v legislativě. V mnohém překonaný zákon č. 54/1959 Sb., o muzeích a galeriích byl nahrazen zákonem č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Ten spolu s prováděcí vyhláškou

č. 275/2000 Sb. a metodickými pokyny vydanými Ministerstvem kultury vytvořil základní předpoklady pro racionální správu, evidenci a inventarizaci sbírek muzeí a galerií. Mimo jiné tím, že všechny sbírky ve vlastnictví státu, krajů a obcí a řada sbírek ve vlastnictví jiných právnických i fyzických osob jsou zapsány v centrální evidenci sbírek (CES) na Ministerstvu kultury. CES je veřejnosti přístupným informačním systémem (ke zpřístupnění dojde po naplnění databáze) a přispívá tak ke zvyšování informovanosti o muzejních sbírkách i o muzeích samotných. Vytvořil také základní podmínky pro ochranu sbírek po vstupu České republiky do Evropských společenství, protože definoval část kulturního pokladu (vedle národních kulturních památek, kulturních památek a archiválií), na niž se bude vztahovat výjimka z volného pohybu zboží v Evropské unii.

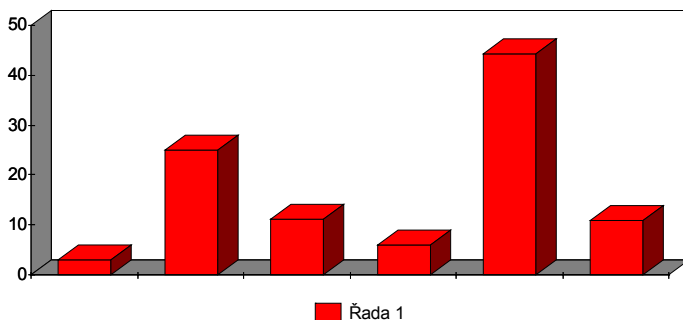
1.2.6 Financování provozu a činnosti muzeí

Ve financování muzeí z veřejných rozpočtů se stále více prohlubuje nepoměr mezi objemem finančních prostředků, který je nutné vynakládat na provoz muzeí (včetně osobních nákladů) a objemem finančních prostředků, který je možné vynakládat na prezentační činnost a obecně na práci s veřejností. Důsledkem tohoto stavu je i to, že nové provozy, nákladně vybavené zařízeními a technikou, nemohou být optimálně využívány. Vzhledem k inflaci a zvyšování cen energií jsou prostředky na plnění základních činností muzeí nedostatečné. V souvislosti s dosavadním vývojem sponzorování neziskových organizací v České republice se muzeím nedařilo a bohužel stále nedaří ani výrazně zvyšovat vlastní příjmy z jiných než veřejných zdrojů, což opět vede ke snižování objemu použitelných finančních prostředků na činnost.

Velkým problémem jsou mzdy zaměstnanců muzeí. Tvorbu, uchovávání a prezentaci sbírek lze zajistit pouze na základě náročných, vysoce odborných činností, které mohou zastávat pouze pracovníci s vysokou kvalifikací. Průměrná mzda je však v roce 2002 v galeriích zřizovaných ministerstvem 10373 Kč a v muzeích 10313 Kč. Získat a udržet zaměstnance některých profesí (např. odborníky na počítačovou techniku či na public relations, kvalitní ekonomy, právníky a restaurátory, ale v řadě případů i odborníky v tzv. kmenových muzejních profesích) je za těchto okolností velmi obtížné.

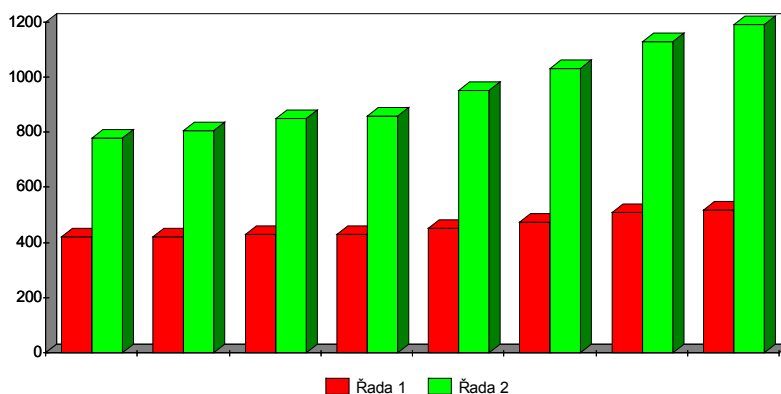
1.2.7 Zahraniční spolupráce, výměna kulturních hodnot, vývoz kulturních statků do zahraničí

Výrazně se zvýšila spolupráce a výměna výstav se zahraničními muzei, v průběhu posledních deseti let

Graf č. 2: Počet muzeí a galerií ("muzeí") podle jejich zřizovatelů (v %) k 31. 12. 2001. (Zleva doprava:)

- muzea zřizovaná Ministerstvem kultury (3%)
- muzea zřizovaná okresními úřady (25%)
- muzea zřizovaná jinými resorty, církvemi, občanskými sdruženími či nadacemi (11%)
- muzea zřizovaná kraji (6%)
- muzea zřizovaná obcemi (44,2%)
- muzea zřizovaná podnikatelskými subjekty (10,8%)

Graf č. 3: Celkový počet muzeí a památníků a počet stálých expozic
Řada 1 - počet muzeí, jejich poboček a samostatných památníků v letech 1993-2000
Řada 2 - počet stálých expozic přístupných veřejnosti v letech 1993 - 2000

podpořila vláda řadu významných výstavních projektů ze sbírek našich muzeí a galerií v zahraničí i významné mezinárodní výstavy v České republice. Za všechny uvádíme alespoň ty nejvýznamnější – výstavu "Rudolf II. a jeho doba" v Praze, řadu výstav v rámci projektu „Praha – evropské město kultury 2000“, výstavu "Od gotiky k renesanci – výtvarné umění na Moravě a ve Slezsku 1400–1550" v Brně, Olomouci a Opavě, výstavu "Sláva barokní Čechie" v Praze a výstavu "Střed Evropy okolo roku 1000" rovněž v Praze.

Řada muzeí se také podílí na nezbytné regulaci vývozu předmětů kulturní hodnoty ve smyslu zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Jsou pověřeny odbornými organizacemi, které vydávají osvědčení k vývozu. Jedním z vedlejších důsledků regulace vývozu je i to, že muzea mají možnost nakoupit některé významné předměty kulturní hodnoty ohrožené vývozem do svých sbírek. Povolení k dočasnému vývozu movitých kulturních památek ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a sbírkových předmětů ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, pak provádí Ministerstvo kultury.

1.2.8 Dokumentace sbírkových předmětů

V průběhu devadesátých let se rovněž výrazně zlepšila úroveň dokumentace sbírek. Vedle již popsaného systému ISO, který je účelově zaměřen na popis ohrožených kulturních statků a jehož prostřednictvím byly zdokumentovány tisíce sbírkových předmětů, movitých kulturních památek a předmětů kulturní hodnoty, se spolu se zavedením výpočetní techniky rozšiřuje i úroveň běžné dokumentace všech sbírkových předmětů v muzeích. Moderní datábazové systémy, z nichž jsou v současné době nejvíce používány zejména program Demus, zpracovaný ve spolupráci s mnoha odborníky z muzeí Moravským zemským muzeem, a program Bach, umožňují jako součást evidence sbírek zaznamenávat i obrazovou informaci o jednotlivých sbírkových předmětech. Při jejich celkovém počtu kolem 65 mil. je však stále takto zpracována jen část sbírkových předmětů. Proto je omezena i možnost prezentace sbírek na internetu, příp. na elektronických nosičích informací. Nedostatečné je stále i technické a personální vybavení muzeí pro tvorbu digitální obrazové dokumentace sbírkových předmětů.

1.2.9 Rehabilitace muzeologie, speciální vzdělávání zaměstnanců muzeí

Muzejnictví je složitým multidisciplinárním oborem, jehož podstata spočívá v uspokojování imanentní lid-

ské potřeby vytvářet model světa pomocí hmotných dokladů jako jedné z forem poznávání světa. Obecně se otázkami oboru zabývá *muzeologie*. Touto speciální vědeckou disciplínou jsou nazírány jak otázky čistě teoretické (teorie selekce, tezaurace a komunikace), tak i ryze praktické (muzejní management, ochrana sbírek, výstavnictví atp.). Muzeologické znalosti přispívají k pochopení smyslu každodenní činnosti muzeí a přispívají tudíž ke zvyšování jeho efektivity.

V 60. letech 20. století patřila česká muzeologie k významným muzeologickým školám ve světě (zejména tzv. brněnská). V 80. letech se však česká muzeologie z mezinárodní scény vytratila zcela a z domácí téměř. To se zatím neodrazilo v kvalitě muzejních projektů v českých muzeích, protože se na nich většinou podíleli autoři, kteří v minulosti muzeologickou přípravou prošli, obávat se je však třeba o kvalitu těch budoucích. Obavy jsou na místě proto, že s generační výměnou úroveň muzeologických znalostí již téměř 20 let stále klesá.

Teprve v druhé polovině 90. let se začalo projevovat určité zvýšení zájmu o muzeologii. Kromě tradičních míst (Masarykova Univerzita v Brně, Slezská Univerzita v Opavě) se začalo s výukou muzeologie např. na univerzitách v Pardubicích a Plzni a na Vyšší odborné škole informačních služeb v Praze. Stále více odborníků v muzeích si uvědomuje, že obor nezakotvený v teorii je přinejmenším velmi zranitelný a jeho budoucnost se neobejde bez problémů.

Aktuálně závažný je fakt, že obor s poměrně početným personálním vybavením (5200 zaměstnanců) nemá vybudován žádný vlastní systém vzdělávání jak pro kurátory sbírek, tak např. pro konzervátory, preparátory a dokumentátory. Znepokojuje také nízká úroveň právního vědomí zaměstnanců muzeí, včetně zaměstnanců pracujících ve vrcholovém managementu, a to v oboru, který se v každodenní praxi musí řídit celou řadou právních norem.

Problémem zůstává i možnost dlouhodobějších zahraničních služebních cest a stáží, nejen pro nedostatek finančních prostředků. Dalšími limity jsou stále ještě nedostatečná jazyková vybavenost pracovníků muzeí i to, že nedokáží optimálně využít všech nabídek.

1.2.10 Konfrontace muzeí s povodní v roce 2002

V době přípravy této koncepce byla česká muzea konfrontována s připraveností řešit mimořádné situace. V srpnu 2002 zasáhla Českou republiku povodeň v rozsahu, který nebyl v historických análech dosud

nikdy zaznamenán. Celkem bylo zasaženo 21 muzejních objektů, všechny mimořádného významu. Celková výše škod, ať již na objektech nebo na sbírkových předmětech a archiváliích, přesahuje podle kvalifikovaných, stále ještě předběžných odhadů, 1 miliardu Kč.

I přes obrovskou snahu muzejních pracovníků, kteří s nasazením vlastního zdraví prováděli nezbytné kroky k maximálnímu omezení škod na sbírkách, se ukázalo, že připravenost na řešení podobných situací, a také součinnost se složkami Integrovaného záchranného systému (IZS) zejména v informační oblasti, nebyla dostatečná. To i přesto, že v komunikaci paměťových institucí s výkonnými složkami IZS došlo od roku 2000 k významnému posunu díky aktivitě Českého výboru Modrého štítu (výbor, sdružující nejvýznamnější nevládní organizace v oblasti ochrany kulturního dědictví, zastupující muzea, galerie, knihovny, památkovou péči a archivy).

Vzhledem k tomu, že v posledních letech postihly povodně velkého rozsahu Českou republiku již dvakrát, a také z důvodu stále pravděpodobnějších prognóz o změnách globálních klimatických podmínek, se současná úroveň připravenosti k řešení mimořádných situací jeví jako nedostatečná. Stejně tak i připravenost na jiné druhy ohrožení, které se v současném světě, v souvislosti se stoupajícím výskytem organizovaného násilí a terorismu, stále množí. Škody na sbírkách také připomněly stále nízkou úroveň uložení některých sbírkových fondů v nevhodných prostorách, kdy jsou spolu se sbírkovými předměty majícími pro kvalitu sbírek klíčový význam, ukládány i sbírkové předměty s významem pro sbírku jen okrajovým nebo žádným, včetně předmětů, které by na základě důsledné selekce neměly být do sbírek vůbec zařazeny.

1.3 Silné a slabé stránky ve vývoji českého muzejnictví v letech 1991-2002

1.3.1 Silné stránky českého muzejnictví

1. Existence početného, a jako celek mimořádně kvalitního, sbírkového fondu, významného nejen jako součást kulturního dědictví v České republice, ale i jako součást kulturního dědictví evropského a světového.
2. Dobrá úroveň právní ochrany sbírek muzejní povahy jako zvláštního majetku, legislativní a metodická úprava odborné správy sbírek a sbírkových předmětů, včetně vývozu sbírkových předmětů do zahraničí.
3. Výrazné zvýšení úrovně prostorových a technických podmínek pro uchování a správu sbírek (depozitáře, dílny a laboratoře, vybavení muzeí výpočetní technikou, atp.),

- zejména u největších muzeí.
4. Výrazné zlepšení zabezpečení sbírek a objektů, v nichž jsou uchovávány, proti krádežím prostým i vloupáním a požárům, zlepšení ochrany proti nepříznivým vlivům prostředí v rámci programu ISO.
 5. Vytvoření základních předpokladů pro uvolnění historické budovy Národního muzea, v níž byly uchovávány miliony sbírkových předmětů, aby bylo možné v následujícím období provést její nezbytnou rekonstrukci.
 6. Mimořádné zvýšení úrovně prezentační činnosti Národní galerie v Praze, Moravské galerie v Brně, Moravského zemského muzea a řady dalších muzeí, včetně některých okresních.
 7. Zvýšení počtu moderních expozic na dobré evropské úrovni.
 8. Nepřerušená kontinuita činnosti 29 muzeí a galerií přeshlých v roce 2001 z působnosti státu na kraje.
 9. Vypořádání se alespoň s nejmázejšími následky restitucí nemovitostí, v nichž byly uchovávány sbírky muzejní povahy a částečně i s následky restitucí sbírkových předmětů jejich zpětným nákupem.
 10. Spolupráce s některými diecézemi při péči o nejvíce ohrožené církevní movité kulturní dědictví pomocí výstavních projektů i budováním diecézních muzeí.
 11. Aktivní participace občanských sdružení Asociace muzeí a galerií České republiky, Rady galerií České republiky a Českého výboru ICOM při rozvoji oboru muzejnictví i jako partnerů veřejné správy, koordinátorů některých významných projektů a zahraniční spolupráce.
 12. Zlepšení možností doplňování sbírek s pomocí pravidelných dotací ze státního rozpočtu (program ISO) i s pomocí mimořádné dotace v případě Národní galerie v Praze
 13. Navázání základní spolupráce se složkami Integrovaného záchranného systému (IZS).
 14. Prokázání schopnosti muzeí participovat na velkých mezinárodních výstavních projektech.
 15. Úspěšné působení v projektu Cultivate v rámci V. rámcového programu Evropské unie – Technologie informační společnosti pro popularizaci paměťových institucí na internetu (spolu s knihovnami, archivy a památkovou péčí).

1.3.2 Slabé stránky českého muzejnictví

1. Nepříznivě se vyvíjející poměr mezi neustále se zvyšujícími náklady na provoz muzeí (tzv. režijní náklady) a objemem finančních prostředků, které lze použít na akvizici, prezentační a publikační činnost a obecně na práci s veřejností.
2. Nízká a u jednotlivých muzeí velmi

- rozdílná úroveň připravenosti řešit mimořádné situace vzniklé v souvislosti s živelnými pohromami, organizovaným násilím a terorismem. Zcela chybí velkokapacitní pracoviště, vybavená alespoň pro základní ošetření velkých souborů sbírkových předmětů. Neexistují záložní depozitáři, kam by mohly být nejcennější sbírkové předměty evakuovány a kde by mohly být alespoň po určitou dobu bez rizika zničení uchovávány.
3. Neuspokojivé platové podmínky zaměstnanců muzeí a galerií, zejména těch, kteří vykonávají klíčové činnosti související se správou a využíváním sbírek muzejní povahy. Tyto neuspokojivé podmínky, týkající se zejména nedostatku finančních prostředků na nenárokové složky mezd, nepříznivě limitují především ty profese, kde existují možnosti uplatnění jinde (právníci, odborníci na výpočetní techniku, manažeři, kvalifikovaní pracovníci na public relations, restaurátoři, konzervátoři atp.).
 4. Stále ještě nedostatečná úroveň prostorových a technických podmínek pro uchovávání a správu sbírek u některých menších muzeí
 5. Přetrvávající nedostatky v komunikaci muzeí a galerií s veřejností, v míře přitažlivosti muzejních výstav a programů pro návštěvníky.
 6. Rozdílný přístup zřizovatelů muzeí k plnění jejich základních funkcí.
 7. Chybí systematické začleňování muzeí a galerií do vzdělávacích a výchovných programů, potenciál sbírek není optimálně využíván. Obtížně se prosazují moderní metody zprostředkovávání sbírek a poznatků z nich získaných (např. pomocí digitalizace sbírkových předmětů). Nedostatečně je využíván potenciál muzeí přispívat k celoživotnímu vzdělávání dospělých.
 8. Jen velmi pomalu se prosazuje komunikace se zdravotně postiženými občany, s národnostními menšinami atp.
 9. Ačkoliv se zlepšily možnosti vzdělávání v oblasti muzejnictví a muzeologie na univerzitách, není výuka koordinována, má rozdílnou úroveň. Chybí možnosti speciálního vzdělávání konzervátorů, preparátorů apod. Odborná způsobilost kurátorů sbírek není na optimální úrovni, muzejnictví nemá vlastní školicí pracoviště.
 10. Přetrvávající nedostatky jsou stále ve vybavenosti konzervátorských, restaurátorských a preparátorských pracovišť.
 11. Absence teoreticko-metodického pracoviště.
 12. Přetrvávají problémy s pojišťová-

- ním sbírkových předmětů, případně s poskytováním státní záruky na zapůjčené kulturní statky ze zahraničí, problémy se získáváním licencí na díla, podléhající autorskému zákonu.
13. Sbírkotvorná činnost muzeí a galerií stále neodpovídá moderním poznatkům, je stále zčásti nahodilá, nekoordinovaná, obecně nejsou zpracovány koncepce a strategické záměry.
 14. Podmínky Ministerstva kultury pro provádění kontrol dodržování zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a změně některých dalších zákonů, jsou z důvodu personálních velmi omezené a neodpovídají významu kontrolní činnosti.

1.4 Vyhodnocení stávajících rozvojových programů

Rozvojovými programy, které se systematicky zabývají péčí o movité kulturní dědictví uložené v muzeích a galeriích, jsou meziřesortní program ISO, program reprodukce majetku a program náhrady objektů vydaných v restituci.

Základ nejstaršího z nich, programu ISO, byl položen usnesením vlády č. 307 v roce 1991, jako meziřesortní program byl ISO ustaven usnesením vlády České republiky č. 285 ze dne 9. května 1996 k systému ochrany movitého kulturního dědictví České republiky.

Zabývá se komplexní ochranou movitého kulturního dědictví proti všem druhům jeho destrukce, obsahuje čtyři podprogramy – zabezpečení budov, kde jsou uloženy sbírky nebo movité kulturní památky, dokumentace ohrožených předmětů, výkupy zvláště významných předmětů kulturní hodnoty pro veřejné sbírky, v některých případech i pro mobiliáře památkových objektů a historické knižní fondy a ochrana kulturních statků před nepříznivými vlivy prostředí.

Od roku 1991 do konce roku 2002 bylo pro tyto účely vynaloženo ze státního rozpočtu prostřednictvím ministerstva již 817,6 mil. Kč. Tyto prostředky významně omezily trestnou činnost v oblasti kulturního dědictví (viz graf č. 1) a významným způsobem napomohly movitému kulturnímu dědictví České republiky k jeho zachování pro budoucí generace.

Ostatní činnosti, kterými se analyza zabývá, byly většinou řešeny prostřednictvím dalších dvou rozvojových programů (reprodukce majetku, náhrada restitucí) nebo v rámci příspěvků muzeím na provoz a činnost. Investiční

dotace z uvedených programů přesáhly již částku 2,5 miliardy Kč.

II. Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví, uložené zejména v muzeích a galeriích v České republice, na léta 2003 – 2008

Období let 1991–2002 bylo pro české muzejnictví jednak obdobím neustálých změn, vyvolaných změnou politické a ekonomické situace a probíhající reformou veřejné správy a jednak obdobím základních náprav důsledků předchozích čtyřiceti let kritické zanedbanosti materiálního a technického zájmu oboru a náprav pokrivených pohledů na historii a její interpretaci, včetně sbírkotvorných záměrů. Úkolů, které bylo třeba řešit, bylo hodně, byly velmi náročné, řada z nich nemohla být včas předvídána, protože se jednalo o úkoly vynucené okolnostmi, které se velmi rychle měnily. Většina z nich byla přesto operativně řešena i vyřešena. Teprve počínaje rokem 2003 lze předpokládat nástup období, vyznačujícího se alespoň základními podmínkami pro řešení řady úkolů již nikoliv operativně, ale systémově – na základě přijaté koncepce. Proto Ministerstvo kultury zpracovalo a předkládá střednědobou koncepci účinnější podpory muzejnictví na léta 2003–2008. V dalším textu uvádíme již jen termíny muzeum, muzejní příp. muzejnictví. Pro účely tohoto materiálu zahrnují tyto pojmy i muzea, specializovaná na sbírky výtvarného umění ve smyslu § 10, odst. 6 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, tedy galerie.

II.1 Strategické cíle koncepce

1. Zajistit účinnější preventivní ochranu sbírek, zejména před následky mimořádných situací, živelních pohrom, ozbrojených konfliktů apod. v rámci platných právních předpisů a metodických pokynů pro ochranu, správu a uchovávání sbírek.
2. Zpracovat koncepcí sbírkotvorné činnosti ve státních a krajských muzeích, jako podmínku pro poskytování dotací na nákup sbírek ze státního rozpočtu.
3. Zvýšit právní jistotu vlastníků a správců sbírek (i vlastníků dalších kulturních statků) při realizaci výstavních projektů a spoluúčasti na nich.
4. Dořešit prostorové a technické problémy sbírkově nejbohatších muzeí.
5. Zvýšit kvalitu a dostupnost informací o sbírkách muzeí a o movitém kulturním dědictví v České republice pro odbornou i laickou veřejnost.
6. Zajistit účinnější ochranu kulturních statků sakrální a kultovní povahy prostřednictvím vyšší míry jejich uchovávání "in fondo".
7. Efektivněji využívat movité kulturního

dědictví k celoživotnímu vzdělávání a k rozvoji občanské společnosti. Zlepšit kvalitu a zvýšit rozsah služeb muzeí pro veřejnost, se zvláštěním zřetelem ke zdravotně postiženým občanům, etnickým minoritám, dětem a mládeži.

8. Zvýšit kvalitu i rozsah výuky muzejnictví a muzeologie. Vybudovat školící a metodická centra pro konzervování a preparování sbírek. Zřídít teoreticko-metodické pracoviště.
9. Efektivně i propagovat Českou republiku prostřednictvím výstavních projektů sbírkotvorných institucí v zahraničí.
10. Podpořit prezentace dějin českých zemí ve 20. století.

II.2 Identifikace případných cílů, které jsou nekompatibilní s cíli koncepcí jiných ministerstev

Žádný z uvedených cílů není nekompatibilní s cíli koncepcí jiných ministerstev.

II.3 Realizace koncepce (činnosti a programy, spolupráce, regionální rozměr)

II.3.1 Účinnější preventivní ochrana movitého kulturního dědictví

1. Nadále pokračovat v plnění všech součástí programu ISO v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 10. října 2001 č. 1031 ke Zprávě o plnění úkolů v rámci Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví.

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet – zahrnut v programu ISO dle usnesení vlády ČR č. 1031/2001, viz. tab. č. 1.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí.

Regionální rozměr: Program ISO je otevřen i pro regionální a místní muzea.

2. Ve spolupráci s příslušnými nevládními organizacemi provést analýzu rizik živelních pohrom a jejich destrukčních vlivů na kulturní dědictví uložené v muzeích a galeriích a zpracovat metodiku tvorby plánů pro řešení mimořádných (krizových) situací v kulturních institucích.

Termín: 2003.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury. Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany.

Regionální rozměr: Metodika bude zpracována obecně pro státní i nestátní, ústřední i regionální muzea.

3. Provést revizi plánů na řešení mimořádných situací ve všech muzeích zřizovaných Ministerstvem kultury s cílem jejich aktualizace, příp. jejich přepracování s ohledem na veškeré známé druhy ohrožení sbírek, budov, personálu i návštěvníků. Stejný postup doporučit i všem ostatním muzeím a jejich zřizovatelům.

Termín: 2004.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury.

4. Zajistit podporu řešení situace povodněmi zasažených budov, sbírkových předmětů a dalších dokumentů muzeí. V návaznosti podporovat další rozvoj speciální péče o papírové sbírkové předměty s ohledem na jejich dlouhodobé uchování.

Termín: 2003–2008.

Spolupráce ostatních ministerstev: dle usnesení vlády č. 1044 ze dne 30. října 2002.

Dopad na státní rozpočet – v souladu s usnesením vlády č. 1044 ze dne 30. října 2002 bude předložen v návrhu dalšího řešení záchrany zasažených dokumentů do 15.12.2002 k projednání vládě ČR.

Regionální rozměr: podpora se týká i regionálních muzeí.

II.3.2 Podpora akviziční činnosti muzeí

1. Zajistit v muzeích zřizovaných Ministerstvem kultury a doporučit muzeím zřizovaným kraji zpracování střednědobých koncepcí sbírkotvorné činnosti, které bude podmínkou pro poskytování finančních dotací na nové akvizice z programu ISO.

Termín: 2003.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury pro příspěvkové organizace.

Regionální rozměr: Program ISO je otevřen i pro regionální muzea.

2. Zajistit vzájemnou informovanost sbírkotvorných institucí o koncepcích sbírkotvorné činnosti podle bodu 1. v zájmu koordinace akviziční činnosti, omezení neodůvodněných duplicit a redundancí v akvizicích, pořizovaných z prostředků státního rozpočtu.

Termín: 2004.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury.

Regionální rozměr: Koncepce bude významným zdrojem informací pro regionální muzea.

3. Na základě vyhodnocení koncepcí sbírkotvorné činnosti podle bodu 1. připravit návrh střednědobého programu Podpora akvizic sbírkotvorných institucí na léta 2004–2008, jehož cílem bude prostřednictvím doplňování sbírek muzeí zřizovaných Ministerstvem kultury

náprava nedostatků v akviziční politice minulých desetiletí a kompenzace důsledků restitucí sbírkových předmětů. Ministerstvo doporučí ustavení podobných programů i krajům a obcím.

Termín: 2004.

Dopad na státní rozpočet – předběžný odhad uveden v tabulce č. 3.

4. V rámci zmocnění vyhláškou č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu podporovat získávání předmětů schopných zkvalitnit sbírky, které přešly do majetku státu, pro muzea. Zřídit databázi sbírkových předmětů, u nichž lze předpokládat zvýšenou pravděpodobnost, že se o ně může přihlásit původní vlastník na základě mezinárodních závazků České republiky (např. ikony) a upravit jejich případné vydávání původním vlastníky.

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet – 0.

Regionální rozměr: Cíl se týká i regionálních muzeí.

5. Provést analýzu státních sbírek muzeí s cílem dokumentace předmětů, pocházejících z historických mobiliářů státních hradů a zámků, jako nezbytný předpoklad pro jejich případné navrácení do těchto historických mobiliářů.

Termín: 2005.

Dopad na státní rozpočet – v rámci programu Výzkum a vývoj.

6. Zajistit delimitaci muzeí v přírodě („skanzenů“) působících v jiných než muzejních systémech do systému muzeí, aby se jejich sbírky mohly dále doplňovat a spravovat podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů.

Termín: 2007.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury.

7. Změnou právní úpravy zajistit zjednodušení výměn sbírkových předmětů mezi sbírkami různých vlastníků zapsaných v centrální evidenci sbírek podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů.

Termín: 2006.

Dopad na státní rozpočet – 0.

8. Provést analýzu stavu muzealizace území České republiky jako podklad pro případné změny v organizaci muzejnictví, zejména pokud jde o síť státních muzeí, po roce 2008.

Termín: 2008.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo obrany, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo dopravy a spojů.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury.

II.3.3 Posílení právní jistoty správců sbírek (i vlastníků ostatních kulturních statků) ve vlastnictví České republiky při jejich účasti na výstavních projektech v tuzemsku i v zahraničí

1. Připravit návrh právní úpravy pojištění kulturních statků zapůjčovaných státním muzeím pro výstavní účely.

Termín: 2003.

Dopad na státní rozpočet – 0.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo financí.

2. Připravit návrh legislativní úpravy, řešící možnost náhrady komerčního pojištění kulturních statků zapůjčených státním muzeím tuzemskými a zahraničními subjekty, institutem státní záruky (§74 zákona č. 218/2000 Sb., ve vztahu k ustanovení §56 zákona č. 219/2000 Sb.).

Termín: 2003.

Dopad na státní rozpočet – 0.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo financí.

3. Připravit materiál pro jednání vlády s cílem přistoupení České republiky k Mezinárodní úmluvě UNIDROIT o ukradených nebo nezákonně vyvezených kulturních statcích ze dne 25. června 1995.

Termín 2004.

Dopad na státní rozpočet – nelze vyčíslit.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo zahraničních věcí.

4. Připravit metodiku aplikace autorského práva pro potřeby správců a vlastníků sbírek muzejní povahy.

Termín 2004.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu MK ČR.

Regionální rozměr: Metodika bude zpracována pro použití ve všech muzeích, tedy i regionálních.

II.3.4 Dořešení prostorových problémů národních muzeí

1. Předložit vládě návrh na zabezpečení 2. etapy řešení prostorového zajištění národních muzeí (Národní galerie v Praze, Národní muzeum, Národní technické muzeum, Národní zemědělské muzeum, Památník národního písemnictví, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze), jehož součástí bude i nezbytná rekonstrukce historické budovy Národního muzea v Praze na Václavském náměstí, s harmonogramem plnění do roku 2012.

Termín: 2003.

Dopad na státní rozpočet – bude vyčíslen v předloženém návrhu.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo financí.

2. Podporovat řešení prostorových problémů ostatních muzeí zřizovaných Ministerstvem kultury.

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury.

II.3.5 Zvýšení kvality a dostupnosti informací o sbírkách muzeí pro odbornou i laickou veřejnost, zejména cestou informatizace a digitalizace movitého kulturního dědictví

1. Zveřejnit centrální evidenci sbírek muzejní povahy (CES) ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů.

Termín: 2003.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury.

Regionální rozměr: Zveřejnění se týká i sbírek regionálních a obecních muzeí.

2. Podpořit vybudování vícejazyčného a veřejně přístupného katalogu sbírkových předmětů jako nejrozsáhlejší součásti movitého kulturního dědictví, jehož základem budou textové a audiovizuální informace o sbírkách, souborech i jednotlivých předmětech. Vytvořit společnou datovou základnu pro popis sbírkových předmětů, movitých památek a knihovních dokumentů z historických fondů knihoven pro tento katalog. Katalog zpřístupnit na internetu a průběžně aktualizovat.

Termín dokončení základního katalogu: 2008.

Dopad na státní rozpočet – uveden v tabulce č. 4.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo dopravy a spojů, Ministerstvo školství, ústřední orgán státní správy zodpovědný za informatiku.

Regionální rozměr: Program bude otevřen pro všechna muzea.

3. Zřídit výstavní prostor v Nostické paláci v Praze pro prezentaci regionů, s cílem poskytnutí informací o sbírkách regionálních muzeí návštěvníkům Prahy (zejména zahraničním) a propagovat tak jejich činnost.

Termín: 2004.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu MK ČR.

Regionální rozměr: Výstavní prostor bude sloužit zejména pro prezentaci regionů.

4. Ve spolupráci s Akademií věd České republiky – Střediskem pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí 2. světové války (zejména obětí holocaustu) pokračovat ve vyhledávání

ní těchto kulturních statků v zahraničí s cílem jejich navrácení do České republiky i původním vlastníkům. Zajistit průběžnou aktualizaci databáze restitu-tion-art, kde jsou zveřejňována díla, po-cházející z majetku obětí holocaustu.

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu MK ČR a Akademie věd České republiky

5. Zpracovat metodiku zapojení muzeí do informačních systémů mezinárodních, celostátních, regionálních i obecních.

Termín: 2004.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu MK ČR.

Regionální rozměr: Metodika bude připravena k využití i pro regionální muzea.

6. Podporovat popularizaci muzeí a jejich sbírek na internetu. Pokračovat v účasti na projektu Cultivate v rámci V. rámcového programu Evropské unie – Technologie informační společnosti.

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet – v rámci programu Kulturní aktivity, viz. tab.č.2.

7. Podporovat popularizaci muzeí ve veřejnoprávní televizi, veřejnoprávním rozhlasu a podle možností i v denním tisku.

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet – v rámci programu Kulturní aktivity, viz. tab.č.2.

Regionální rozměr: Podpora se bude týkat i regionálních a obecních muzeí.

8. Ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií České republiky uspořádat každoroční soutěž muzeí a galerií v ČR s názvem „Gloria musaealis“, která atraktivní formou přispěje ke všeobecnému zvýšení prestiže muzejních institucí a posílení obecného chápání smyslu jejich existence.

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: dle připravované vyhlášky o ocenění v kultuře.

Regionální rozměr: Soutěž se týká všech muzeí, jež jsou registrována v CES.

9. Podporovat prezentační činnost muzeí včetně významných edičních projektů.

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet – v rámci programu Kulturní aktivity, viz. tab.č.2.

Regionální rozměr: Podpora se bude týkat i regionálních a obecních muzeí.

10. Podporovat zapojení muzeí do kon-

cepčí cestovního ruchu na všech úrovních, vč. využití strukturálních politik Evropské unie v této oblasti.

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu MK ČR.

Spolupráce ministerstev: Ministerstvo pro místní rozvoj.

Regionální rozměr: Jedná se o zapojení všech, tedy i regionálních muzeí.

II.3.6 Účinnější ochrana kulturních statků sakrální a kultovní povahy uchováváním "in fondo"

1. Podporovat budování diecézních muzeí a centrálních diecézních depozitářů ve spolupráci církví a krajských i státních muzeí jako účinnou formu ochrany nejhroženějších církevních kulturních statků.

Termín: 2008.

Dopad na státní rozpočet: Podle předložených společných projektů s muzei v rámci programu ISO.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo financí.

Regionální rozměr: Předpokládá se spolupráce muzeí, zřizovaných kraji.

II.3.7 Podpora využívání sbírek pro vzdělávání a výchovu dětí a mládeže a pro celoživotní vzdělávání občanů, zajištění optimální kvality služeb muzeí veřejnosti

1. Zřídit metodické centrum pro práci muzeí s dětmi a mládeží při Moravském zemském muzeu v Brně a v jeho rámci účinně podporovat rozvoj tamního Muzea dětí jako pilotního pracoviště muzejní pedagogiky v České republice a práce se zdravotně postiženou mládeží.

Termín: 2005.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury.

2. Zpracovat ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy návrh projektu Muzeum a škola, zaměřeného na využívání muzejních sbírek a poznatků z nich získaných o přírodě a společnosti učitelů a žáky základních a středních škol v souladu s cíli vzdělávacích programů. Cílem by byla zejména modernizace expozic muzeí, příprava výstavních projektů se zaměřením na děti a mládež a projektů na zpřístupnění muzeí pro zdravotně postiženou mládež. Navázat na program Nadace Open Society Fund "Brána muzeí otevřená".

Termín: 2006.

Dopad na státní rozpočet – 8 mil. ročně počínaje rokem 2006 v rámci programu Kulturní aktivity, viz tab. č. 2.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo

obran a Ministerstvo financí.

Regionální rozměr: Program bude zaměřen na státní muzea a muzea zřizovaná kraji.

3. Novelou zákona č. 122/2000 Sb. zajistit dostupnost vybraných standardizovaných veřejných služeb muzeí veřejnosti, jejichž poskytovateli budou vedle státních muzeí zejména muzea zřizovaná kraji.

Termín: 2003.

Dopad na státní rozpočet – v rámci programu Kulturní aktivity – 12 milionů Kč jednorázově na vybudování informačních center při muzeích v roce 2004, 30 milionů Kč každoročně na zkvalitnění vybraných služeb podle předložených projektů, viz. tab. č. 2.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo vnitra a Ministerstvo financí.

Regionální rozměr: Opatření bude zaměřeno zejména na regionální muzea.

II.3.8 Zvýšení efektivity výuky muzejnictví a muzeologie a dalšího vzdělávání muzejních pracovníků. Zřízení centrálních školících a metodických center pro ochranu sbírek muzejní povahy

1. Ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií České republiky, v rámci programu "Muzea a profesionalita pro 21. století" se podílet na přípravě a realizaci "Školy muzejní propedeutiky".

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet – v rámci programu Kulturní aktivity, viz. tab.č.2.

Regionální rozměr: Škola je zaměřena na zaměstnance všech typů muzeí, včetně regionálních.

2. Ve spolupráci s vysokými školami a vybranými vyššími odbornými školami participovat na koncipování výuky muzeologie a muzejnictví. Podpořit spolupráci příslušně zaměřených středních odborných, vyšších odborných a vysokých škol s konzervátorskorestaurátorskými pracovišti v muzeích zřizovaných státem.

Termín: 2004.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu obou ministerstev.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Regionální rozměr: Zaměřeno i na vzdělávání v regionech.

3. Podporovat materiální a technické vybavení konzervátorských, preparátorských a restaurátorských pracovišť muzeí zajišťujících služby vlastníkům sbírek zapsaných v centrální evidenci sbírek a vyjmenovaných v příloze č. 5 vyhlášky č. 275/2000 Sb.

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet –

v rámci rozpočtu Ministerstva kultury v programu ISO, viz. tab. č. 1. *Regionální rozměr: Předpokládá se využívání těchto služeb ze strany muzeí, zřizovanými kraji a obcemi.*

4. Zřídit "Školící a metodické centrum konzervace při Technickém muzeu v Brně", jehož činnost bude propojena s vybranými vysokými školami, a které bude zajišťovat vědecko-výzkumnou, aplikační a vzdělávací činnost v oblasti konzervování a restaurování movitého kulturního dědictví. Založit specializované pracoviště na vysušení a následné ošetření archivních a knižních dokumentů (papírových), postižených povodněmi v roce 2002. Projekt na jeho zřízení předložit k projednání vládě.

Termín: 2003.

Dopad na státní rozpočet – podle předloženého projektu, předběžný odhad 403 mil. Kč.

Regionální rozměr: Předpokládá se využívání služeb "Školícího a metodického centra konzervace" i ze strany muzeí zřizovanými kraji a obcemi.

5. Zřídit metodicko-muzeologická centra při Národním muzeu, Národní galerii v Praze (pro oblast výtvarného umění) pro poradenskou, dokumentační, metodickou a školící činnost, vytvářet podmínky pro jejich činnost.

Termín: 2004.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury.

Regionální rozměr: Předpokládá se využívání služeb těchto center muzeí zřizovanými kraji a obcemi.

II.3.9 Podporovat propagaci České republiky prostřednictvím výstavních projektů muzeí v zahraničí a informací o muzeích a jejich sbírkách

1. V rámci komunikační strategie České republiky spolupracovat s Ministerstvem zahraničních věcí při přípravách plánů kulturních aktivit v zahraničí. Zajistit účast muzeí na jejich realizaci ve spolupráci s Českou centrálou cestovního ruchu. Podporovat projekty zaměřené na zahraniční návštěvníky České republiky.

Termín: Každoročně počínaje rokem 2003.

Dopad na státní rozpočet – v rámci programu Kulturní aktivity od roku 2004 1 mil. Kč ročně, viz. tab. č. 2.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo zahraničních věcí, Česká centrála cestovního ruchu.

Regionální rozměr: Předpokládá se zapojení i regionálních muzeí.

2. Ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí shromažďovat informace o zájmu o výstavní projekty z České republiky. Tyto informace předávat k využití i krajům a obcím, projekty

v rámci možností podporovat. Podporovat i společné výstavní projekty více partnerů z různých zemí.

Termín: Průběžně.

Dopad na státní rozpočet – v rámci programu Kulturní aktivity od roku 2004 1 mil. Kč ročně, viz. tab. č. 2.

Spolupráce ostatních ministerstev: Ministerstvo zahraničních věcí.

Regionální rozměr: Předpokládá se zapojení i regionálních muzeí.

II.3.10 Podpora prezentace dějin českých zemí ve 20. století.

1. Nadále pokračovat v projektu "Rehabilitace památníků bojů za svobodu, nezávislost a demokracii", tj. v rehabilitaci Památníku Lidice, Památníku Terežín, Památníku odboje při Historickém ústavu Armády České republiky, Památníku Vojna u Příbrami, Památníku dr. Edvarda Beneše v Sezimově Ústí a Památníku II. světové války v Hrabyni podle přijatého harmonogramu s termínem ukončení 2009. Do závěrečné fáze dovést rehabilitaci Památníku na Vítkově.

Termín: do roku 2009.

Dopad na státní rozpočet – podle usnesení vlády ze dne 18. července 2001 č. 734.

Regionální rozměr: Prohloubení regionálních funkcí státních a krajských muzeí.

2. Podpořit expozici moderních českých dějin v Národním muzeu.

Termín: V průběhu rekonstrukce hlavní budovy, předpokladaný termín 2008.

Dopad na státní rozpočet – v rámci rozpočtu Ministerstva kultury.

II.4 Legislativní opatření, která koncepce vyžaduje

Legislativní opatření předpokládá splnění úkolů II.3.7, II.3.3.1, II.3.3.2, II.3.3.3 a II.3.7.3.

III. Stanovení finančních nároků na státní rozpočet

Finanční nároky jsou stanoveny odhadem nákladů na realizaci koncepce, tj. nákladů na činnosti, projekty a programy, které jsou uvedeny v kapitole II.3, a jsou rozloženy podle termínů jejich plnění a členěny na investiční a neinvestiční náklady. Náklady jsou uvedeny v připojených tabulkách, včetně nákladů již zajištěných v rámci existujících víceletých dotačních programů, registrovaných na Ministerstvu financí.

Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví předpokládá využití dvou již existujících programů

Ministerstva kultury, a to programu ISO a programu Kulturní aktivity a dále vytvoření programů nových pro podporu a kviziční činnosti muzeí a pro zřízení veřejně přístupného katalogu movitého kulturního dědictví.

Zabezpečení 2. etapy řešení prostorových problémů "národních" muzeí i ostatních muzeí, zřizovaných Ministerstvem kultury a zřízení Školícího a metodického centra konzervace při Technickém muzeu v Brně bude třeba řešit individuálně registraci každé investiční akce.

IV. Aktualizace koncepce

Ministerstvo kultury navrhuje provést aktualizaci koncepce každé dva roky, tzn. v termínech 31.12.2004 a 31.12.2006 a závěrečné vyhodnocení koncepce k datu 31.12.2008. Běžná aktualizace jednotlivých programů bude prováděna každoročně, v souvislosti s přípravou rozpočtu Ministerstva kultury.

Použité prameny a literatura:

- 1) *Kulturní politika v České republice, MK ČR 2001.*
- 2) *Vyhodnocení výzkumu, Analýza sbírkových fondů v muzeích ČR 1994-1996, AMG 1999.*
- 3) *Regionální muzea v době reformy veřejné správy v ČR, AMG 2000.*
- 4) *Výroční zprávy MK ČR 1999, 2000, 2001.*
- 5) *Statistika kultury, IPOS Praha.*
- 6) *Stránský Z.Z.: Úvod do studia muzeologie, Brno 1995.*
- 7) *Waidacher F.: Příručka všeobecné muzeologie, Bratislava 1999.*
- 8) *"Muzea a profesionalita pro 21. století", projekt AMG 2002.*
- 9) *Nizozemsko-český projekt "MATRA 1998-2000 a české muzejnictví".*
- 10) *Riksantikvarens Strategi 2000 – 2005, Riksantikvaren, Oslo, Norge, 2000.*
- 11) *Cultural Counts, Financing, Resources, and the Economics of Culture in Suitable Development, Proceedings of the Conference Florence, Italy, 1999.*
- 12) *Developments in Dutch Museum Policy, Instituut Collectie Nederland, 2001.*
- 13) *Koncepce účinnější péče o památkový fond v České republice do roku 2005, MK ČR 1998.*
- 14) *Žalman J. a kol.: Příručka muzejníková I, Praha 2002.*
- 15) *Soubor statí o kultuře v České republice po roce 1989, MK ČR, duben 1999.*

Existující programy

Tab. č. 1: Program Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví (v tis. Kč)

Rok plnění	2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	investiční	neinvest.	investiční	neinvest.	investiční	neinvest.	investiční	neinvest.	investiční	neinvest.	investiční	neinvest.
1. Státní rozpočet	60000	33012	70000	50000	70000	56000	70000	62000	73000	75500	73000	75500
2. Ostatní veřejné rozpočty (předpoklad)	15000	5000	18000	10000	18000	10000	18000	10000	18000	11000	18000	10000
3. Zahraniční zdroje (předpoklad)	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
4. Soukromý sektor (předpoklad)	80	500	90	500	90	500	90	500	90	500	90	500
Celkem	75080	38512	88090	60500	88090	66500	88090	72500	91090	87000	91090	86000

Celkem podpora projektu ISO v letech 2003–2008: 932 542 tis. Kč.

Tab. č. 2: Program Kulturní aktivity (v tis. Kč)

Rok plnění	2004	2005	2006	2007	2008
Členění zdrojů / Povaha nákladů	Neinvestiční	Neinvestiční	Neinvestiční	Neinvestiční	Neinvestiční
1.A) Státní rozpočet Původní plán	220 000	230 000	240 000	250 000	250 000
1.B) Státní rozpočet Navýšení z důvodu nových aktivit z Koncepce	44 000	32 000	40 000	40 000	40 000
2. Ostatní veřejné rozpočty (předpoklad)					
3. Zahraniční zdroje (předpoklad)					
4. Soukromý sektor (předpoklad)					
Celkem	264 000	262 000	280 000	290 000	290 000

Celkové navýšení programu z důvodu nových úkolů, plynoucích z Koncepce v letech 2004–2008 196 000 tis. Kč. Celkem za program „Kulturní aktivity“ v letech 2004–2008 1 386 tis. Kč.

Nově navrhované programy

Tabulka č. 3: Program Podpora akvizic sbírkotvorných institucí (v tis. Kč)

Rok plnění	2004	2005	2006	2007	2008
Členění zdrojů / Povaha nákladů	Neinvestiční	Neinvestiční	Neinvestiční	Neinvestiční	Neinvestiční
1. Státní rozpočet	145 000	145 000	145 000	145 000	145 000
2. Ostatní veřejné rozpočty (předpoklad)					
3. Zahraniční zdroje (předpoklad)					
4. Soukromý sektor (předpoklad)	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Celkem	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000

Celkem v letech 2004–2008 750 000 tis. Kč.

Tabulka č. 4: Program Katalog sbírkových předmětů (v tis. Kč)

Rok plnění	2004		2005		2006		2007		2008	
	investiční	neinvest.	investiční	neinv.	investiční	neinvest.	Investiční	neinvest.	investiční	neinvest.
1. Státní rozpočet	2500	7800	2000	8200	20700	28100	10700	33800	5700	38800
2. Ostatní veřejné rozpočty (předpoklad)	500	500			2000	10000	1500	5000	1000	10000
3. Zahraniční zdroje (předpoklad)	500		500		2000					
4. Soukromý sektor (předpoklad)		500		1000	1000		1500		2000	
Celkem	3500	8800	2500	9200	25700	38100	13700	38800	8700	48800

Celkem v letech 2004–2008 197 800 tis. Kč.

16) *Koncepce rozvoje Národní galerie do roku 2020, Národní galerie 2001.*

17) *Krátkodobá koncepce rozvoje Národního muzea, Národní muzeum 2002.*

PŘÍLOHA č. 1

Vybrané údaje o investičních akcích, týkajících se prostorového vybavení muzeí (depozitáře, dílny, laboratoře) a o získání nových objektů pro muzea v letech 1991–2002:

1. Rekonstrukce bývalých kasáren v Terezíně pro moderní, velkokapacitní depozitář Národního muzea (pro historické sbírky).
2. Výstavba moderních velkokapacitních depozitářů, dílen a pracoven Národního muzea v Horních Počernicích (pro přírodovědecké sbírky).
3. Nákup nového objektu pro archiv Národního muzea náhradou za objekt vydaný v restituci.
4. Rekonstrukce Lapidária Národního muzea na Výstavišti (muzeum získalo prestižní ocenění "Evropské muzeum roku" v roce 1994).
5. Rekonstrukce Veletržního paláce pro sbírku moderního a současného umění Národní galerie v Praze (včetně moderních depozitářů).
6. Rekonstrukce paláce Kinských pro grafickou sbírku Národní galerie v Praze.
7. Rekonstrukce Šternberského paláce pro Národní galerii v Praze.
8. Uvolnění části historické budovy Národního technického muzea pro účely muzea, dosud užívané jinými subjekty.
9. Navrácení historické budovy v Praze na Letné, dosud užívané jinými subjekty, Národnímu zemědělskému muzeu a získání někdejšího vojenského areálu v Čáslavi pro sbírku traktorů a oradel tohoto muzea.
10. Rekonstrukce zámku v Kamenici nad Lipou pro Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze.
11. Rekonstrukce Dietrichsteinského paláce pro Moravské zemské muzeum v Brně, rekonstrukce domu čp. 8 na Kapucínském náměstí pro pracovny a depozitáře, rekonstrukce Paláce šlechtičen pro Etnografický ústav Moravského zemského muzea (před dokončením).
12. Zřízení moderního depozitáře (výměna budov) pro entomologickou a botanickou sbírku Moravského zemského muzea v Brně.
13. Získání a částečná rekonstrukce někdejšího areálu v Brně – Rebešovicích pro depozitáře Moravského zemského muzea v Brně.
14. Rekonstrukce Pražákova paláce v Brně (včetně moderního depozitáře), rekonstrukce budovy Uměleckoprůmyslového muzea v Brně pro Moravskou galerii v Brně.
15. Rekonstrukce a památková obnova zámku pro Východočeské muzeum v Pardubicích (včetně moderních depozitářů).

16. Rekonstrukce bývalých kasáren v Hradci Králové pro depozitáře, laboratoře a pracovny Muzea východních Čech.

17. Rekonstrukce historické budovy Muzea východních Čech v Hradci Králové (investor město Hradec Králové).

18. Rekonstrukce domu v Pražské ulici v Plzni pro expozici a pracovny Západočeské galerie v Plzni a rekonstrukce Masných krámů pro výstavní účely galerie.

19. Otevření administrativního a odborného centra Židovského muzea v Praze.

20. Rekonstrukce barokního pivovaru pro expozici Galerie Benedikta Rejta v Lounech.

21. První dvě etapy rekonstrukce objektu Muzea umění Olomouc (včetně depozitářů), probíhá rekonstrukce areálu národní kulturní památky pro Arcidiecézní muzeum ve správě Muzea umění Olomouc.

22. Zakoupení a rekonstrukce nového objektu pro Technické muzeum v Brně (pro depozitáře, pracovny, laboratoře a expozice).

23. Zřízení moderního depozitáře v Liběchově pro Náprstkovo muzeum Národního muzea.

24. Rekonstrukce Letohrádku Kinských v Praze pro národopisné sbírky Historického muzea Národního muzea.

25. Rekonstrukce budovy pro České muzeum hudby Národního muzea v Karmelitské ulici v Praze.

26. Rekonstrukce a památková obnova zámku v Novém Městě na Moravě pro Horáckou galerii v Novém Městě na Moravě (stále probíhá).

27. Rekonstrukce budovy Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě.

28. Zřízení špičkového konzervátorského pracoviště ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy (plasmatická redukce kovů - jedno z pouhých pěti podobných pracovišť na světě), zřízení nových depozitářů pro botaniku a archeologii.

29. Rekonstrukce historické budovy Západočeského muzea v Plzni.

30. Zakoupení nového objektu pro Západočeské muzeum v Plzni (náhradou za restituce).

31. Rekonstrukce a památková obnova zámku pro Regionální muzeum v Teplicích (včetně depozitářů).

32. Zakoupení nového objektu pro Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích (depozitáře a pracovny přírodovědného a archeologického oddělení).

33. Pořízení nového objektu pro České muzeum hudby Národního muzea v Karmelitské ulici v Praze, náhradou za objekt vydaný v restituci, který je rekonstruován pro depozitáře, pracovny, dílny a expozice.

34. Získání objektu bývalé Jesuitské koleje v Kutné Hoře pro České muzeum výtvarných umění v Praze, náhradou za restituci, který se rekonstruuje.

35. Zakoupení a rekonstrukce nového objektu pro Galerii výtvarného umění v Havlíčkově Brodě, náhradou za dům vydaný v restituci.

36. Zakoupení objektu vydaného v restituci pro Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi.

37. Výstavba nového depozitáře pro Severočeské muzeum v Liberci (probíhá).

38. Zakoupení historického domu "U Jonáše" pro Východočeskou galerii v Pardubicích.

39. Otevření Vojenského technického muzea v Lešanech.

40. Rekonstrukce řady objektů pro muzea zřizovaná okresními úřady i obcemi, za všechny alespoň uvádíme významné rekonstrukce objektů pro Prácheňské muzeum v Písku, Okresní muzeum v Klatovech, Muzeum Chodska v Domažlicích (po požáru), Okresní muzeum v Lounech, Masarykovo muzeum v Hodoníně, Okresní muzeum v Chrudimi a další.

PŘÍLOHA č. 2

Vybrané expozice muzeí, které byly zpřístupněny návštěvníkům v letech 1991–2002:

1. Expozice Památníku Terezín v Ravensbrücku a v Osvětimi.
2. Expozice Památníku Terezín v Muzeu gheťa v Terezíně.
3. Přírodovědecké a historické expozice Moravského zemského muzea v Brně v Dietrichsteinském paláci.
4. Expozice Lapidária Národního muzea.
5. Stálá expozice sbírky moderního a současného umění ve Veletržním paláci, stálá expozice asijského umění v zámku Zbraslav, stálá expozice starého umění v klášteře sv. Anežky, stálá expozice starého umění ve Šternberském paláci v Národní galerii v Praze.
6. Otevření nových expozic Židovského muzea v Praze.
7. Expozice Západočeské galerie v Plzni v nově rekonstruovaném objektu a ve výstavní síni Masné krámy.
8. Expozice výtvarného umění v Muzeu umění Olomouc.
9. Expozice moderního umění v Galerii Benedikta Rejta v Lounech.
10. Expozice věnovaná osobnosti J. A. Komenského v muzeu v Uherském Brodě.
11. Expozice věnovaná B. Smetanovi Muzea české hudby Národního muzea.
12. Expozice „Památník Františka Palackého a Ladislava Riegra“ Národního muzea.
13. Expozice Náprstkova muzea Národního muzea.
14. Expozice průmyslového designu

Národního technického muzea.
15. Expozice potravinářského průmyslu Národního zemědělského muzea.
16. Expozice šlechtického velkostatku na zámku Kačina Národního zemědělského muzea.
17. Expozice Uměleckoprůmyslového muzea v Praze.
18. Expozice v Regionálním muzeu v Teplicích.
19. Expozice "Texaský dům" ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.
20. Historická expozice Vlastivědného muzea v Olomouci.
21. Expozice "Plzeňská zbrojnice" v rekonstruované historické budově Západočeského muzea v Plzni.
22. Expozice kubismu v domě U Černé Matky Boží Českého muzea výtvarných umění v Praze.
23. Expozice moderního umění v rekonstruovaném Pražákově paláci, expozice starého umění v budově bývalého místodržitelství a expozice uměleckého průmyslu v Moravské galerii v Brně.
24. Expozice skla ve Východočeském muzeu v Pardubicích.
25. Expozice skla v Horácké galerii v Novém Městě na Moravě.
26. Expozice Galerie výtvarného umění v Litoměřicích (spolu s Biskupstvím).
27. Reinstalovaná expozice moderního umění ve Státní galerii výtvarného umění v Chebu.
28. Expozice Diecézního muzea v Plzni (ze sbírek Západočeského muzea).
29. Expozice Oblastní galerie v Liberci (vlámské a holandské umění).
30. Expozice Středočeského muzea v Roztokách u Prahy (archeologie).
31. Obnova Růžového sadu v Památníku Lidice.
32. Otevření tří stálých expozic Armádního muzea Žižkov.
33. Nové stálé expozice v řadě okresních muzeí, z nichž namátkou připomínáme expozice Prácheňského muzea v Písku, Okresního muzea v Klatovech, Okresního muzea v Chrudimi, Okresního muzea v Jindřichově Hradci, Chebského muzea v Chebu, Muzea dr. Bo-

Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky 1/2003.

Toto číslo vychází 8. dubna 2003.
Náklad 900 ks. Periodicita šestkrát ročně.
Periodikum je registrováno MK ČR reg. č. 8331, ISSN 1213-2152

Vydává AMG s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

Adresa redakce:

Asociace muzeí a galerií České republiky,
Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1.
Tel.: 224 210 037-9. Fax: 224 210 047
E-mail: vestnik@cz-museums.cz,
http://www.cz-museums.cz.

Uzávěrka příštího čísla 30. 5. 2003.

Redakční rada: Luboš Antonín, Luděk Beněš, Pavel Ciprian, Dagmar Fialová, Jan Hožák, Irena Chovančíková, Jiří Žalman.

Redakce a grafická úprava:
Petra Medřiková.

Internetová verze: Karel Vacek.

Muzeum J.A. Komenského v Uherském Brodě
pořádá

**6. ročník
videopřehlídky muzeí ČR**

**MUSAIONFILM
2003**

4. – 6. června 2003

Malý sál Domu kultury

Na přehlídce budou uvedeny snímky Etnofilmu Čadca 2002

Součástí přehlídky je vernisáž výstavy:

"Josef Braun - fotografie 1901-1911"

a kulturní pořady v Atriu muzea

Kontakt na pořadatele, přihlášení se k účasti:

Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě
Sekretariát MUSAIONFILMU
Přemysla Otakara II. č. 37
688 12 Uherský Brod
Tel.: 572 632 288 (A. Kapsa)
E-mail: program@muzeum.uh.brod.cz

(přihlášky k účasti na MUSAIONFILMU budou také ke stažení i na internetových stránkách
AMG www.cz-museums.cz)